

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1933

JAANUAR

SISU:

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1930/31 m/a.

Õppeasutised Eestis 1930/31 õ/a.

Toodang ja töäjõud suurtööstuses 1931 a.

Surmapõhjused 1931 a.

Alalised tabelid.

Nr. 134(1)

TALLINN

Nr. 134(1)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Vallavalitsuste tulud ja kulud 1930/31 m/a. — V. Feldman	1—14	<i>Recettes et dépenses des administrations commu- nales rurales en 1930/31</i>	1—14
Õppeasutised Eestis 1930/31 õ/a. — A. Lepp	15—26	<i>Établissements scolaires pendant l'année scolaire de 1930/31</i>	15—26
Toodang ja töõjõud suurtööstuses 1931 a. — P. Semper	26—41	<i>Production et main d'oeuvre des entreprises indu- strielles ayant 20 et plus travailleurs en 1931</i>	26—41
Surmapõhjused 1931 a. — E. Lasberg	42—50	<i>Causes de décès en 1931</i>	42—50

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

	(Standard- numerat- sioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1.	Väliskaubandus novembris	52	Tab. 1. Commerce extérieur en novembre	52
" 2.	Väliskaubandus muude riikidega novembris	54	" 2. Commerce extér. avec les autr. pays en novembre	54
" 3.	Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris	54	" 3. Commerce extér. des princip. articl. en novembre	54
" 4.	Tolliametite läbikäik novembris	56	" 4. Activité des bureaux douaniers en novembre	56
" 6.	Rälgtraadteed oktoobris	51	" 6. Chemins de fer en octobre	51
" 7.	Tallinna sadama tegevus novembris	749*	" 7. Mouvement du port de Tallinn en novembre	749*
" 8.	Besti Panga äriüks 31. XII 32	57	" 8. Bilans de la Banque d'Estonie le 31. XII 32	57
" 10.	Er pankade äriüks 1. XII 32	58	" 10. Situat. financ. des banq. privées au 1. XII 32	58
" 11.	Tähtsamate ühispankade äriüks 1. XII 32	58	" 11. Bilans des princip. banques coopér. au 1. XII 32	58
" 12.	Riigi sissetulekud novembris	59	" 12. Recettes de l'État en novembre	59
" 13.	Vahuta hinnad Tallinna börsil novembris	761*	" 13. Cours du change à Tallinn en novembre	751*
" 14.	Vabariigi piiridest ülesõitnud oktoobris ja novembris	766*	" 14. Nombre de personnes ayant passé les confins de la Répu- blique en octobre et novembre	766*
" 15.	Linnade rahvastik novembris	59	" 15. Mouv. de la populat. dans les villes en novembre	59
"	Likvel olev raha	684*	" Billets en circulation	684*
"	Pankadevahelise arvukoja tegevus	"	" Mouvement de la chambre de compensation	"
"	Protostitud vekslid	"	" Effets protestés	"
"	Kapital emissioonid	"	" Emissions des capitaux	"
"	Tööstustoodang	"	" Production de quelques industries	"
"	Loomataudid	"	" Epizooties	"
"	Tapamataudid	"	" Fonctionnement des abattoirs	"
" 24.	Suurmüügihinnad novembris ja detsembris	60	" 24. Prix de gros en novembre et décembre	60
" 25.	Toiduainete maksumus kaalilise sisalduse järgi 1926—32	752*	" 25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—32	752*
" 26.	Turu hinnad detsembris	61	" 26. Prix de détail en décembre	61
" 27.	Elumaksumusindeksid	57	" 27. Nombres-indices du coût de la vie	57
" 28.	Suurnüügiindeksid	57	" 28. Nombres-indices des prix de gros	57
" 29.	Tööstus novembris	62	" 29. Marché du travail en novembre	62
" 30.	Tööstusettevõtteid ja töölisi 1. detsembris	63	" 30. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. déc.	63
" 31.	Tööõnnetused tööstusettevõtteis novembris	64	" 31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en novembre	64
" 32.	Tööstustööliste arvu liikumise indeksid	64	" 32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main- d'oeuvre dans les entrepr. industr.	64
" 33.	Nakkushaigused oktoobris ja novembris	64	" 33. Maladies contagieuses en octobre et novembre	64

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.

Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

VALLAVALITSUSTE TULUD ja KULUD 1930/31 m/a.

RECETTES et DÉPENSES des ADMINISTRATIONS COMMUNALES RURALES
en 1930/31.

Sisu: 1. Eelarve täitmise, lhk. 1. 2. Kulude ja tulude vahetused, lhk. 3. 3. Valla suuruse mõju eelarvele, lhk. 3. 4. Kulud, lhk. 4. 5. Tulud, lhk. 6. 6. Varanduslik seis, lhk. 7.

Vallavalitsuste tulude-kulude kokkuvõtte tehti vallavalitsuste aruannete järgi. Järva-, Harju-, Lääne-, Pärnu-, Viljandi-, Tartu-, Valga-, Võru- ja Põhja-Saaremaa valdade tuluks arvati kõik (s. o. 1930/31 kuni ka eelmiste aastate eelarvetega määratud) aruandeaastal laenu- ja kulude kõik tegelikult väljaantud summad, kuna saada ja välja anda jäänud summast ei arvestatud. Viru- ja Saaremaa vallavalitsuste tulude ja kulude loeti aruandeaasta eelarvetes põhjendav sissetulud ja saadajäänud tulusummad ning väljaantud ja välja anda jäänud kulusummad. Ebatühtluse tingis erinev arvestuseviis (alates 1. aprillist 1931 a. maksab ühtlane arvestuseviis kõigis mais). Aruandeid ei esitanud 4 vallavalitsust (1929/30 a. 1 — Ruhno), nimelt Ruhno ja Kihelkonna Saaremaal ning Kavastu ja Roela Tartumaal. Kolovere ja Kalju vallad Läänemaal ühinesid aruandeaastal. Selle järeldusel vähenes valdade arv 1 võrra (1930/31 a. 374, 1929/30 a. 375) ja aruandeid esitanud valdade arv 4 võrra (1930/31 a. 370, 1929/30 a. 374).

1. Eelarve täitmise. 370 vallavalitsuse eelarvelised (*Exécution du budget.*) (Viru- ja Saaremaal 1930/31 a. eelarved, teisis mais peale selle veel ülekanade eelmiste aastate eelarveist) tulud moodustasid 7 146 tuh. kr ja kulud 6 929 tuh. kr (1929/30 a. 374 vallavalitsusel tulud 7 248 tuh. kr, kulud 7 189 tuh. kr). Tegelikud summad kujunesid järgmisiks: (arvesse võtmata ka Viru- ja Saaremaa vallavalitsuste saada jäänud tulu ja maksta jäänud kulusummasid) tulused laekus 4 903 tuh. kr ehk 68,6% eelarvelisest tulusummast ja anti välja 4 626 tuh. kr ehk 66,8% eelarvega määratud kulusummast (1929/30 a. tulud 4 870 tuh. kr ehk 67,2%, kulud 4 759 tuh. kr ehk 66,2%) ning jäi saada tulusid 1 456 tuh. kr ehk 20,4% ja anda välja kulusid 1 121 tuh. kr ehk 16,2% eelarvest (1929/30 a. 1 793 tuh. kr ehk 24,7% ja 1 500 tuh. kr ehk 20,9%). Eelarvega määratud summast kustutati tulude alal (lootuseta sissetulekud) 787 tuh. kr ehk 11,0% ja kulude alal (vabanenud kulude krediitid) 1 182 tuh. kr ehk 17,0% (1929/30 a. tulu 585 tuh. kr ehk 8,1%, kulu 930 tuh. kr ehk 12,9%). Üksikuist määratud tulusummadest kustutati suuremal määral kavatsatud laene (1930/31 a. 60,8%, 1929/30 a. 38,6% eelarvega määratud summast), sissetulekuid varandusist (1930/31 a. 17,7%, 1929/30 a. 4,1%), sissetulekuid ettevõtetest (1930/31 a. 15,9%, 1929/30 a. 8,5%), saadavaid toetusi (1930/31 a. 13,4%, 1929/30 a. 13,2%) ja määratud kulusummadest — varade korras- hoiu- ja soetamiskulu (1930/31 a. 40,7%, 1929/30 a. 26,0%), ettenägemata kulu (tagavara summa 1930/31 a.

77,9%, 1929/30 a. 50,4%), haridusekulu (1930/31 a. 24,5%, 1929/30 a. 17,2%), mitmesuguseid kulusid (1930/31 a. 15,8%, 1929/30 a. 22,6%), kavatsatud võlgade ja protsentide tasumisi (1930/31 a. 14,7%, 1929/30 a. 10,2%), hoolekandekulusid (1930/31 a. 12,2%, 1929/30 a. 9,5%) ja ettevõtete väljaminekuid (1930/31 a. 9,4%, 1929/30 a. 6,2%). Kavatsatud laenu- ja haridusekulu kustutamised olid endiselt summalt suurimad (kavatsatud laenu 1930/31 a. 735 tuh. kr, 1929/30 a. 601 tuh. kr, haridusekulu 1930/31 a. 732 tuh. kr, 1929/30 a. 550 tuh. kr). Kustutamiste suurenemise, võrreldes eelmise aastaga, võis tingida majanduslike raskuste kasv aruandeaastal, mille mõjutusel — tegelikud tulud-kulud võisid osutuda üksikult juhtumel palju väiksemaks ettenähtuist (varade ja ettevõtete sissetulekud ja väljaminekud) ja loobuti vähem hädavajalisest erakorralisest kulutusest ja sissetulekust (koolimajade ja muude varade soetamine, laenu- ja hoolekandekulu, ettenägemata kulu ja eelmise aasta vastavate tulemuste mitteametamine eelarve koostamisel ning mitte küllaldane kahtlaste saadajäänud sissetulekute kustutamine eelmisel aastal. Maksutulu alal üldiselt ei toimitud kustutamist (saadud ja saadajäänud maksumma ületas veidi eelarves ette nähtud summa) kuid tuleb võtta arvesse, et saadajäänud summa näitab kasvu (1930/31 a. 1 131 tuh. kr ehk 23,0%, 1929/30 a. 1 044 tuh. kr ehk 22,1%), mis lasub oletada kahtlaste maksuvõlgade olemasolu selles summas. Saadajäänud tulude ja tehajäänud kulude üldsumma vähenemine näib tõendavat, et kustutamist üldiselt toimiti 1930/31 a. vähem tagasihoidlikult kui eelmisel aastal. Laekunud tulude ja tegelikult välja antud kulusumma üksikute tuluallikate ja kulu- otstarvete järgi moodustas järgmise protsendi vasta- vast eelarvega määratud summast; tulud — sisse- tulek kapitalist 98,6% (1929/30 a. 87,1%), mitme- sugused tulud (eelmise aastate eelarvete ülejäägid, ettenägemata tulud jne.) 94,0% (1929/30 a. 90,5%), maksud 77,5% (1929/30 a. 78,7%), saadud toetused 63,4% (1929/30 a. 60,9%), kulude tasu 62,5% (1929/30 a. 53,9%), sissetulekud valla varandusist (rendid, üürid ja varade müük) 54,8% (1929/30 a. 52,8%), sissetulek ettevõtetest (viina- ja õllekauplused) 49,9% (1929/30 a.

Vallavalitsuste tegevlikud tulud ja kulu 1930/31 a. (kroonides) — Recettes et dépenses des communes rurales en 1930/31 d'après les arrondissements (en kr).

	T u l u d — Recettes																
	Valdade arv Nombre des communes	Kinnivarade Tulud sur les im- meubles	Tulumaks Impôt sur le revenu	Valla omavalitsuse maksud des com- munes	Sellest isikmaks Dont cote personm.	Eritmaksud dokn- mentidele	Tembres etc.	Muid maksud Autres impôts	Kokku maksud Total des impôts	Valla kapitalid Fonds	Valla varandused Biens	Valla ettevõtteid Entreprises	Tõusud Subventions	Kulude tasu Dépenses reversibles	Kavasatud laenuid Emprunts prôlés	Mitmesugused tulud Recettes diverses	Kokku tulud Total des recettes
Viru	40	69 844	30 082	445 095	312 288	1 886	49 591	595 448	28 145	9 998	2 248	6 636	9 853	72 400	37 787	762 505	746 404
Järva	20	35 240	17 878	214 210	159 389	654	21 407	289 407	1 418	15 859	2 060	740	13 862	8 180	8 476	859 494	330 374
Häriju	34	58 409	30 847	345 739	264 320	1 201	38 438	474 634	6 099	9 785	2 110	6 728	12 891	95 995	37 854	616 016	604 785
Lääne	34	38 308	25 062	218 768	165 432	687	22 560	305 475	4 270	4 040	6 660	6 968	2 288	29 475	30 508	383 682	446 224
Saare	16	13 841	10 628	157 098	133 257	408	5 832	194 407	1 244	2 001	323	7 326	4 054	38 000	4 288	246 643	248 063
Tänu	38	88 221	23 044	280 823	215 878	1 699	36 918	380 605	16 076	23 806	9 118	8 177	9 295	4 200	4 900	485 097	600 406
Viljandi	32	42 131	20 756	304 455	238 298	836	21 156	389 334	12 437	17 278	3 040	6 629	13 987	38 542	34 818	514 675	495 659
Tartu	62	69 275	40 789	479 741	390 771	1 437	45 736	633 978	10 993	37 546	8 020	4 160	12 931	61 625	61 625	801 157	888 172
Valga	19	17 044	9 008	114 966	85 990	1 006	8 584	152 103	1 060	9 664	—	4 160	6 709	30 117	26 189	176 782	411 182
Võru	15	36 423	21 044	267 558	212 332	1 449	30 231	355 705	12 480	45 018	1 381	3 300	6 709	30 117	26 189	481 869	411 182
Petsari	11	18 816	21 714	141 000	99 692	2 174	28 135	212 469	10 940	1 880	1 880	5 900	2 576	430	37 628	266 633	209 333
Kokku — Total	370	438 051	257 462	2 967 732	2 268 617	12 787	398 568	3 964 590	105 152	174 565	18 230	46 864	93 221	361 426	332 876	5 116 830	5 057 994
1929/30	374	433 804	288 784	2 861 683	2 201 140	25 522	283 858	3 878 151	80 348	143 710	17 078	53 454	64 669	479 091	340 583	5 057 984	—
1929/30 ¹⁾	371	429 894	285 588	2 828 767	2 171 735	25 207	280 883	3 828 439	80 848	143 105	17 078	53 384	63 170	474 091	344 137	5 008 871	—

	K u l u d — Dépenses																	
	Valdavalitsus	Tribunal communale	Rahvaliidus	Hoolekannu	Healdu	Valla kapitalid	Valla hildvaran- dused	Biens	Valla ettevõtteid	Mitmesugused Kulud	Dép. diverses	Tänavara summa	Kokku kulu Total des dépenses	Kokku kulu Total d. dépenses en 1929/30	Receettes	Dépenses	Receettes	Dépenses
Viru	214 821	6 630	295 602	78 411	12 130	4 249	3 245	9 011	618	32 714	9 178	4 775	682 873	652 968	708	611	688	602
Järva	105 866	2 833	139 987	61 856	4 970	3 689	3 245	9 011	9 011	7 583	3 883	—	333 671	333 671	609	639	651	658
Häriju	174 191	4 961	199 229	81 976	6 141	2 932	1 224	1 114	114	69 048	2 015	5 502	604 633	602 171	716	672	670	667
Lääne	190 093	3 853	149 084	51 133	9 876	1 010	1 708	—	—	13 364	2 986	5 237	353 250	353 250	547	503	538	611
Saare	72 907	9 015	110 634	29 338	2 062	768	1 708	—	—	5 341	2 472	958	226 958	221 899	494	454	464	433
Tänu	150 805	4 982	128 966	87 569	8 078	10 142	1 646	130	—	12 075	6 855	—	430 688	468 413	684	607	706	661
Viljandi	132 613	7 056	173 960	80 899	5 168	20 597	6 011	—	—	14 363	17 289	—	483 588	476 468	806	778	776	746
Tartu	237 153	3 410	256 982	116 323	9 584	30 287	16 884	4 705	—	84 852	17 065	47	881 224	885 092	695	681	741	788
Valga	73 157	3 450	39 718	39 765	2 336	464	2 242	—	—	3 006	1 143	—	181 833	172 662	668	653	607	607
Võru	169 001	5 129	140 633	81 872	5 343	26 788	8 443	1 206	—	22 564	3 076	—	468 358	402 011	652	634	556	544
Petsari	91 940	5 043	71 431	16 080	16 952	13 050	3 663	—	—	2 365	3 198	—	230 496	216 694	453	392	356	368
Kokku — Total	1 622 131	52 942	1 767 136	735 682	74 892	129 070	46 346	9 784	9 784	217 568	74 082	22 931	4 743 506	4 870 629	656	608	641	617
1929/30	1 654 432	50 874	1 922 767	689 551	67 068	149 904	48 904	9 219	9 219	129 748	117 612	51 014	4 870 629	4 870 629	656	608	641	617
1929/30 ²⁾	1 638 071	50 357	1 908 203	684 579	67 068	149 904	48 904	9 219	9 219	129 130	114 581	51 014	4 827 257	4 827 257	656	608	641	617

¹⁾ Ilms 1930/31 a. puudunud vallavalitsuseta (Saaremaa 230 362 kr, Tartumaa 852 360 kr).
²⁾ Ilms 1930/31 a. puudunud vallavalitsuseta (Saaremaa 218 457 kr, Tartumaa 855 162 kr).

58,6%) ja saadud laenu 27,7% (1929/30 a. 29,4%); kulud — vallavalitsuse ülalpidamine 87,8% (1929/30 a. 89,0%), ettevõtete kulu 85,8% (1929/30 a. 92,5%), vallakohtu ülalpidamine (vaestelaste kohus) 76,5% (1929/30 a. 75,9%), mitmesugused kulud (eelmistele aastatele eelarve puudujääk, kohtukulud, tagasimaksud jne.) 75,6% (1929/30 a. 64,7%), hoolekandekulu 74,2% (1929/30 a. 75,9%), vallakapitalid (erikapitalide asutamine ja täiendamine) 59,5% (1929/30 a. 30,2%), võlgade ja protsentide tasumine 57,7% (1929/30 a. 55,8%), haridusekulu 56,5% (1929/30 a. 57,7%), hea-

Vallavalitsuste täidetud, täita jäänud ja kustutatud eelarve osad maade järgi (eelarvesumma 100) 1930/31 a.

	Tulude alal			Kulude alal		
	Täidetud	Täita jää- nud	Kustutatud	Täidetud	Täita jää- nud	Kustutatud
Virumaa	68,7	18,2	18,1	64,6	6,7	23,7
Järvamaal	76,5	24,5	—	74,8	19,9	5,3
Harjumaal	71,5	21,1	7,4	70,4	15,9	13,7
Läänemaal	74,9	14,7	10,4	67,8	16,9	15,3
Saaremaal	74,1	16,0	9,9	62,7	20,2	17,1
Pärnumaal	69,5	17,4	18,1	62,9	17,8	19,3
Viljandimaal	74,1	17,7	7,9	73,0	11,0	15,1
Tartumaa	67,2	21,7	11,1	67,3	10,5	22,2
Valgamaal	68,5	20,2	11,3	61,8	19,3	18,4
Võrumaal	57,4	22,5	20,1	60,2	14,5	25,3
Petsesimaal	70,3	31,4	—	67,2	29,6	3,2
Üldse	68,6	20,4	11,0	66,8	16,2	17,0

olu (tuletõrje, arestikambri ülalpid., tervishoid) 55,4% (1929/30 a. 51,0%), varade soetamine, korrashoid jne. 36,1% (1929/30 a. 38,0%) ja tagavarasumma (ette- nägemata kulu) 17,8% (1929/30 a. 34,7%).

2. Kulude ja tulude vahetused.

Rapport des dépenses et recettes.

Eelarvete järgi tulud ületasid kulused 214 vallavalitsusel 363 tuh. kr võrra, kulud olid ülekaalus 81 vallavalitsusel 146 tuh. kr võrra ja tulud-kulud olid tasakaalus 49 vallavalitsusel ning seega üldtulemuseks oli 217 tuh. kr (1929/30 a. 180 vallavalitsusel ülejääk 274 tuh. kr, 147 vallavalitsusel puudujääk 226 tuh. kr ja 47 vallavalitsusel olid tulud ja kulud tasakaalus). Tegelikult tulude (laekunud) ja kulude (väljaantud) alal saavutasid ülejääki 270 vallavalitsust 482 tuh. kr ehk 12,1% nende tulusummast, puudujääki 100 vallavalitsust 109 tuh. kr ehk 9,6% ja üldtulemuseks oli 373 tuh. kr ehk 7,8% ülejääki (1929/30 a. 251 vallavalitsusel ülejääk 337 tuh. kr ehk 10,0%, 119 vallavalitsusel puudujääk 150 tuh. kr ehk 9,2%, 4 vallavalitsusel tulude-kulude tasakaal ja üldtulemus — ülejääk 187 tuh. kr ehk 3,7%). Puudujäägiga valdade arv oli suhteliselt suurim Järvamaal, nimelt 45% üldarvust (1929/30 a. 55%). Tulude ja kulude vahetused olid soodsaim Petsesimaa valdadel: nende ülejääk ulatus 13,8% tulust (1929/30 a. Virumaa valdadel 12,5%) ja ebasoodsaim Tartumaa valdadel — ülejääk 2,5% tulust (1929/30 a. Petsesimaa valdade kulude ülekaal 3,5%). 1930/31 m.-a. puudujäägiga lõpetanud

Üle- ja puudujäägiga teotsenud valdade arv ning üle- ja puudujäägi summa maade järgi 1930/31 a. — Communes avec un excédent ou déficit d'après les arrondissements.

	Valdade arv Nombre des communes ayant un			Ülejäägi summa, kr Montant des excédents	Puudujäägi summa, kr Montant des déficits	Vahe, kr Différence
	Ülejäägiga Excédent	Puudujäägiga Déficit	Kokku Ensemble			
Viru	39	1	40	105 124	4 692	100 132
Järva	11	9	20	23 560	8 171	15 389
Harju	35	9	44	55 253	15 870	39 383
Lääne	27	7	34	35 707	5 275	30 432
Saare	16	—	16 ¹⁾	19 685	—	19 685
Pärnu	25	13	41	61 663	7 284	54 379
Viljandi	23	10	33	39 447	18 360	21 087
Tartu	37	25	64 ¹⁾	55 208	35 275	19 933
Valga	15	4	19	23 637	481	23 206
Võru	27	18	45	24 310	10 769	13 541
Petseri	7	4	11	38 458	2 301	36 157
Kokku — Total	270	100	374	482 032	108 728	373 304
„ 1929/30 a.	251	119	375 ²⁾	337 592	150 237	187 355

100 vallavalitsusest oli 48 tulu keskmisest madalam, kusjuures 42 vallavalitsusel ei ulatunud ka kulud keskmise normini ning 52 vallavalitsusel oli kulude tase keskmisest kõrgem, neist 44 ületas ka tulu keskmise määra. Saadud laenude mitteametamisega kahaneb tulude summa 361 tuh. kr võrra, osutub üldtulemuseks 12 tuh. kr suurune ülejääk, suureneb puudujäägiga valdade arv 30 võrra, kasvab puudujäägi summa 12 ja kahaneb ülejäägi summa 14 vallavalitsusel. Puudujäägiga vallavalitsusi oli üldse 27,0% (1929/30 a. 31,7%), rahvastikuarvuga kuni 500 — 44,4% (1929/30 a. 54,5%), 500—1000 — 28,0% (1929/30 a. 22,4%), 1000—1500 — 34,7% (1929/30 a. 30,1%), 1500—2000 — 30,3% (1929/30 a. 31,8%), 2000—3000 — 25,5% (1929/30 a. 40,4%) ja rahvastikuarvuga üle 3000 — 15,8% (1929/30 a. 25,0%) vastavast tildarvust.

3. Valla suuruse mõju eelarvele.

Influence du nombre de la population pour le budget.

Eelmise aasta eeskujul koondati vallad nende rahvastikuarvu järgi 6 suuruserühma. Rühmitamist toimiti üldiselt 1922 a. rahvalugemise andmete alusel, kuid võeti arvesse hiljem aset leidnud, valla piiride muutmisist, alevite asutamisist jne., tekkinud suuremad rahvastikuarvu muutused (täiendavalt tehtud rahvastikuarvu paranduste tõttu, muudeti osalt ka võrdluseks toodud 1929/30 a. arvused elaniku kohta). I rühmale (rahvastikuarvuga kuni 500) langes 2,4% vallavalitsuste tildarvust, 0,4% maarahvastiku arvust, 0,5% tulude ja 0,5% kulude üldsummast; II rühmale (500—1000) 13,5% valdadest, 5,1% rahvast, 5,0% tulust ja 5,7% kulust; III rühmale (1000—1500) 20,3% valdadest, 12,0% rahvast, 12,3% tulust ja 12,5% kulust; IV rühmale (1500—2000) 17,8% valdadest, 14,8% rahvast, 15,9% tulust ja 16,7% kulust; V rühmale (2000—3000) 25,4% valdadest, 29,7% rahvast, 30,2% tulust ja 30,6% kulust; VI rühmale (üle 3000) 20,6% valdadest, 38,0% rahvast,

¹⁾ 2 vallavalitsust ei esitanud aruandeid.

²⁾ 1 vallaval. ei esitanud aruannet, 4 olid tulud ja kulud tasakaalus.

Vallad ja rahvastiku arv ning vastavad tulude ja kulude summad kr valdade suurusjärhmade järgi 1930/31 a.¹⁾ -- Nombre des communes rurales d'après la nombre de leur population et leurs budgets en kr.

3.	Kuni 500 elan.	500—1000 habit.	1000—1500	1500—2000	2000—3000	Üle 3000	Kokku
Valdade arv — Nombre des communes rurales.							
Viru	—	—	4	6	15	16	40
Järva	—	1	3	3	7	6	20
Harju	2	7	10	7	9	9	44
Lääne	—	2	10	7	9	6	34
Saare	—(1)	—	—	—	7	9(10)	16(18)
Pärnu	2	8	6	10	12	3	41
Viljandi	2	7	13	3	8	5	38
Tartu	2	10	10	18(19)	16	6(7)	62(64)
Vaiga	—	7	6	2	2	2	19
Võru	1	8	13	11	8	4	45
Petseri	—	—	—	—	1	10	11
Kokku — Total	9(10)	50	75	66(67)	94	76(78)	370(374)
%	2,4	13,5	20,3	17,8	25,4	20,6	100
Rahvastiku arv — Population.							
Kokku — Total	3 234	39 638	93 434	115 492	231 563	296 886	780 247
%	(8 525)	(39 638)	(93 434)	(117 478)	(231 563)	(303 588)	(789 226)
%	0,4	5,1	12,0	14,3	29,7	38,0	100
Tulud ja kulud — Recettes et dépenses.							
Tulud kr — Recettes kr	24 529	285 046	680 624	812 187	1 545 406	1 819 038	5 116 830
%	0,5	5,6	12,3	15,0	30,2	35,5	100
Kulud kr — Dépenses kr	24 369	270 302	593 259	700 804	1 450 175	1 614 597	4 743 506
%	0,5	5,7	12,5	16,7	30,6	34,0	100

35,5% tulust ja 34,0% kulust. Valdade suurenedes kasvas järjekindlalt vastav rahvastiku arv, tulude ja kulude summa, kuid viimased tunduvalt aeglasemalt esimesest. Esimeses 5 rühmas tulude ja kulude % arv ületas vastava rahvastiku arvu protsendi, kusjuures

ülekaal oli suurim I ja väikseim V rühmas, ning VI rühmas rahvastiku arvu osasuurus ületas tulude ja kulude osasuuruse; seega I—V rühma tulude-kulude tase oli keskmisest kõrgem ja VI rühmal see oli keskmisest madalam.

Üksikute kulu- ja tululikkide summa 1 elaniku kohta (sentides) valdades rahvastiku arvu järgi 1930/31 a. — Montant des recettes par habitant d'après les groupes de communes à la base du nombre de leur population.

4.	Kuni 500 elan.	500—1000 habit.	1000—1500	1500—2000	2000—3000	Üle 3000	Kokku Total	Kokku 1929/30 a.
Tululikkide järgi — Recettes								
Kinnisvaramaks — Impôt sur les immeubles	77	64	66	63	59	47	56	55
Tulumaks — Impôt sur le revenu	32	32	33	34	32	33	33	37
Valla omaval. maks — Impôts des communes	494	426	405	395	357	354	381	363
Sellest isikumaks — Dont cote personnelle	358	352	320	292	298	269	291	279
Erimaksud dokum. — Timbres etc.	2	3	2	2	1	2	2	3
Muud maksud — Autres impôts	42	40	41	43	40	38	39	33
Kokku maksud — Total des impôts	647	565	547	537	519	474	511	491
Valla kapitalid — Fonds	13	6	11	16	11	17	14	10
Valla varandused — Biens	24	38	28	39	19	14	22	18
Valla ettevõtted — Entreprises	—	—	2	1	2	3	2	2
Toetused — Subventions	1	6	8	5	7	5	6	7
Kulude tasu — Dépenses reversables	24	18	14	14	10	11	12	8
Kavatsetud laenud — Emprunts projetés	11	24	27	48	57	47	46	61
Mitmesug. tulud — Recettes diverses	38	62	38	43	42	42	43	44
Kokku — Total	758	719	675	703	667	613	656	641
Kokku 1929/30 a.	769	686	669	699	658	590	641	—
Kululikkide järgi — Dépenses								
Vallavalitsus — Administration	480	299	258	244	206	165	208	210
Valla kohus — Tribunal communal	6	12	8	7	7	6	7	6
Rahvaharidus — Instruction	174	181	190	257	250	214	227	244
Hoolekanne — Assistance	84	91	108	107	100	81	94	87
Heaolu — Bien-être publique	9	8	10	7	0	11	10	9
Valla kapitalid — Fonds	—	31	16	24	11	13	15	8
Valla üldvarandused — Biens	8	5	5	10	3	4	6	14
Valla ettevõtted — Entreprises	—	—	2	0	2	1	1	1
Valla võlad — Dettes	15	40	24	19	24	34	28	16
Mitmesugused kulud — Dépenses diverses	13	13	11	7	8	10	9	15
Tagavara summa — Réserves	15	2	3	3	1	5	3	7
Kokku — Total	754	632	635	685	626	544	608	617
Kokku 1929/30 a.	768	648	642	678	643	561	617	—

4. Kulud. Depenses
Vallavalitsused andsid välja üldsummas 4 744 tuh. kr ehk keskmiselt 1 valla kohta 12 820 kr ja 1 maaelaniku

kohta 608 snt (1929/1930 a. 4 871 tuh. kr, ilma 1930/31 a. puuduva Kihelkonna, Kavastu ja Roela vallata — 4 827 tuh. kr, 13 023 kr ja 617 snt). ning seega kulu-

¹⁾ Ilma sulgudeta arvud käivad aruanded esitanud vallavalitsuste kohta ja sulgudes arvud — kõigi vallavalitsuste kohta.

tati 1,7% võrra vähem eelmisest aastast. Üksikuist kululiigest kahanesid: vallavalitsuse ülalpidamine 1,0% (1930/31 a. 1 662 tuh. kr, 1929/30 a. ilma 1930/31 a. puuduvate valdadeta, 1 638 tuh. kr), haridusekulu 7,4% (1930/31 a. 1 767 tuh. kr, 1929/30 a. 1 908 tuh. kr), üldvarandusekulu 59,3% (1930/31 a. 46 tuh. kr, 1929/30 a. 113 tuh. kr), mitmesugused kulud 35,7% (1930/31 a. 74 tuh. kr, 1929/30 a. 115 tuh. kr) ja tagavarasumma 54,0% (1930/31 a. 23 tuh. kr, 1929/30 a. 51 tuh. kr) ning kasvasid: kohtukulu 6,0% (1930/31 a. 53 tuh. kr, 1929/30 a. 50 tuh. kr), hoolekandekulu 7,4% (1930/31 a. 736 tuh. kr, 1929/30 a. 685 tuh. kr), heaolu 11,9% (1930/31 a. 75 tuh. kr, 1929/30 a. 67 tuh. kr), kapitalide asutamine ja täiendamine 93,5% (1930/31 a. 120 tuh. kr, 1929/30 a. 62 tuh. kr), ettevõtete kulud 6,5% (1930/31 a. 10 tuh. kr, 1929/30 a. 9 tuh. kr) ja võlgade ning protsentide tasumine 69,0% (1930/31 a. 218 tuh. kr, 1929/30 a. 129 tuh. kr). Keskmise kulusumma 1 vallavalitsuse ja 1 elaniku kohta üksikuis valla suuruserühmis kujunes järgmiseks:

I rühm 2 708 kr 1 vallavalitsuse ja 754 snt 1 elaniku kohta, II rühm vastavalt 5 406 kr ja 682 snt, III rühm 7 910 kr ja 635 snt, IV rühm 11 982 kr ja 685 snt, V rühm 15 427 kr ja 626 snt ja VI rühm 21 245 kr ja 544 snt. Selgub, et kulude tase endiselt väheneb valdade suurenedes ja et kulukus oli suurim väiksemail ja väikseim suurimail valdadel, kusjuures erinevus äärmiste rühmade (I ja VI rühm) kulu kõrguses osutus ligikaudu endiseks (1930/31 a. 210 snt, 1929/30 a. 207 snt elaniku kohta). IV rühm ületas kulu kõrguse poolest nagu varemaltki III rühma, mille peapõhjuseks oli kõrge haridusekulu. Kulu taseme sõltuvus valla suuruselt ilmneb täiel määral vallavalitsuse ülalpidamise kulu alal ja olenes see nähtus ka peamiselt mainitud kulust, sest erinevus üksikute rühmade kulu kõrguses oli vallavalitsuse kulude alal osalt suurem kui kulu üldsumma alal, näit. kulutasid vallavalitsuse ülalpidamiseks I rühma kuuluvad vallad keskmiselt 430 snt ja VI rühma kuuluvad vallad keskmiselt 165 snt 1 elaniku kohta, seega vahe 265 snt elaniku

Vallavalitsuste kulud % ja tühe elaniku kohta 1930/31 a. — Dépenses des communes en %, et par habitant

5.	Vallavalitsuste kulud % ja tühe elaniku kohta 1930/31 a. — Dépenses des communes en %, et par habitant											
	Vallavalitsus Administration	Vallakohus Tribunal communal	Rahvaliidus Instruction	Hoolekande Assistance	Heaolu Bien-être pu- blique	Valla kapit. Fonds	Valla üldvaran- dused Biens	Valla ettevõtted Entreprises	Valla võlad Dettes	Mitmesug. kulud Dép. diverses	Tagavara summa Réserves	Kokku kulud Total des dépenses
							%					
Viru	32,5	1,0	44,6	11,8	1,8	0,7	0,5	0,1	4,0	1,4	0,7	100
Järva	32,7	0,9	40,1	10,1	1,3	1,1	0,4	0,9	2,3	1,2	—	100
Harju	28,7	0,8	42,7	13,5	1,0	0,4	0,2	0,0	11,4	0,4	0,9	100
Lääne	34,0	1,1	42,5	14,5	0,9	0,5	0,5	—	3,8	0,8	1,5	100
Saare	32,1	0,9	45,7	13,2	0,9	0,3	—	—	2,4	1,1	0,4	100
Pärnu	34,9	1,2	32,3	22,6	1,9	2,3	0,4	0,0	2,3	1,6	—	100
Viljandi	32,9	1,3	35,3	16,4	1,1	5,4	1,2	—	2,9	3,5	—	100
Tartu	36,7	0,9	32,9	14,9	1,2	3,9	2,2	0,6	4,5	2,2	0,0	100
Valga	44,1	2,1	23,9	24,0	1,4	0,3	1,3	—	1,9	0,9	0,1	100
Võru	36,1	1,1	30,0	17,5	1,1	5,7	1,9	0,8	4,8	0,8	0,7	100
Petseri	30,9	2,2	31,0	7,0	7,3	5,7	1,5	—	1,0	3,0	1,4	100
Kokku — Total	34,2	1,1	37,2	15,5	1,6	2,5	1,0	0,2	4,6	1,6	0,5	100
„ — 1929/30	34,0	1,0	39,5	14,2	1,4	1,3	2,3	0,2	2,7	2,4	1,0	100

Ühe valaelaniku kohta senti — Par un habitant (snt).

Viru	198	6	273	72	11	4	3	1	30	8	5	611
Järva	209	6	250	122	8	7	2	0	15	8	—	630
Harju	193	6	287	91	7	2	1	0	77	2	0	672
Lääne	171	6	214	73	4	3	2	—	19	4	7	503
Saare	146	4	221	60	4	1	—	—	11	5	2	454
Pärnu	212	7	196	190	12	14	3	0	17	10	—	607
Viljandi	255	10	273	127	8	42	9	—	22	27	—	773
Tartu	250	7	224	101	8	20	15	4	31	15	0	661
Valga	257	12	140	140	3	2	3	—	11	5	0	583
Võru	229	7	190	111	7	36	12	2	31	5	4	634
Petseri	156	9	121	27	20	22	6	—	4	12	6	392
Kokku — Total	208	7	227	94	10	15	6	1	28	9	3	608
„ — 1929/30	210	6	244	87	9	3	14	1	16	15	7	617

kohta, kuna kulu üldsummas moodustas esimesil 754 snt, viimaseil 544 snt ja vahesumma 210 snt 1 elaniku kohta. Teiste kulude juures ei ilmne selline side kulu- ja valla suuruse vahel, need olid sageli suhteliselt väiksemad väikseil valdadel (hariduse, hoolekande jne. kulu). Siin avaldub väiksemate valdade kulude kokkuhoid toimus aga kindlasti vajaduste rahuldamise määra ja ülesannete täitmise täielikkuse arvel. Suuremaid kulusid olid vallavalitsuse ülalpidamise (34,2%), rahvahariduse (37,2%) ja hoole-

kande kulu (15,5%), millised nõudsid 86,9% üldsummast; teised kululiigid (kokku 13,1%) võnkusid 0,2—4,6% kulu üldsummast. Vallavalitsuse kulude huigas näidatud vallavolikogu ja selle esinduste (komisjonide) liikmeile makstud tasude summa koosolekuil käimise eest moodustas 82 613 kr ehk 5,1% vallavalitsuse ülalpidamise ja 1,7% kuluüldsummast. Üksikuis mais summa ja protsent olid vastavalt järgmised: Viru — 8970 kr, 4,1% ja 1,4%; Järva — 6 059 kr, 5,7% ja 1,9%; Harju — 5 565 kr, 3,2% ja 0,9%; Lääne —

5 487 kr, 4,6% ja 1,6%; Saare — 3 553 kr, 4,9% ja 1,0%; Pärnu — 7 115 kr, 4,7% ja 1,7%; Viljandi — 10 141 kr, 5,8% ja 2,1%; Tartu — 14 677 kr, 5,1% ja 1,9%; Valga — 4 524 kr, 6,2% ja 2,7%; Võru — 9 404 kr, 5,6% ja 2,0% ning Petserimaal — 7 118 kr, 7,7% ja 3,1%.

5. Tulud. Recettes.

Vallavalitsused said tulu üldse 5 117 tuh. kr ehk keskmiselt 1 vallavalitsuse kohta 13 828 kr ja 1 maaelaniku kohta 656 snt (1929/30 a. 5 058 tuh. kr, ilma 1930/31 a. puuduvate valdadeta 5 004 tuh. kr, 1 valla kohta 13 524 kr ja 1 elaniku kohta 641 snt) ning seega sissetulekud suurenesid võrreldes eelmise aastaga 2,3%. Suurim tulu oli 1 valla kohta 66 677 kr ja väikseim 1 260 kr (1929/30 a. 88 108 ja 1 518 kr) ning 1 elaniku suurim summa oli 2 614 snt ja väikseim 262 snt (1929/30 a. 2 209 snt ja 213 snt). Üksikute liikide

järgi tulud muutusid järgmiselt: suurenesid — maksud üldse 4,1% (1930/31 a. 3 984 tuh. kr, 1929/30 a. ilma 1930/31 a. puudunud 3 vallavalitsuse tuluta 3 828 tuh. kr), kinnisvaramaks 1,0% (1930/31 a. 438 tuh. kr, 1929/30 a. 430 tuh. kr), vallaomavalitsuse maksud 5,0% (1930/31 a. 2 968 tuh. kr, 1929/30 a. 2 827 tuh. kr), muud maksud 18,4% (1930/31 a. 309 tuh. kr, 1929/30 a. 261 tuh. kr), tulu kapitalest 31,2% (1930/31 a. 105 tuh. kr, 1929/30 a. 80 tuh. kr), varadest 21,7% (1930/31 a. 174 tuh. kr, 1929/30 a. 143 tuh. kr), ettevõtteist 6,4% (1930/31 a. 18 tuh. kr, 1929/30 a. 17 tuh. kr) ja kulude tasu 47,6% (1930/31 a. 93 tuh. kr, 1929/30 a. 63 tuh. kr); vähenesid — tulumaks 9,8% (1930/31 a. 257 tuh. kr, 1929/30 a. 285 tuh. kr), erimaksud dokumentidelt 49,2% (1930/31 a. 13 tuh. kr, 1929/30 a. 25 tuh. kr), saadud toetused 11,3% (1930/31 a. 47 tuh. kr, 1929/30 a. 53 tuh. kr), saadud laenud

Vallavalitsuste tulud % ja ühe elaniku kohta — Recettes des communes rurales en % et par habitant.

6.	Vallavalitsuste tulud % ja ühe elaniku kohta — Recettes des communes rurales en % et par habitant.														
	Kinnisvaramaks Impôt des immeubles	Tulumaks Impôts sur le revenu	Valla omavalitsuse maksud — Impôts des communes	Sellest isikumaks Pont cote persona.	Erimaksud dokum. Timbres etc.	Muud maksud Autres impôts	Kokku maksud Total des impôts	Valla kapitallid Fonds	Valla varandused Biens	Valla ettevõtted Entreprises	Toetused Subventions	Kulude tasu Dépenses recouvrables	Kavatsitud laenud Emprunts projetés	Mitmesug. tulud Recettes diverses	Kokku tulud Total des recettes
	%														
Viru	0,1	3,0	58,4	41,0	0,2	6,5	78,1	3,7	1,9	0,3	0,0	1,3	9,5	4,0	100
Järva	10,4	5,2	63,1	44,3	0,2	6,3	85,8	0,4	4,5	0,0	0,2	4,1	2,4	2,5	100
Harju	9,0	4,8	53,5	40,9	0,2	6,0	73,5	0,9	1,5	0,3	1,0	2,0	14,9	5,9	100
Lääne	10,0	6,5	57,0	43,1	0,2	5,9	79,6	1,1	1,1	0,2	1,3	0,6	7,7	7,9	100
Saare	5,6	6,7	63,9	54,0	0,2	2,4	78,8	0,5	0,8	0,1	3,0	1,6	13,4	1,8	100
Pärnu	7,9	4,8	57,9	44,5	0,3	7,6	78,5	3,3	4,9	0,2	1,7	1,0	0,9	8,0	100
Viljandi	8,2	4,0	59,1	46,3	0,2	4,1	75,6	2,4	3,4	0,0	0,1	2,7	8,4	6,8	100
Tartu	8,6	5,1	59,5	48,3	0,2	5,7	79,1	1,4	4,7	0,5	0,3	1,0	4,8	7,7	100
Valga	9,5	5,1	60,8	45,5	0,5	4,5	80,4	0,6	5,1	—	2,2	2,5	3,0	6,2	100
Võru	7,5	4,4	55,5	44,1	0,3	6,3	74,0	2,6	9,4	0,3	0,7	1,4	6,2	5,4	100
Petseri	7,1	8,1	53,1	37,4	0,8	10,6	79,7	4,1	0,0	0,7	0,2	1,0	0,2	14,1	100
Kokku — Total	8,6	5,0	58,0	44,3	0,3	6,0	77,9	2,1	3,4	0,3	0,9	1,8	7,1	6,5	100
„ 1929/30 a.	8,6	5,7	56,6	43,5	0,5	5,2	76,6	1,6	2,8	0,3	1,1	1,3	9,5	6,8	100
	Ühe vallaelaniku kohta senti — Par un habitant (snt).														
Viru	64	28	410	288	1	46	549	26	9	2	0	9	67	35	703
Järva	70	35	422	296	1	42	570	3	30	4	2	27	16	17	669
Harju	05	34	383	293	1	43	520	7	11	2	8	14	100	42	716
Lääne	54	36	312	236	1	32	485	6	6	1	10	3	42	44	547
Saare	28	33	310	267	1	11	389	2	4	1	15	8	06	9	494
Pärnu	54	33	396	304	2	52	537	23	34	1	11	13	0	59	684
Viljandi	66	32	477	373	1	33	609	19	27	5	1	22	08	55	800
Tartu	60	36	415	340	1	40	552	10	33	3	1	11	34	54	698
Valga	63	34	404	302	4	30	535	4	34	—	16	16	20	41	685
Võru	40	29	362	287	2	41	483	17	61	2	4	9	41	35	652
Petseri	32	37	241	169	3	48	361	10	0	3	1	4	1	64	453
Kokku — Total	56	33	381	291	2	39	511	14	22	2	6	12	46	43	656
„ 1929/30	55	37	363	279	3	38	491	10	18	2	7	8	61	44	641

23,8% (1930/31 a. 361 tuh. kr, 1929/30 a. 474 tuh. kr) ja mitmesugused tulud 3,2% (1930/31 a. 333 tuh. kr, 1929/30 a. 344 tuh. kr). Tulude taseme erinevus valdade suuruserühmade järgi oli analoogiline kuludega — suhteliselt suurim tulu (758 snt 1 elan. kohta) esines väiksemal valdadel ja väikseim tulu (613 snt 1 elan. kohta) suurimail valdadel ning valdade suurenedes vähenes järjest tulusumma 1 elaniku kohta (arvatud välja IV rühm, mille tulu ületas eelmise rühma peamiselt oma erakorraliste tulude (kapitalest, varadest ja laenudest) suuruse tõttu). See nähtus tuli esile kinnisvara- ja

suurima järjekindlusega vallaomavalitsuse maksude juures. Väiksemate valdade suurem kulukus tingis nende elanike suurema maksukoormise, eeskätt vallavolikogu poolt määratavate vallaomavalitsuse maksude alal. Maksud kokku andsid 77,9%, üksikuis mais 73,5—86,8% (1929/30 a. 76,6% ja 65,2—86,8%), vallaomavalitsuse maksud vastavalt 58,0% ja 53,1—63,0% (1929/30 a. 56,6% ja 47,4—64,4%), sellest isikumaks 44,8% ja 37,4—54,0% (1929/30 a. 43,5% ja 35,4—53,7%), kuna muile tuuallikele langes kokku 22,1% ja üksikuile neist 0,3—7,1% tulu üldsummast (1929/30 a. 23,4% ja 0,3—9,5%).

6. Varanduslik seis 31. III. 31.

Situation financière des administrations communales le 31. III. 31.

Vallavalitsuste bilanses sisaldusid endiselt mõningad ebadäpused — nagu erikapitalide koosseisu ebaühtlus vastavate aktiiva ja passiva punktide järgi, saadajäänud eelarveliste tulu- ja maksajäänud kulusummade erinevus aruannete ja bilansside järgi jne., mis ilmnevad ka siintoodud vallavalitsuste üldbilansis. Bilansisumma suurenes 4,7% (1931 a. 370 vallaval. 16 769 tuh. kr,

1930 a. 374 vallaval. 16 016 tuh. kr). Summalt suurenesid tunduvamalt: passivas — erikapitalid (1931 a. 834 tuh. kr, 1930 a. 637 tuh. kr), varanduste kapital (1931 a. 11 516 tuh. kr, 1930 a. 10 794 tuh. kr) ja maksaolevad laenud (1931 a. 2 189 tuh. kr, 1930 a. 1 854 tuh. kr) ning vähenes maksajäänud eelarveliste kulude summa (1931 a. 1 254 tuh. kr, 1930 a. 1 628 tuh. kr). Aktiivaist kasvasid suuremal määral hoiusummad ja väärtpaperid (1931 a. 423 tuh. kr, 1930 a.

Vallavalitsuste bilans 31. märtsil 1931 a. % — *Balance des communes rurales en 1931 (en %).*

7.

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku	Kokku 1930 a
Aktiiva — Actif.													
I. Kassa — <i>Caisse</i>	11,9	3,6	3,9	6,1	8,9	6,8	6,8	4,2	6,2	2,8	12,6	6,1	6,4
II. Hoiusummad ja v. p. — <i>Dépôts et effets</i>	0,4	1,0	2,2	3,0	1,8	1,9	3,2	4,1	6,4	2,9	1,2	2,5	2,2
III. Varandused — <i>Biens</i>	74,5	84,4	82,3	84,4	80,0	84,0	81,5	81,3	76,0	82,3	45,1	80,4	77,8
IV. Erikapitalidest antud laenud — <i>Prêts de fonds spéc.</i>	0,4	0,6	0,7	0,3	0,0	0,0	1,0	1,5	1,7	2,0	1,6	0,9	1,2
V. Saada jäänud eelarv. tulud — <i>Receettes à percevoir</i>	12,6	9,4	9,7	5,7	9,1	7,0	7,0	8,5	9,6	10,4	36,4	9,8	12,0
VI. Eelarve täitmise puudujäägid — <i>Déficits</i>	0,2	0,4	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,1	0,1	3,1	0,2	0,3
VII. Muud aktiivad — <i>Autres actifs</i>	—	0,6	1,1	0,0	0,0	0,1	0,3	—	—	0,0	—	0,2	0,1
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Passiva — Passif.													
I. Kinnisvarade maksud — <i>Impôts sur les immeubles</i>	0,7	0,3	0,4	0,2	0,1	0,2	0,4	0,5	0,6	0,9	0,9	0,5	0,5
II. Tulumaksud — <i>Impôt sur le revenu</i>	0,2	0,7	0,5	0,1	0,0	0,2	0,5	0,4	0,9	0,3	1,8	0,4	0,5
III. Maa omaval. maksud — <i>Impôts des admin. d'arr.</i>	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,9	0,1	0,1
IV. Riiklikud pensionid ja toet. — <i>Pensions et subv. de l'Etat</i>	0,0	—	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0
V. Õpetajate palkade riigi osad — <i>Subvention d'Etat pour les salaires des instituteurs</i>	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	—	0,0	—	0,0	0,4
VI. Mitmesug. edasiant. summad — <i>Passifs transitoires</i>	0,7	0,4	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,5	7,6	0,5	0,7
VII. Naturaalkohustuste summad — <i>Montants de oblig. en nature</i>	0,0	0,5	0,4	0,6	0,1	0,2	1,0	0,5	0,2	0,1	0,4	0,4	0,4
VIII. Erikapitalid — <i>Fonds spéciaux</i>	4,0	3,5	4,1	3,6	5,7	3,8	6,7	5,7	8,3	0,2	3,2	5,0	4,0
IX. Varanduste kapital (võlgadeta varandus) — <i>Fonds des biens</i>	67,8	71,3	60,6	66,7	60,6	75,2	74,4	70,9	67,2	72,1	38,8	68,7	67,4
X. Maksaolevad laenud — <i>Emprunts à payer</i>	14,4	13,4	23,2	17,7	20,5	8,8	7,1	10,5	9,0	10,3	6,7	13,0	11,6
XI. Maksta jäänud eelarv. kulud — <i>Dépenses à effectuer</i>	7,5	7,4	7,0	6,7	10,1	7,0	4,6	7,3	9,2	6,2	31,1	7,5	10,2
XII. Eelarve täitmise ülejäägid — <i>Excédents des budgets</i>	4,4	2,0	3,3	4,3	2,5	4,3	4,9	4,0	4,3	3,3	6,4	3,9	4,2
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

354 tuh. kr) ja kinnis- ja vallasvarad (1931 a. 13 479 tuh. kr, 1930 a. 12 470 tuh. kr) ning kahanes saadajäänud eelarveliste tulude summa (1931 a. 1 605 tuh. kr, 1930 a. 1 923 tuh. kr).

Vallakapitalid, ülejääk jne. kokku moodustasid

78,0% (1930 a. 76,0%) ja mitmesugused edasiantavad summad ja muud kohustused kokku 22,0% bilansist (1930 a. 24,0%) ning vallavalitsuste valdamisel olevad varad 89,0% (1930 a. 86,4%) ja mitmesugused nõudmised 10,7% (1930 a. 13,3%).

Vallavalitsuste tulude ja kulude kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1929/30 m.-a. — V. Feldman, Eesti Statistika nr. 122(1) 1932 a., lhk. 25—38.
Vallavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 m.-a. — V. Feldman, Eesti Statistika nr. 110(1) 1931 a., lhk. 11—24.

ÕPPEASUTISED EESTIS 1930/31 õ/a.

ÉTABLISSEMENTS SCOLAIRES pendant L'ANNÉE SCOLAIRE de 1930/31.

Sis u: 1. Üleriiklik koolivõrk, lhk. 15. 2. Üldhariduslikud algkoolid, lhk. 17. 3. Üldhariduslikud keskkoolid, lhk. 19. 4. Kutsekoolid, lhk. 20. 5. Kõrgemad koolid, lhk. 23. 6. Kokkuvõte, lhk. 23. 7. Õpilaskonna rahvuslik koostis, lhk. 25.

Kõigi õppeasutiste koostise ühine statistiline kokkuvõte, mis haaras viis — 1922/23 kuni 1926/27 incl. — iseseisvuse alguse õppeaastat, on teostatud viimati 1928 a. algul (E. Statistika nr. 76(3) 1928 a., lhk. 200—210).

Tööjõu vähesusel pole Keskbüroo suutnud sellist andmestikku koostada iga-aastaselt ja on piirunud vaid sundalg- ja keskkoolide vaatlusega ja avaldamisega.

1922 a. kevadel, ühenduses õpetajaskonna eriuurimuse materjali läbitöötamisega hädaabitööde korras, valmis ka käesolev ülevaade üleriikliku koolivõrgu seisust kuni 1931/32 õ/a.

Õpilased, samuti õpetajad, on sooliselt eraldatud kõigis võrgu alajaotais. 1930/31 õ/a. üleriikl. koolivõrgu koostamisel esmakordselt kasutasime, tugedes 1931 a. jaanuaris toimunud õpetajaskonna koostise eriuurimuse andmestikule, õpetajate reaalselt, tegelikku arvu.

Märgime, et see tegelik õpetajate arv käib ainult 1930/31 õ/a. kohta ja pole seetõttu võrreldav teiste aastatega, kus mitmes koolis töötavad õpetajad on arvestatud korduvalt.

Peale koostiselt veidi erineva 1930/31 õ/a. üleriikl. koolivõrgu üldise vaatluse toome võrreldavas ulatuses ka ülevaate eelmistest seni avaldamata aastatest, täiendades alg-, kesk- ja kõrgemate koolide pealiike ka värskemate 1931/32 õ/a. andmetega.

1. Üleriiklik koolivõrk. Üleriiklik koolivõrk moodustub *Réseau général des établissements scolaires.* neljast omaette rühmast või võrgust ühes vastavate alajaotustega igas võrgus:

- 1) algkoolivõrk;
- 2) keskkoolivõrk;
- 3) kutsekoolivõrk ja
- 4) kõrgemate koolide võrk.

Kõiki koole kokku, arvatud ühes ka alalised kursused ja kooli iseloomuga õppetökojad (kutsekoolide rühmas), oli üleriikl. koolivõrgus 1930/31 õ/a. 1 509: keskm. iga 100 km² territooriumile 3,2, 10 000 el. kohta 13,5. Õppis neis koolis 133 101 isikut (ümmarguselt 1/3 meie rahvastikuarvust), mis annab kooli kohta 88, 100 km² peale 279, 10 000 el. kohta 1191 õpilast. Õpilaskonnas ja õpetajaskonnas on meessool ülekaal: iga 100 naissoost õpilase kohta tuleb 104,7 meessoost õpilast ja iga 100 naisõpetaja kohta 114,7 meesõpetajat. Õpetajaid oli üldse üle riigi 1930/31 õ/a. 5 663.

	Koolide arv	%	Õpilaste arv	%	Õpet. teg. arv	%
1930/31 õ/a.						
Algkool . . .	1 322	88,3	108 089	81,2	3 791	67,0
Keskkool . . .	77	5,1	14 019	11,2	951	16,8
Kutsekool . . .	98	6,5	6 180	4,7	508	10,0
Kõrgem kool . . .	2	0,1	3 918	2,9	358	6,2
Kokku	1 509	100,0	133 101	100,0	5 663	100,0

*) Kõik mehed.

Algkoolivõrk. Üleriikliku koolivõrgu selgrooks, andes 4/5 õpilaste arvust, on algkoolivõrk. Algkoolivõrku kuuluvad üldhariduslikud 6 kl. sundalgkoolid ja mittesunduslikud 1—2 klassilised täienduskoolid, mis määratud õpilasele, kes peale sundalgkooli kursuse lõpetamist ei astu kesk- või kutsekooli. Samuti kuuluvad algkoolide rühma õhtualgkoolid täiskasvanuile ja üldharidusliku algkooli õppekava piires töötavad defektsete koolid (kurttunmade, kurikalduvustega laste, pimedate).

	Koolide arv	%	Õpilaste arv	%	Õpet. teg. arv	%
1930/31 õ/a.						
Sundalgkoolid	1 261	94,7	105 414	97,5	3 594	94,8
Täienduskoolid	63	4,7	1 899	1,8	156	4,1
Õhtualgkoolid	2	0,2	405	0,4	8	0,2
Defektsete koolid	6	0,4	371	0,3	33	0,9
Kokku	1 332	100,0	108 089	100,0	3 791	100,0

Algkooli võrgule langeb üleriikliku koolivõrgu koolest 88,3%, õpilasist 81,2%, õpetajaist 67,0%. Algkoolivõrgus moodustab sundalgkool: võrgu koolide arvust 94,7%, õpilaste arvust 97,5%, õpetajate arvust 94,8%. Iga 100 km² territooriumile tuli 1930/31 õ/a. sundalgkooli 2,7, 10 000 el. kohta 11,3; õpilasi: 100 km² peale 222, 10 000 el. kohta 943 (iga õpilase peale 11 elan.).

Sooliselt algkooli õpilaskonnas on ülekaalus poisid, õpetajaskonnas kuulub enamusele naistele. Iga 100 naissoost isiku kohta tuli meessoost:

	Õpilaskonnas	Õpetajaskonnas
Sundalgkoolis . . .	105,8	86,7
Täienduskoolis . . .	31,4	56,0
Õhtualgkoolis . . .	255,3	*)
Defektsete koolis . . .	240,4	153,8
Kokku	104,3	86,0

Keskkoolivõrk. Üldhariduslik keskkool moodustab ühtluskooli teise järgu. Tema ülesandeks on haritud kodanikkude kasvatamine ja ettevalmistamine kõrgemasse kooli astumiseks. Ühtluskooli esimese järgu, kuueklassilise algkooli lõpetajaid võetakse keskkooli vastu ilma eksamita. Keskkooli kursus kestab vähemalt 5 aastat ja jaguneb kaheks astmeks: I ja II klass (õppeaasta) moodustavad alamastme ühise õppekavaga kõigis keskkoolis, alates III klassist

õpetus jaguneb eriajalistesse harudesse — humanitaar, reaali, kommerts, majapidamis, pedagoogika jne. Suurimaks osutub keskkooles humanitaarharu õpilaste arv, kuhu kuulub ümmarguselt 50%, ühes reaalaruga aga umbes 2/3 keskkooli ülemastme õpilast.

	Koolide %	Õpilaste %	Õpet. teg. %
1930/31 õ/a.	arv	arv	arv
Giimnaasiumid	74	96,1	14 400
Õpet. seminarid	3	3,9	510
Kokku	77	100,0	14 919

Üleriiklikus koolivõrgus moodustab keskkooli õpilaste arv 11,2%, õpetajate 16,8%, 100 km² peale tuli 1930/31 õ/a. keskkooles 0,2, 10 000 el. kohta 0,7; õpilasi: 100 km² peale 31, 10 000 el. kohta 134 (igale õpilasele 75 elan.).

Meesõpilasi on keskkooles vähem kui naisõpilasi, meesõpetajaid aga kaugelt rohkem kui naisõpetajaid: iga 100 naisõpilase ja naisõpetaja kohta tuleb vastavalt meesõpilasi 90,6, meesõpetajaid 162,0.

Kutsekoolide võrk. Kutsekoolide võrgus on esitatud põllumajanduslikud, tööstuslikud, kaubanduslikud, kunsti ja muud, eelmistesse liikidesse mitte kuuluvad, kutsetehnilised koolid, kursused ja õppe-töökojad.

	Koolide %	Õpilaste %	Õpet. teg. %
1930/31 õ/a.	arv	arv	arv
Põllum. koolid	33	33,7	1 056
Tööstusl. „	38	38,8	2 946
Kauband. „	12	12,2	907
Kunsti „	9	9,2	943
Mund „	6	6,1	328
Kokku	98	100,0	6 180

Üleriikliku koolivõrgu koostises moodustab kutsekoolide õpilaskond 4,7%, õpetajaskond 10,0%. 100 km² peale tuleb kutsekooles 0,2, 10 000 el. kohta 0,9; õpilasi: 100 km² peale 13 (keskkooles 31), 10 000 el. kohta 55 (keskkooles 134). 100 naissoost õpilasele tuleb 98 meessoost õpilast.

Õpetajaskonnas on mehi, samuti kui keskkooles, tugevasti — 100:170 — rohkem kui naisi. Lähemalt koostise vahetõrki üksikuis kutsekoolide liiges selgitab tab. 1.

Kõrgemad koolid. Kõrgemateks koolideks on arvatud Tartu ülikool ja Tallinna tehnikum.

	1930/31 õ/a.	Üliõp. %	Õppejõudude %
	arv	arv	arv
Ülikool	3 474	88,8	321
Tehnikum	439	11,2	32
Kokku	3 913	100,0	353

Üliõpilasi tuleb 1930/31 õ/a. 100 km² peale 8 (ülikool + tehnikum), 10 000 el. kohta 35; elan. 1 üliõp. peale 286.

Tehnikumis õpetavad ainult meesjõud. Ka ülikoolis on meesõppejõud suures ülekaalus — 1:11. Üliõpilaskond koosneb tehnikumis peamiselt meestest, naisüliõpilasi on vaid mõned üksikud — 439 hulgas 10.

Ülikooli koostisest moodustavad meesüliõpilased kaks kolmandikku.

Üleriiklik koolivõrk¹⁾ 1930/31 õ/a. — Réseau général des établissements scolaires en 1930/31.

I.	Koolide arv Nombre d'écoles	Kooli Nombre d'écoles		Õpilaste arv Nombre d'élèves	Õpilaste arv Nombre d'élèves		1 õpilase peale elanikke N. d'habitants par élève	Tegelik õpetajate arv ²⁾ Nombre effectif du personnel enseignant	100 naissoost õpetaja kohta tuleb meessoost õpetajaid — instituteurs par 100 institutrices	
		100 km ² peale Par 100 km ²	10 000 elan. Par 10 000 habitants		100 km ² peale Par 100 km ²	10 000 elan. Par 10 000 habitants				
I. Algkoolid — Éc. primaires	1 332	2,8	11,9	108 089	104,3	227	967	10	3 791	86,0
Sellest — Dont:										
südalalgkoolid — écoles primaires	1 261	2,7	11,3	105 414	105,7	222	949	11	3 594	86,7
täienduskoolid — écoles supplémentaires	63	0,1	0,6	1 899	31,4	4	17	588	156	56,0
õhtualgkoolid — écoles primaires du soir	2	0,0	0,0	405	255,3	1	4	2 750	8	*)
defektsete koolid — écoles pour les enfants défectueux	6	0,0	0,0	371	240,4	—	3	3 012	33	153,8
II. Keskkoolid — Écoles secondaires	77	0,2	0,7	14 919	90,6	31	134	75	951	162,0
Sellest — Dont:										
giimnaasiumid — écoles secondaires	74	0,2	0,7	14 409	90,4	30	129	78	899	161,3
õpet. seminarid — écoles normales	3	0,0	0,0	510	94,7	1	6	2 191	52	173,7
III. Kutsekoolid — Éc. spéciales professionnelles	98	0,2	0,9	6 180	98,0	13	55	181	568	170,5
Sellest — Dont:										
põllumajand. koolid — écoles agricoles	33	0,1	0,3	1 056	113,3	2	9	1 058	128	150,0
tööstuslikud koolid — éc. profess. industr.	38	0,1	0,3	2 946	101,9	6	26	379	248	125,5
kauband. koolid — écoles commerciales	12	0,0	0,1	907 ³⁾	67,0	2	8	1 232	72	350,0
kunstikoolid — écoles des arts	9	0,0	0,1	943	81,8	2	9	1 185	32	203,7
mitmesugused muud — autres écoles	6	0,0	0,1	328	215,4	1	3	3 407	38	442,9
IV. Kõrgemad koolid — Écoles supérieures	2	0,0	0,0	3 913	236,7	8	35	286	353	1207,4
Sellest — Dont:										
ülikool — université	1	0,0	0,0	3 474	201,8	7	31	322	321 ⁴⁾	1088,0
tehnikum — école technique supérieure	1	0,0	0,0	439	4290,0	1	4	2 545	32	*)
Kokku — Total	1 509	3,2	13,5	133 101	104,7	279	1 191	8	5 663	114,7

¹⁾ Sisaldab kõik õppeasutised, ka kooli iseloomuga alalised kursused ja õppetöökojad. Õpetajate arv on tegelik, s. t. mitmes koolis töötajad on arvestatud enamiku tundide arvuga ühe kooli juures.

²⁾ Õpetajad, kes mitmes koolis töötavad, on arvestatud ainult ühe kooli juures, kus nad annavad enamiku tunde.

³⁾ Kõik meessoost.

⁴⁾ Siin juures ka Käsmu merekooli kalaajanduseklassi 7 õpilast. ⁵⁾ Õppejõud (183) ühes assistentidega (138).

Järgnevas üksikute kooliliikide võrdluses on ülirikk. ulatuses arvestatud:

algkoolide võrgus — sundalgkoolid, täienduskoolid, õhtu-alkkoolid;

keskkoolide võrgus — kõik üldhar. keskkoolid;

kutsekoolide võrgus — põllumajanduslikud, tööstuslikud, kaubanduslikud koolid;

kõrgemate koolide võrgus — Tartu ülikool ja Tallinna tehnikum.

Välja on jäetud võrdlusil: algkooli võrgus — defektsete koolid, kutsekoolide võrgus — kursused ja õppetöökojad, kunstikoolid ja üksikud — rühme mitte moodustavad — erikoolid.

Välja jäanud õppeasutis oli õpilasi 1930/31 õ/a.:

defektsete kooles (6) 371, tööstuslikel kursustel ja õppetöökodades (9) 213, kaubandusl. kursustel (3) 153, kunstikooles (9) 943 (neist muusikakooles 803), üksikuis erikooles ja kursustel (6) 328, kokku 2 008 õpilast, ehk õpilaste üldarvust (133 101) 1,5%.

Kunstikoolide väljajätmist (943 õpil.) õigustab teatud määral see asjaolu, et suur osa kunstikoolide õpilastest ühtlasi ka teisis üldhariduslikes õppeasutis õplb, seega korduvalt oleks arvestatud. Ei sobi täiesti hariliku kooli mõttega ka mitmesugused kursused ja õppetöökojad. Ka defektsete koolid, mis algkoolide rühmast eraldatud, erinevad struktuurilt ja õppekava ulatuselt haril. avalikust algkoolist.

2. Üldhariduslikud Sundalgkoolid. Õpetus algkoolis on kooliealisele lapsele

Écoles primaires.

kuuluvad lapsed 7—8 a. van. alates kuni algkooli kursuse lõpetamiseni, või mittelõpetamise korral kuni 16 a. vanuseni.

Viimase 5 a. jooksul on Eestis algkooli kursuse 6 kl. ulatuses lõpetanud keskm. 7 384 õpilast aastas.

Vaatamata sellele, et õpilaste üldarv viimase 5 a. jooksul (1925/26—1930/31) on 3,3% langenud, näitab lõpetajate arv samal ajavahemikul tõusu tervelt 30,1%. Tõus väljendub peamiselt kahel viimasel aastal ja on tingitud 6 a. koolisunduse üle riigi makspanekust.

	Lõpetanud algkooli		%	% õpil. üldarvust	
	P.	K.			(1925/26 = 100)
1930/31	4 304	4 446	8 750	130,1	8,5
1929/30	3 693	3 760	7 453	110,8	7,8
1928/29	3 467	3 565	7 032	104,6	7,9
1927/28	3 442	3 509	6 951	103,4	7,5
1926/27	3 290	3 446	6 736	100,2	6,9
1925/26	3 338	3 386	6 724	100,0	6,4

Koolid ja klassikomplektid. Algkooli oli meil 1930/31 õ/a. üle riigi 1 261 (1931/32 õ/a. 1 259), neist avalikke 1 231, era 30 (linnas 21, maal 9).

Koolide üldarv on viie aasta (1925/26—1930/31) jooksul kahanenud 1 355 pealt 1 261 peale ehk 94 võrra (—6,9%).

Klassikomplekte oli 1930/31 õ/a. üle riigi 3 351 (1931/32 õ/a. 3 409), neist maal 2 574, linnas 777. 1 kl.-komplektile tuli klasse (õppeaastaid) 1930/31 õ/a. linnas 1,1, maal keskm. 2,2.

5 a. tagasi oli klassikomplektide arv 3 689 (vähemine 9,2%).

Üldhariduslikud sundalgkoolid 1925/26—1931/32 õ/a. — Écoles primaires de 1925/26—1931/32.

2.	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv Nombre de classes	Klassikomplektide arv N. de compl. de classe	Õpilaste arv Nombre d'élèves			100 naissoost õpilase kohta tuleb meessoost õpilast Garçons par 100 filles	Õpetajate arv Nombre du personnel enseignant			100 naissoost õpetaja kohta tuleb meessoost õpetajat Instituteurs par 100 institutrices
				P. G.	T. P.	Kokku Total		M. H.	N. P.	Kokku Total	
1931/32	1 259	6 570	3 409	56 168	53 946	109 514	105,3	1 892	2 033	3 925	93,1
5 a. (1926/27—1930/31) keskm. — Moyenne de 5 a.	1 306	6 094	3 531	59 667	47 764	98 431	106,1	1 945	2 457	4 102	90,2
1930/31	1 261	6 456	3 351	54 173	51 241	105 414	105,7	1 857	2 089	3 946	88,9
1929/30	1 292	6 261	3 044	50 543	47 486	97 029	106,5	1 950	2 206	4 156	88,4
1928/29	1 300	5 976	3 538	47 832	45 007	92 839	106,3	1 906	2 155	4 061	84,4
1927/28	1 333	5 869	3 509	48 937	45 970	94 907	106,5	1 964	2 137	4 101	91,9
1926/27	1 345	5 907	3 014	51 840	49 160	101 018	105,5	2 047	2 199	4 246	93,1
1925/26	1 355	5 932	3 689	55 901	53 102	109 003	105,3	2 043	2 219	4 262	92,1

Õpilased. 1930/31 õ/a. oli algkooles üldse 105 414 õpil. (1931/32 — 109 514), neist maakooles 75,3%, linnakooles 24,7%. Viis aastat tagasi (1925/26 õ/a.) oli õpilasi 109 003 ehk 3,3% vähem. Õpilaste arvu muutuvus, langus ehk tõus, on üldise koolisunduse tõttu otseses seoses algkoolialiste laste arvu muutuvusega. Algkoolialiste, 8—15 a., laste üldarv langeb meil alates 1923 a., s. o. ajast, mil peamiselt ilmasõja aastate väike sündimus — sõja esimesel aastal sündinud laste koolieasse jõudmise ja kooli astumise tõttu — esmakordselt hakkas mõjuma negatiivselt, vähendavalt õpilaste arvule. Õpilaste arvu järjekindel tagasimineki kestis kuni 1928/29 õ/a. (madalaim seis = 92 839 õpil.). 1929/30 õ/a. suurenes õpilaste arv juba ümmarguselt 5 000 ja järgmisel õ/a. veelgi 7 000 võrra, jõudes mõõdunud 1931/32 õ/a. jälle 1925/26 õ/a. tasemele (1925/26 õ/a. 109 003,

1931/32 õ/a. 109 514 õpil.). Põhjustas tõusu esiteks asjaolu, et koolieasse jõudnud — 1921, 1922, 1923 a. sündinud — laste arv oli neil aastail tunduvalt suurenenud, võrreldes eelm. aastatega, ja teiseks positiivseks teguriks osutus 6 a. koolisunduse üle riigi teostamine: 1929/30 õ/a. suurenes seetõttu V—VI klassi õpilaste arv ümmarguselt 2 100, 1930/31 õ/a. 2 700 võrra, eelmise aastaga võrreldes.

Sooliselt on poisid algkoolis ülekaalus: iga 100 naissoost õpilase kohta tuleb meessoost ümmarguselt 106 (viimase 5 a. keskmine).

Õpetajad. Õpetajate arv sundalgkooles on viie aasta jooksul vähenenud 4 262 (1925/26 õ/a.) pealt 3 946 (1930/31 õ/a.) peale, ehk 316 võrra (—7,4%). Naissugu on ülekaalus: viimase 5 a. kestel tuli 100 naissoost õpetaja kohta ümmarguselt 90 meessoost õpetajat. Kvaliteedilt on algkooli õpetajaskond vii-

maseil aastail tublisti paranenud maakooli arvel. Kutsega õpetajaid oli (%):

	1930/31 %	1925/26 %	+, —
Linnas	86,3	89,6	-3,3
Maal	93,3	79,4	+13,9
Kokku	91,2	82,6	+8,6

Koolide järgi üleriiklik õpetajate arv algkooles, veel suuremal määral kesk- ja kutsekooles, läheb lahtu teatavasti tegelikust õpetajate arvust, mis tingitud sellest, et osa õpetajaist, peamiselt linnas, töötab mitmes koolis ja seetõttu korduvalt esineb ka mitme kooli nimekirjas. Õpetajaskonna koostise eriuurimisel 1931 a. selgus, et õpetajate tegeliku arvu (füüsiliste isikute) leidmiseks tuleb koolide järgi koostatud õpetajate arvust maha arvata 1930/31 õ/a. linnas tervelt 25,0%, maal 1,6%, keskmiselt üle riigi 8,9%.

Õpetajate arv	Koolide nimekirjus	Tegelik	Teg. vähem	%
1930/31:				
Linnas	1 204	896	308	25,6
Maal	2 742	2 698	44	1,6
Kokku	3 946	3 594	352	8,9

Võrgu tihedus. Sundaalkooli võrgu tihedusest ja koostise muutuvusest viimaseil aastail annab ülevaatliku pildi tab. 3.

Tuli 1931/32 õ/a. (sulgudes 5 a. 1926/27—1930/31 keskm.):

100 km ² peale	{ koole	2,6 (2,7)
	{ kl.-kompl.	7,2 (7,4)
10 000 el. kohta	{ õpilasi	230 (207)
	{ koole	11 (12)
1 õpilase peale elanikke	{ kl.-kompl.	30 (32)
	{ õpilasi	078 (82)
Õpilasi	{ 1 kooli kohta	10 (11)
	{ 1 kl.-kompl. kohta	87 (75)
		32 (28)

Üldhariduslikkude sundaalkoolide võrgu tihedus ja koostise arvuline liikumine 1925/26—1931/32 õ/a.
Réseau des écoles primaires de 1925/26—1931/32.

3.	100 km ² peale Par 100 km ²			10 000 elaniku kohta Par 10 000 habitants			1 õpilase peale elanikke N. d'habitants par 1 élève	Õpilasi Nombre d'élèves		Liitkumne %-des — Mouvement en % (1925/26 = 100)			
	Kooli Écoles	Klassi- komplekte Complets de classe	Õpilasi Élèves	Kooli Écoles	Klassi- komplekte Complets de classe	Õpilasi Élèves		1 kooli kohta Par école	1 klassikom- plekti kohta Par complet de classe	Koolide arv N. d'écoles	Klassikom- plekti arv. Nomb. de complets de classe	Õpilaste arv N. d'élèves	Õpetajate arv N. de personnel enseignants
1931/32	2,6	7,2	230	11	30	078	10	87	32	92,9	92,4	100,5	92,1
5 a. (1926/27— 1930/31) keskm. Moyenne de 5 a.	2,7	7,4	207	13	32	682	11	75	28	—	—	—	—
1930/31	2,7	7,0	232	11	30	943	11	84	31	93,1	90,8	96,7	92,6
1929/30	2,7	7,7	206	12	33	879	11	76	27	95,4	93,8	80,9	97,5
1928/29	2,7	7,4	195	12	32	831	12	71	26	95,0	95,0	85,2	95,3
1927/28	2,8	7,4	200	12	31	851	12	71	27	95,4	95,1	87,1	96,2
1926/27	2,8	7,6	212	12	32	905	11	75	28	99,3	93,0	92,7	99,6
1925/26	2,8	7,8	229	12	33	976	10	80	30	100,0	100,0	100,0	100,0

Täiendusekoolid. Täiendusekoolid on meil peamiselt kutseainelised, üldhariduslikke ainult mõned üksikud. Viimased töötavad üldiselt keskkooli alamastme kava järgi, milles on tõstetud esikohale eriaina mõni keskkoolis õpetatav üksik aine (võõrkeel, joonistamine või muu). Koolikohustus ei ole maksev täiendusekoolide kohta. 1930/31 õ/a. töötas üle riigi 63 t.-kooli, neist üldhariduslikke 4, õpilaste arvuga 191, ülejäänud 59 olid kutseainelised:

Eriala:	Koolide arv			Õpilaste arv		%
	arv	P.	T.	K.		
Kodumajandus	22	—	576	576	33,7	
Õhtused ja käsitöö	15	157	386	543	31,8	
Põllumajandus	15	118	248	366	21,4	
Aiandus	3	30	43	73	4,3	
Kalaasjandus	2	30	22	52	3,0	
Äri-, ühis- ja omav. tegevus	1	19	32	51	3,0	
Kaubandus	1	20	27	47	2,8	
Kokku	69	374	1 334	1 708	100,0	

Naissoost õpilased moodustavad t.-kooles valdava enamuse — iga 100 naissoost õpilase kohta tuli 1925/26 õ/a. 33,0, 1930/31 õ/a. 31,4 meessoost. 6 a. algkooli sunduse teostamine üle riigi on märgatavalt tõstnud viimaseil aastail algkoolikursuse lõpetajate ja sellega ühenduses ka t.-koolidesse sisseastujate arvu: t.-koolide õpilaste arv, mis kuni 1927/28 õ/a. ei ulatunud üle riigi veel 1 000, on

viimase 3 a. jooksul kasvanud kahekordseks (1930/31 õ/a. 1 900, sellest maal 2/3).

Võttes 1925/26 õ/a. arvud 100-na, võrdub 1930/31 õ/a.: koolide arv 225, kl.-kompl. — 223, õpilaste — 274. Õpilasi tuli: 1 kooli kohta 1930/31 õ/a. 30, 1925/26 õ/a. 25, 1 kl.-kompl. kohta 1930/31 õ/a. 22, 1925/26 õ/a. 18.

Õpetajaid oli koolinimek. järgi t.-kooles 1930/31 õ/a. üldse 335 — linnus 130, maal 205; naisi vähe rohkem kui mehi.

Kvaliteeditilt on õpetajaskond t.-kooles enam-vähem ühtlane nii maal kui linnas:

	1930/31 õ/a.	Viimase 3 a. keskm.
Kutsega	{ maal	71,7 %
	{ linnas	72,6 %
Kutseta	{ maal	28,3 %
	{ linnas	27,4 %

Täiendusekoolide õpetajaskond koosneb enamuses isikuist, kes kuuluvad teiste koolide (peamiselt alg-) õppepersonaali hulka. 1931 a. jaanuaris läbi viidud õpetajaskonna eriuurimuse andmeil oli 1930/31 õ/a. täiendusekoolil oma õpetajaid üldse ainult 156 ehk 179 võrra vähem kui näitavad koolide üldnimekirjad, kuhu võetud sisse ka alg-, kesk- ja kutsekooli õpetajad, kes omavad tunde täiendusekooles.

Üldhariduslikkude algkoolide täiendusekoolid (6-päevased) 1925/26—1930/31 õ/a. — *Écoles d'instruction supplémentaire de 1925/26—1930/31.*

4.	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv Nombre de classes	Klassikomplektide arv Nombre de compléts de classe	Õpilaste arv Nombre d'élèves			Õpetajate arv — N. de personnel enseignant	Õpilasi Nombre d'élèves		100 naissoost õpilase kohta tuleb naissoost õpilasi — Carpons par 100 filles
				P. G.	T. F.	Kokku Total		1 kooli kohta Par école	1 klassikomplekti kohta Par compléct de classe	
5 a. (1926/27—1930/31) keskmine — Moyenne de 5 a.	37	85	76	345	1 094	1 439	...	35	19	31,5
1930/31	63	106	87	454	1 445	1 899	335	30	22	31,4
1929/30	68	103	94	445	1 277	1 722	354	25	18	34,6
1928/29	58	84	74	321	1 048	1 369	341	24	19	30,6
1927/28	52	74	69	297	921	1 218	...	23	18	32,2
1926/27	43	58	56	206	779	985	...	23	18	26,4
1925/26	28	39	30	172	522	694	...	25	18	33,0

Õhtualgkoolid. Õhtualgkooli on meil praegu kaks — üks Tallinnas, teine Tartus. 1930/31 õ/a. oli õpilasi neis koolis 405, 1925/26 õ/a. 587, vähenemine 5 a. jooksul 31%. Õpetajaid oli õhtualgkoolis 1930/31 õ/a. 21, neis oma kooli 8, võõraid 13. Mees-

õpilaste ülekaal suureneb järjekindlalt: 1925/26 õ/a. tuli 100 naissoost õpilase kohta 122, 1930/31 õ/a. juba 255 meesõpilast. Õpilaste arv 1 kl.-komplektile on tõusnud 5 a. jooksul 13 punkti võrra: 45 pealt 58-le.

Õhtualgkoolid täiskasvanutele 1925/26—1930/31 õ/a. — *Écoles primaires du soir de 1925/26—1930/31.*

5.	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv Nombre de classes	Klassikomplektide arv Nombre de compléts de classe	Õpilaste arv Nombre d'élèves			Õpetajate arv N. de personnel enseignant	Õpilasi Nombre d'élèves		100 naissoost õpilase kohta tuleb naissoost õpilasi — Hommes par 100 femmes
				M. H.	N. F.	Kokku Total		1 kooli kohta Par école	1 klassikomplekti kohta Par compléct de classe	
5 a. (1926/27—1930/31) keskmine — Moyenne de 5 a.	3	10	10	299	156	455	24	152	46	191,7
1930/31	2	7	7	201	114	405	21	203	58	255,3
1929/30	3	9	9	339	156	495	28	165	55	217,3
1928/29	3	10	10	244	121	365	20	122	37	201,7
1927/28	3	12	12	301	165	466	24	155	39	182,4
1926/27	3	13	13	322	223	545	27	182	42	144,4
1925/26	3	13	13	323	264	587	27	196	45	122,3

Defektsete koolid. Defektsete koolid on kin-nised õppeasutised, kus kasvandikud asutise täielikult ülalpidamisel. Riigi poolt ülalpeetavaid kool-kodusid oli defektsete jaoks 1930/31 õ/a. 6, õpilaste arvuga 371: 2 kurtummade 114 õpilasega, 3 kurikalduvusega laste (hoolekande) 224 õpilasega ja 1 pimedate 33 õpil. Kurtummade koolis asub Riigi kurtum-made kool Virumaal (Porkunis) ja teine — Püha k.-t. kool — Saaremaal. 1930/31 õ/a. oli neis koolis õpilasi-õpetajaid:

	Õpilasi			Õpetajaid		
	P.	T.	K.	M.	N.	K.
Riigi k.-t. koolis	56	45	101	5	6	11
Püha „ „	8	5	13	—	2	2

Hoolekande (kurikalduvusega laste) kooli oli 1930/31 õ/a. arvult 3: Riigi hoolekandekool (Kolo-veres, Läänemaal), Saksi tütarlaste kool-kodu (Viru-maal) ja Harku kolonii parandusemaja algkool (Harju-maal). Koolid Koloveres ja Harkus on määratud poiste, Saksis — tütarlastele.

1930/31 õ/a. oli:

	Õpilasi			Õpetajaid		
	P.	T.	K.	M.	N.	K.
Riigi hoolekande koolis	59	—	59	5	—	5
Harku kolonii „	120	—	120	8	—	8
Saksi tütarl. kodus	—	45	45	1	2	3

Pimedate kool-kodu asub Tartus. 1930/31 õ/a. õppis selles koolis 33 isikut, neist 19 mees- ja 14 nais-soost. Õppejõude oli arvult 4: 1 mees- ja 3 nais-õpetajat.

3. Üldhariduslikud keskkoolid.
Écoles secondaires.

Viimase 5 a. jooksul on üld-har. keskkooli lõpetanud (ilma Tallinna kolledži) iga aasta kevadel keskm. 2 127 isikut:

	P.	T.	K.	Järeltkatsed määratud
1930/31 (1931 a. kev.)	872	1 092	1 904	211
1929/30 (1930 „ „)	960	1 173	2 133	207
1928/29 (1929 „ „)	977	1 222	2 199	190
1927/28 (1928 „ „)	940	1 206	2 146	376
1926/27 (1927 „ „)	973	1 218	2 191	248
5 a. keskm.	945	1 182	2 127	246

Lisaks kevadisele lõpetajaile (2 127) äiendab järelkatsete saajaist (246) igal sügisel täiendavalt keskkooli lõpuksami veel umbes 90% ehk keskm. 221 isikut üle riigi. Seega ulatub viimase 5 a. jooksul (1926/27—1930/31) iga-aastane keskkooli lõpetajate arv (arvatud hulka ka õpet. seminarid) meil keskmiselt 2 350-ni.

Koolid, klassid, õpilased. Üldse oli 1930/31 õ/a. lõpul Eestis 77 keskkooli, arvatud hulka ka 3 õpet. seminari (Rakvere, Tartu, Läänemaa), neist kaheksal era k.-koolil puudus lõpuklass. 77 koolist asus linnas 72, maal 5. Viimase 6 a. jooksul (1925/26—1931/32) on vähenenud koolide arv 10 (11,6%), klasside 183 (28,6%), õpilaste 5 105 (27,8%) võrra.

Üldhariduslikud keskkoolid 1925/26—1931/32 õ/a. (ilmses õpetajate seminarega) — Écoles secondaires de 1925/26—1931/32 (y compris les écoles normales).

6.	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv Nombre de classes	Õpilaste arv Nombre d'élèves			100 naissoost õpilase kohta tuleb meessoost õpilasi — Garçons par 100 filles	Õpetajate arv Nombre du personnel d'enseignement			100 naissoost õpetaja kohta tuleb meessoost õpetajaid — Enseignants par 100 institutrices
			P. G.	T. F.	Kokku Total		M. H.	N. P.	Kokku Total	
1931/32	76	457	6 269	6 989	18 258	89,7	764	485	1 249	157,5
5 a. (1926/27—1930/31) keskmine — Moyenne de 5 a.	83	576	7 763	8 414	16 177	92,3	932	523	1 455	178,2
1930/31	77	510	7 091	7 828	14 919	90,6	844	488	1 332	173,0
1929/30	83	555	7 508	8 165	15 663	92,1	928	529	1 457	175,4
1928/29	86	582	7 807	8 534	16 341	91,5	970	523	1 493	185,5
1927/28	85	596	8 096	8 735	16 831	92,7	960	537	1 497	178,6
1926/27	85	627	8 315	8 814	17 129	94,3	958	537	1 495	172,4
1925/26	86	640	9 052	9 311	18 363	97,2	1 007	571	1 578	176,4

Üldharidusl. keskkoolide klasside ja õpilaste arv väheneb järjekindlalt ja ühtlaselt alates 1925/26 õ/a., eriti tunduvalt aga kahel viimasel aastal:

	Klasse	%	Õpilasi	%
1931/32 õ/a.	457	71,4	18 258	72,2
1930/31 „	510	81,1	14 910	81,2
1929/30 „	555	86,7	15 663	85,8
1925/26 „	640	100,0	18 363	100,0

Poeglapsi on keskkoolis alati olnud vähem kui tütarlapsi, ehkki algkoolis vastupidiselt — poisid ülekaalus. Naiste ülekaal suureneb keskkoolis iga aastaga: 1925/26 õ/a. tuli 100 naissoost õpilase kohta 97,2 meessoost, 1928/29 õ/a. 91,5, 1931/32 õ/a. 89,7.

Õpetajad. Koolinimekirjade järgi oli keskkoolis 1930/31 õ/a. õpetajaid 1 332, neist mehi 844 (63,4%), naisi 488 (36,6). 1 332 õpetajast töötas 1930/31 õ/a. mitmes koolis tervelt 768 (57,7%).

Kutseta õpetajate arv moodustas 1930/31 õ/a. 38,9% õpetajate üldarvust. 1931 a. toimitud õpetajate koostise eriuurimuse andmeil selgus, et tegelikult on keskkooli õpetajaid-tunniandjaid 29% võrra vähem kui seda näitavad kooli-nimekirjad, kus mitmes koolis töötajad arvestatud korduvalt:

Seisus koolide nimekirjas 1930/31 õ/a.	1 332
Oli tegelikult	951
Vähem	381 = 28,6%

Võrgu tihedus. Ühenduses klasside ja õpilaste vähenemisega kuivavad kokku koolid ja muutub hõredamaks võrk:

	1931/32	1925/26
Tuli 100 km ² peale		
{klasse	1,0	1,3
{õpilasi	28	30
„ 10 000 el. kohta		
{klasse	4	6
{õpilasi	118	104
„ 1 kooli kohta õpilasi	174	214

Üldhariduslike keskkoolide võrgu tihedus ja koostise arvuline liikumine 1925/26 — 1931/32 õ/a. Réseau des écoles secondaires de 1925/26 — 1931/32.

7.	100 km ² peale Par 100 km ²		10 000 elaniku kohta Par 10 000 habitants		Õpilasi Nombre d'élèves		Liikumine % des (1925/26 õ/a. = 100) Mouvement en % (1925/26 = 100)			
	Klasse Classes	Õpilasi Élèves	Klasse Classes	Õpilasi Élèves	1 kooli kohta Par école	1 klassi kohta Par classe	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv Nombre de classes	Õpilaste arv Nombre d'élèves	Õpetajate arv Nombre du personnel enseignant
1931/32	1,0	28	4	118	174	20	88,4	71,4	72,2	79,2
5 a. (1926/27—1930/31) keskmine — Moyenne de 5 a.	1,3	34	5	145	195	28	—	—	—	—
1930/31	1,1	31	5	133	194	29	89,5	81,1	81,2	84,4
1929/30	1,2	33	5	141	189	28	96,5	86,7	85,3	92,3
1928/29	1,2	34	5	146	190	28	100,0	90,9	89,0	94,6
1927/28	1,3	35	5	151	198	28	98,6	83,1	91,7	94,9
1926/27	1,3	36	6	153	202	27	98,8	88,0	98,3	94,7
1925/26	1,3	39	6	164	214	29	100,0	100,0	100,0	100,0

4. Kutsekoolid.
Écoles spéciales professionnelles.

Kutsekoolide võrgu viimase viie aasta koostise võrdlusil arvestame, nagu eelpool juba märki-

sime, kolme kutsekoolide pearühma kooli — põllumajanduslikke, tööstuslikke, kaubanduslikke. Nime- tatud kutsekoolide (ilma kursusteta ja õppetöökoda-

deta) võrku kuulus 1930/31 õ/a. 71 kooli 197 klassi 4 543 õpilase ja 595 õpetajaga. 5 a. (1925/26—1930/31) jooksul on kasvanud koolide arv 31,5%, õpilaste 17,4% ja õpetajate 41,3% võrra. Naisõpilased on kutsekoolis enamuses, samuti nagu keskkoolis: 1925/26—1930/31 keskm. põhjal tuleb 100 naissoost õpilase kohta 94 meessoost.

Õige suur osa — 1930/31 õ/a. umbes $\frac{1}{3}$ — kutsekoolide õpetajaist kuulub võõra kooli, peamiselt keskkooli õppepersonali hulka.

1930/31 õ/a. oli õpetajaid põllumajand., tööstusl. ja kaubandusl. koolis:

Koolide nimekirjus 595

Tegelikult 398

Tegel. vähem 197 = 33,1%

Kutsekoolide võrgu tiheduse iseloomustamiseks märgime, et viimasel kolmel aastal tuli:

	1930/31	1929/30	1928/29
100 km ² peale	klasse	0,4	0,4
	õpilasi	10	9
10 000 el. kohta	klasse	1,8	1,7
	õpilasi	41	39
Õpilasi	1 kooli kohta	64	64
	1 klassi „	23	23

5 a. tagasi — 1925/26 õ/a. tuli õpilasi 1 kooli kohta keskm. 72, 10 000 el. kohta 35.

Kutsekoolid 1925/26 — 1930/31 õ/a. (põllum., tööstusl., kaubanduslikud; kursused ja õppetökojad pole arvestatud)
Écoles professionnelles de 1925/26 — 1930/31.

S.	Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv Nombre de classes	Õpilaste arv Nombre d'élèves			100 naissoost õpilase kohta tuleb meessoost õpilasi — Hommes par 100 femmes	Õpetajate arv — Nombre de personnel enseignant	Liikumine Mouvement (1925/26 = 100)					
			P. G.	T. P.	Kokku Total			Koolide arv Nombre d'écoles	Klasside arv N. de classes	Õpilaste arv Nombre d'élèves	Õpetajate arv N. du personnel enseignant		
5 a. (1926/27 — 1930/31)													
keskmine Moyenne de 5 a.	66	193 ¹⁾	2 134	2 271	4 405	94,0	551	—	—	—	—	—	—
1930/31	71	197	2 205	2 338	4 543	94,3	595	131,5	104,8	117,4	141,3	—	
1929/30	68	194	2 138	2 442	4 580	87,6	588	125,9	103,2	118,8	139,7	—	
1928/29	68	188	2 142	2 216	4 358	96,7	558	125,0	100,0	112,6	132,5	—	
1927/28	64	...	2 083	2 225	4 308	93,6	525	118,5	—	111,3	124,7	—	
1926/27	60	...	2 100	2 135	4 235	98,4	490	111,1	—	109,4	116,4	—	
1925/26	54	...	1 966	1 904	3 870	103,3	421	100,0	—	100,0	100,0	—	

Põllumajanduslikud koolid. Põllumajanduslikke koole oli meil 1930/31 õ/a. 33, 52 klassi, 1 056 õpilase ja 128 õpetajaga. 5 a. jooksul (1925/26—1930/31) on kasvanud koolide arv 14 (42,4%), klasside 19 (57,6%), õpilaste 258 (32,3%) ja õpetajate 62 (94%) võrra:

	Koole	Klasse	Õpilasi	Õpetajaid
Põllutöökeskkoolid	1930/31	2	6	158
	1925/26	2	6	166
1—2 a. põllutöökoold	1930/31	13	23	379
	1925/26	10	18	428
1—2 a. piimanduse ja karjam. k.	1930/31	8	9	213
	1925/26	4	6	132
1—2 a. kodumaj. koolid	1930/31	8	10	236
	1925/26	3	3	72
Metsanduse koolid	1930/31	1	2	37
	1925/26	—	—	—
Sooharim. koolid	1930/31	1	2	33
	1925/26	—	—	—
Kokku	1930/31	33	52	1 056
	1925/26	19	33	798

Õpilaste juurekasv on sündinud 5 viimase aasta jooksul põllumajandusl. erikoolide arvel, kuna puhtpõllutöö koolis, nii alg- kui kesk-, avaldub teatud tagasimineku õpilaste arvus. Metsanduse- ja sooharimiskoolis õpivad ainult mehed, kodumajandusekoolis — naised. Põllutöö keskkoolis oli kuni 1928/29 õ/a. ka üksikuid naisõpilasi, viimaseil aastail koosneb õpilaskond ainult meestest.

¹⁾ 3 a. keskmine.

²⁾ Kõik mehed.

³⁾ Kõik naised.

Õpilaste arv ± (%) 100 naise kohta
1930/31 1925/26 m-hi 1930/31 õ/a.

Põllutöökeskkoolid	158	166	-4,8	²⁾
1—2 a. põllutöökoold	379	428	-11,4	170,7
1—2 a. piimand. ja karjamajanduse k.	213	132	+61,4	79,0
1—2 a. kodumaj. koolid	236	72	+227,8	³⁾
Metsanduse- ja soohar. k.	70	20	+250,0	³⁾

Õpilasi tuli keskmiselt 1 põllumajandusliku kooli kohta üle riigi 1925/26 õ/a. 42. 1930/31 õ/a. 10 isiku võrra vähem — 32; samuti on vähenenud keskm. õpilaste arv 1 klassi kohta 24-lt 20-le:

	1 kooli kohta:		1 klassi kohta:	
	1930/31	1925/26	1930/31	1925/26
Põllutöökeskkoolid	79	83	26	25
1—2 a. põllutöökoold	29	43	16	24
1—2 a. piimand. ja karjam. koolid	27	33	24	22
1—2 a. kodumaj. k.	30	24	24	24
Metsanduse ja soohar. k.	35	18	—	—
Keskm.	32	42	20	24

Õpetajate arv põllumajandusl. koolis on näidatud tegelik.

Tööstuslikud koolid. Tööstuslikke koole (kursused ja õppetökojad arvestamata) oli Eestis 1930/31 õ/a. 29, 117 klassi, 2 733 õpilase ja 350 (tegelikult 223) õpetajaga. 5 a. jooksul (1925/26—1930/31) on tööstusl. koolide koostis muutunud järgmiselt:

	Koole	Klasse	Õpilasi	Õpetajaid	
Kunsttööstusekool	1930/31	1	6	185	32
	1925/26	1	6	223	31
Tööstusekoolid	1930/31	9	27	763	124
	1925/26	10	...	523	81
Tööstusõpilaste k.	1930/31	7	34	911	60
	1925/26	6	...	737	50
Naiskutsekoolid	1930/31	12	50	874	134
	1925/26	10	...	767	73
Kokku	1930/31	29	117	2 733	350
	1925/26	27	...	2 250	235

Õpilaste arv tõusis tööstuslikes koolis 5 a. (1925/26 —1930/31) jooksul 2 250 pealt 2 733 peale, ehk 21,5%, sellest: tööstusekoolis 45,0%, tööstusõpilaste koolis 23,6% ja naiskutsekoolis (käsitöö- ja majapidamis-) 14,0%. Ainult õpilaste arv kunsttööstusekoolis näitab tagasiminekut (—17,0%). Õpilasi tuli keskmiselt I tööstusliku kooli kohta 1925/26 õ/a. 83, 1930/31 õ/a. 94; I klassi kohta 1930/31 õ/a. 23. Tööstusekoolis õpivad ainult poisid. Kunsttööstusekoolis on tugevas ülekaalus nais-, tööstusõpilaste koolis — meesõpilased.

Õpilaste arv:	1 kooli kohta:		1 klassi kohta:		100 naise kohta mehi 1930/31 õ/a.
	1930/31	1925/26	1930/31	1925/26	
Kunsttööstusekoolis	185	223	31	36	55,5
Tööstusekoolis	85	52	28	23	1)
Tööstusõpil. koolis	130	123	27	30	130,1
Naiskutsekoolis	78	77	17	21	2)
Kokku	94	83	23	24	96,8

Õpetajate mitmes koolis töötamise tõttu on tegelik tööstusl. koolide õpetajate arv tunduvalt väiksem kui näitavad koolide kokkuvõtted.

1930/31 õ/a. oli õpetajaid:

Koolide nimekirjas 350
Tegelikult 223
Tegelikult vähem 127=36,3%.

Peale eeltoodud koolide tegutsesid 1930/31 õ/a. veel järgmised tööstuslikud kursused ja õppetöökojad:

	Õpilasi
Vene politehnil. kursused Tallinnas	(1) 93
Ed. Taska õppetöökoda	(1) 43
Vigast sõjam. õppetöökojad Tallinnas	(3) 18
„ „ „ Pärnus	(1) 3
K. Rammuli õppetöökoda Tartus	(1) 10
Pimedate „ „	(1) 29
V. Kolki käsitöökursused Narvas	(1) 17
Kokku (9)	213

Kaubanduslikud koolid. Kaubanduslike koolide rühmas esinevad ka merekoolid. Kaubanduslike kooli (kursused arvestamata) oli 1930/31 õ/a. 9, 28 klassi, 754 õpilase ja 117 (tegelikult 47) õpetajaga.

	Koole	Klasse	Õpilasi	Õpetajaid	
Kaubandusekoolid	1930/31	5	19	634	83
	1925/26	5	25	736	94
Merekoolid	1930/31	4	9	120 ³⁾	34
	1925/26	3	10	86	26
Kokku	1930/31	9	28	754 ³⁾	117
	1925/26	8	35	822	120

Õpilaste arv on 5 möödunud aasta jooksul kaubandusekoolis langenud 13,0%, merekoolis tõusnud 39,5%. Õpilasi tuli:

	1 kooli kohta:		1 klassi kohta:	
	1930/31	1925/26	1930/31	1925/26
Kaubandusekoolis	127	147	33	29
Merekoolis	30	20	18	9

Tüdrukud on kaubandusekoolis suures enamuses — 1930/31 õ/a. tuli seal iga 100 naisõpilase kohta meesõpilasi ainult 39,6. Merekoolis naisõpilasi ei ole.

Õpetajaid oli 1930/31 õ/a.:

	Kooli nimekirjas	Tegelikult	Teg. vähem	%
	Kaubandusekoolis	83	24	59
Merekoolis	34	23	11	32,4
Kokku	117	47	70	59,8

Eriti suur on vahe õpetajate arvus kaubandusekoolis, mis tingitud sellest, et kolm suuremat kaubandusekooli (2 Tallinnas, 1 Tartus) on kommertsgümnaasiumide juhtimisel ja majandamisel ja enamiku tunde neis koolis annab kom. gümnaasiumide õpetajaskond.

Peale kaubandusl. koolide tegutsesid 1930/31 õ/a. Tallinnas veel järgmised kooli iseloomuga alalised kaubandusl. kursused:

	Õpil. arv
Tallinna linna kauband. kursused	(1) 64
„Ökonoomisti“ „ „	(1) 48
Ühistegel. lüüdi ühistegevuse kursused	(1) 41
Kokku (3)	153

Kunstikoolid. 1930/31 õ/a. töötas meil 8 kunstikooli 918 õpilasega, 1925/26 õ/a. 7, õpilaste arvuga 1 050.

	Koole:		Õpilasi:	
	1930/31	1925/26	1930/31	1925/26
Kõrgemad muusikakoolid	2	2	586	739
Muusikakoolid	4	3	217	173
Kujutavate kunstide kool	1	1	83	119
Lavakunsti kool	1	1	27	19
Kokku	8	7	918	1 050

Õpilaste arv on kunstikoolis 5 a. jooksul langenud üldiselt 12,6%. Sündinud on see peamiselt kõrgemate muusikakoolide õpilaskonna arvel (—20,7%). Naisõpilased on kunstikoolis ülekaalus. Asuvad kunstikoolid: Konservatoorium (1930/31 õ/a. 413 õpilast) 2 muusikakooli (E. Hirschi 59 õpil., G. Kapp-Ruckteschelli 31 õpil.) ja Draamastuudio ühingu teatrikool (27 õpil.) — Tallinnas; Kõrgem muusikakool (173 õpil.) ja kujut. kunstide kool „Pallas“ (88 õpil.) — Tartus; I muusikakool (76 õpil.) — Narvas ja I muusikakool (51 õpil.) — Valgas. Peale selle töötas Tallinnas veel A. Kaigorodovi maalistuudio (1930/31 õ/a. 25 õpilast).

Mitmesuguste muude, eelnimetamata kutsetehniliste koolide hulka kuulusid 1930/31 õ/a. 6 õppeasutist 328 õpilasega: Pedagogium (107 õpil.), Saksa algkooli õpetajate ettevalm. kursused (22 õpil.), Lastekasvatavate kursused (11 õpil.), Kaubalaeva mehaanikute kool (132 õpil.). Politseikool (40 õpil.) ja Sotsiaal-tervishoiu õdede kool (16 õpilast). Neist viimane asub Tartus (üliskooli juures), teised kõik Tallinnas.

1) Kõik mehed.
2) Kõik naised.
3) Siin hulgas ka Käsmu merekooli kalaasjanduse klassi 7 õpilast.

5. Kõrgemad koolid. Kõrgemaid kooli, kuhu sisse-
Écoles supérieures. pääs on võimaldatud ainult
isikuile, kes lõpetanud üldharidusliku keskkooli, on
neil kaks — Ülikool Tartus ja Tehnikum Tallinnas.

Üliõpilasi oli ülikoolis viis aastat tagasi (dets.
1926) 4 651, möödunud õ/a. (dets. 1931) aga 3 292,
ehk vähem 29,2%.

Teaduskondade järgi väljendub üliõpilaskonna 5 a.
liikumine järgmiselt:

	1926/27 õ/a.	1931/32 õ/a.	+	-	%
Usuteaduskond . . .	118	108	-10	-	-8,5
Õigusteaduskond . . .	2 140	1 301	-839	-	-39,2
Arstiteaduskond . . .	410	533	+123	+	+30,0
Filosoofia teaduskond	828	533	-295	-	-35,6
Matem.-loodus-tead.	586	265	-321	-	-54,8
Loomaarstiteaduskond	119	158	+39	+	+32,8
Põllumajandus-tead.	450	304	-146	-	-32,4
Kokku	4 651	3 292	-1 359	-	-29,2

Ülikooli algusest peale on meessool olnud arvu-
line ülekaal kõigis teaduskonnas, arvatud välja filo-
soofia teaduskond. 1926/27 õ/a. tuli iga 100 naissoost
üliõpilase kohta meessoost 255,3, 1931/32 — 211,2.

Tartu ülikooli on lõpetanud Eesti iseseisvuse ajal
2 224 meest ja 697 naist, kokku 2 921 isikut:

Kõrgemad koolid 1925/26 — 1931/32 õ/a. (ülikool, tehnikum) — Écoles supérieures de 1925/26 — 1931/32.

9.	Koolide arv Nombre d'écoles	Õpilaste arv Nombre d'élèves			100 naissoost õpilase kohta tuleb meessoost õpilast — Hommes par 100 femmes	Õpetajate arv Nombre du personnel enseignant	Liikumine Mouvement (1925/26 = 100)		Elaanikke 1 õpilase kohta Nombre d'habitants par élève
		M. H.	N. F.	Kokku Total			Õpilaste arv Nombre d'élèves	Õpetajate arv Nombre du pers. enseignant	
Ülikool.									
1931/32 (dets. 31 a.)	1	2 234	1 058	3 292	211,2	321	72,8	122,1	330
5 a. (1926/27 — 1930/31) keskmine —	1	2 195	1 210	4 005	231,0	298	—	—	279
Moyenne de 5 a.	1	2 322	1 152	3 474	201,6	321	70,8	122,1	322
1930/31 (dets. 30 a.)	1	2 480	1 197	3 686	207,9	306	81,5	116,3	302
1929/30 („ 29 „)	1	2 786	1 222	4 008	225,0	305	88,6	116,0	279
1928/29 („ 28 „)	1	3 037	1 171	4 208	250,4	281	93,0	100,8	205
1927/28 („ 27 „)	1	3 442	1 309	4 651	255,3	276	102,8	104,9	240
1926/27 („ 26 „)	1	3 250	1 275	4 525	254,9	263	100,0	100,0	247
1925/26 („ 25 „)	1								
Tehnikum.									
1931/32 (dets. 31 a.)	1	353	6	359	5 883,3	28	77,5	82,4	3 113
5 a. (1926/27 — 1930/31) keskmine —	1	479	15	494	3 193,3	32	—	—	2 259
Moyenne de 5 a.	1	420	10	430	4 290,0	32	94,8	94,1	2 545
1930/31 (dets. 30 a.)	1	525	14	539	3 750,0	32	114,3	94,1	2 068
1929/30 („ 29 „)	1	493	11	504	4 481,8	35	108,9	102,9	2 215
1928/29 („ 28 „)	1	487	10	503	3 043,8	31	108,6	91,2	2 306
1927/28 („ 27 „)	1	463	21	484	2 204,8	32	104,6	94,1	2 413
1926/27 („ 26 „)	1	445	18	463	2 472,2	34	100,0	100,0	2 482
1925/26 („ 25 „)	1								
Kokku.									
1931/32 (dets. 31 a.)	2	2 587	1 064	3 651	243,1	349	73,2	117,5	300
5 a. (1926/27 — 1930/31) keskmine —	2	3 275	1 224	4 499	267,6	330	—	—	248
Moyenne de 5 a.	2	2 751	1 162	3 913	236,7	353	78,4	118,9	286
1930/31 (dets. 30 a.)	2	3 014	1 211	4 225	246,9	338	84,7	113,8	264
1929/30 („ 29 „)	2	3 279	1 233	4 512	265,9	340	90,5	114,5	247
1928/29 („ 28 „)	2	3 524	1 187	4 711	296,9	312	94,4	106,1	237
1927/28 („ 27 „)	2	3 805	1 350	5 155	286,1	308	102,9	103,7	217
1926/27 („ 26 „)	2	3 695	1 293	4 988	285,8	297	100,0	100,0	224
1925/26 („ 25 „)	2								

6. Kokkuvõtte.
Total pour la Ré-
publique

Tab. 10 sisaldab võrdlusand-
meid üleriiklikus ulatuses 5 vii-
mase aasta koolivõrgu koostise
ja tiheduse kohta. Välja on jäetud võrdlusil väike

	M.	N.	Kokku
1931 a.	235	143	378
1930 „	192	81	273
1929 „	245	96	341
1928 „	270	88	358
1927 „	253	83	336
1926 „	282	70	352
1925 „	254	69	323
1924 „	188	37	225
1923 „	116	24	140
1922 „	112	6	118
1921 „	69	—	69
1920 „	8	—	8

Ka tehnikumis, samuti kui ülikoolis, väheneb
üliõpilaskond arvuliselt:

	M.	N.	Kokku
1926/27 õ/a.	463	21	484
1931/32 „	353	6	359
Vähem	110	15	125, ehk 25,8%

Tehnikumis, nagu eeltoodust näha, õpivad pea-
miselt mehed. 359 üliõpilasest õppis 1931/32 õ/a.
tehnikumis:

	M.	N.	Kokku
Elektrotehnikat	82	3	85
Masinaehitust	49	—	49
Ehitus tehnikat	115	—	115
Arhitektuuri	24	3	27
Kultuurtehnikat	88	—	88

arv erikooli (defektsete, kunsti- ja mõned muud)
põhjusil, milliseid eelpool juba selgitasime.
Koolide, õpilaste ja õpetajate üldarv on 1930/31
õ/a. võrreldes 1925/26 õ/a. (= 100) muutunud neljas
võrgu pearühmas järgmiselt (%):

	Koolide arv			Õpilaskonnas moodustasid (%):		
	arv	arv	arv	1930/31 õ/a.	1925/26 õ/a.	
Algkool (algkool, täienduskool, õhtu- algkool ¹⁾	—4,3	—2,3	—0,3	Algkoolide õpilased	82,1	80,2
Keskool (gümnaasium, õpet. semin.)	—10,5	—18,8	—15,6	Keskkoollide „	11,4	13,4
Kutsekool (põllumaj., tööstusl., kaub.)	+31,5	+17,4	+41,3	Kutsekoollide „	3,5	2,8
Kõrgem kool (õlikool, tehnikum)	—	—21,6	+18,0	Kõrgemate koolide õpilased	3,0	3,0

Õpilasi andis:

	100 km ² peale		10 000 el. kohta	
	1930/31	1925/26	1930/31	1925/26
Algkool	227	232	964	987
Keskool	31	30	133	164
Kutsekool	10	8	41	35
Kõrgem kool	8	10	35	45

Õpetajate üldarv üleriikl. koolivõrgus, koolide järgi kokku võetult võrdub 1930/31 õ/a. 6 582-le. Tegelikult aga oli õpetajaid 1930/31 õ/a., 1931 a. eriuurimuse andmeil, 5 460 ehk 17% vähem.

Üleriiklik koolivõrk 1925/26 — 1930/31 õ/a. — Réseau général des établissements scolaires de 1925/26 — 1930/31.

10.	Koolide arv Nombre d'écoles	Kooli Nombre d'écoles		Õpilaste arv Nombre d'élèves	Õpilasi Nombre d'élèves		1 õpilase peale elanikke Nombre d'habitants par élève	Õpetajate arv Nombre de personnel enseignant	
		100 km ² peale Par 100 km ²	10 000 elaniku Kohta Par 10 000 habitants		100 km ² peale Par 100 km ²	10 000 elaniku Kohta Par 10 000 habitants			
1930/31	1 476	3,1	13,2	131 093	104,4	276	1 173	9	6 582
Sellest:									
Algkoolid ¹⁾	1 326	2,8	11,0	107 718	104,0	227	964	10	4 302
Keskkoollid	77	0,2	0,7	14 019	90,6	31	133	75	1 332
Kutsekoollid ²⁾	71	0,1	0,6	4 543	94,3	10	41	246	595
Kõrgemad koolid	2	0,0	0,0	3 013	236,7	8	35	286	353
1929/30	1 516	3,2	13,6	124 664	105,5	262	1 118	9	6 951
1928/29	1 517	3,2	13,6	119 784	100,0	252	1 073	9	6 813
1927/28	1 530	3,2	13,8	122 441	100,8	258	1 098	9	6 547
1926/27	1 538	3,2	13,8	120 047	106,6	271	1 156	9	6 616
1925/26	1 528	3,2	13,7	137 505	107,1	289	1 231	8	6 809
Dont:									
Écoles primaires	1 326	2,9	12,4	110 284	104,7	232	987	10	4 313
Écoles secondaires	86	0,2	0,8	18 363	97,2	39	164	61	1 578
Écoles professionnelles	54	0,1	0,5	3 370	103,3	8	35	289	421
Écoles supérieures	2	0,0	0,0	4 988	235,8	10	45	224	297

Valgustame tab. 11 üksikasjalisemalt õpetajaskonna tegelikku arvu kõigis pearühmes, jaotades õpetajaid soo järgi ja eraldades määralist tunniandjaid.

Tunniandjaid, s. t. õpetajaid, kes andsid alla 50% nädalatundide normaalarvust, oli õpetajate tegelikus arvus algkoolis 5%, keskkoolis 18%, kutsekoolis 17%.

Alg-, kesk-, kutse- ja kõrgemate koolide õpetajaskond 1930/31 õ/a.
Personnel enseignant des écoles primaires, secondaires, professionnelles et supérieures en 1930/31.

11.	Õpetajate ja tunniandjate arv koolide nimekirjade järgi Nombre des instituteurs d'après les nom. d. écoles	Tegelik arv Nombre réel des			Tegelikult vähem — Surplus de compte ³⁾		Õpetajate sugu — Sexe			100 naissoost õpetaja kohta tuleb meessoost õpetajaid Instituteurs par 100 institutrices
		Õpetajad Instituteurs	Tunniandjad (Lecteurs ⁴⁾)	Kokku Total	Arv Nombre	%	Meessoost Hommes	Naissoost Femmes	Kokku Total	
Algkoolid (sundalgkoolid, täienduskoolid, õhtualgkoolid) — Écoles primaires (éc. prim., éc. supplém., éc. primaires de soir)	4 302	3 566	192	3 758	544	12,6	1 733	2 025	3 758	85,6
Keskkoollid (gümnaasiumid, õpetajate seminarid) — Écoles secondaires (éc. secondaires, éc. normales)	1 332	783	108	951	381	28,6	588	363	951	162,0
Kutsekoollid (põllumajanduslikud, tööstuslikud, kaubanduslikud) — Écoles professionnelles (éc. agricoles, éc. profess. industrielles, éc. commerciales)	595	331	67	398	197	33,1	225	173	398	130,1
Kokku — Total	6 229	4 680	427	5 107	1 122	18,0	2 546	2 561	5 107	99,4
Kõrgemad koolid (õlikool, tehnikum) — Écoles supérieures (université, éc. technique supérieure)	353	—	—	353	—	—	326	27	353	1 211,1
Üldse — Gr. total	6 582	—	—	5 460	1 122	17,0	2 872	2 588	5 460	111,0

¹⁾ Jäetud välja: algkoolide rühmas — defektsed koolid; kutsekoollide rühmas: kunstikoollid; üksikud, omaette rühma mitte moodustavad, kutsetehnilised koolid; kursused ja õppetöökojad.
²⁾ Travaillant avec le nombre des leçons au-dessous de norme.
³⁾ Inst. enseignants dans plusieurs écoles.

Tegelikult oli alg-, kesk- ja kutsekoolest õpetajaid vähem, kui näitavad kooli nimekirjad 18%: algkoolest 12,6%, keskkooles 28,6%, kutsekoolest 33,1%.

Iga 100 naissoost õpetaja kohta tuli meessoost:

	Algkooles	Keskkoolest	Kutsekoolest
Tegelikus arvus	85,6	162,0	130,1
Koolide järgi	89,7	173,0	141,3

7. Õpilaskonna rahvuslik koostis.

Nationalité des élèves.

Kasutades juhust, toome ille-vaate lõpul õpilaskonna rahvusliku koostise koeffitsiendid

1930/31 õ/a. kohta.

Vaatluse objektideks on sundalgkoolide, üldharidusl. keskkoolide ja ülikooli õpilased.

Üleriiklik koolivõrk 1930/31 õ/a. — Réseau général des établissements scolaires en 1930/31.
(sisaldab kõik õppeasutised, ka koolliseloomuga kursused ja õppetöökojad)

	Koolide arv Nombre d'écoles	Õpilaste arv Nombre d'élèves			Tegelik õpetajate arv ¹⁾ Nombre d'instituteurs			Õpilast 1 kooli kohta Nombre d'élèves par école
		M. H.	N. F.	Kokku Total	M. H.	N. F.	Kokku Total	
I. Üldhariduslikud algkoolid — Écoles primaires.								
a) Sundalgkoolid — Écoles primaires	1 261	54 173	51 241	105 414	1 669	1 925	3 594	84
b) Täienduskoolid — Écoles supplémentaires	63	454	1 445	1 899	56	100	156	30
c) Õhtu- ja algkoolid — Écoles primaires de soir	2	291	114	405	8	—	8	203
d) Defektsete koolid — Écoles pour les enfants débiles	6	262	109	371	20	13	33	62
1. Kurttunmade koolid — Écoles des sourds-muets	2	64	50	114	5	8	13	57
2. Hoolekande- (kurikald. l.) koolid — Écoles pour les enfants délinquants	3	179	45	224	14	2	16	78
3. Pimedate koolid — Écoles pour les aveugles	1	19	14	33	1	3	4	33
Keskkoolid — Écoles secondaires	77	7 091	7 828	14 919	588	363	951	194
Sellest — Dont:								
Õpetajate semin. — Écoles normales	3	248	262	510	33	10	52	170
III. Kutsekoolid — Écoles spéciales professionnelles.								
a) Põllumajanduslikud koolid — Écoles agricoles	33	561	495	1 056	78	50	128	32
1. Põllutõõkeskkoolid — Secondaires (cours de 3 années)	2	158	140	298	10	—	10	79
2. 1—2 a. põllutõõkoolid — Avec cours de 1—2 années	13	239	140	379	40	8	48	29
3. 1—2 a. piimanduse- ja karjamaaj. k. — De l'élevage du bétail	8	94	119	213	8	6	14	27
4. 1—2 a. kodumajanduskoolid (tüt.) — Écoles des ménagères	8	—	236	236	5	36	41	30
5. Metsanduskoolid — Écoles forestières	1	37	—	37	3	—	3	37
6. Sooharimiskoolid — Éc. de culture des marais	1	33	—	33	3	—	3	33
b) Tööstuslikud koolid — Écoles professionnelles industrielles	38	1 487	1 459	2 946	138	110	248	78
1. Kunsttööstuskoolid — Écoles des arts et des métiers	1	68	119	185	10	7	23	185
2. Tööstuskoolid — Écoles industrielles	9	763	—	763	81	3	84	85
3. Tööstusõpilaste koolid — Écoles pour les élèves industriels	7	515	396	911	13	8	21	130
4. Naiskutsekoolid (käsitöö ja majapidamis) — Écoles des professions féminines (métiers et ménage)	12	—	874	874	6	89	95	73
5. Tööstuslikud kursused ja õppetöökojad — Cours professionnels industr. et ateliers d'apprentissage	0	143	70	213	22	3	25	24
c) Kaubanduslikud koolid — Écoles commerciales	12	364	543	907	56	16	72	76
1. Kaubanduskoolid — Écoles de commerce	5	180	454	634	10	14	24	127
2. Kaubandusl. kursused — Cours commerciaux	3	64	89	153	25	—	25	51
3. Merekoolid — Écoles de navigation	4	120	—	120 ²⁾	21	2	23	30
d) Kunstlikoolid — Écoles des arts	9	423	520	943	55	27	82	105
1. Kõrgemad muusikakoolid — Conservatoires	2	277	309	586	33	16	49	293
2. Muusikakoolid — Écoles de musique	4	84	133	217	5	8	13	56
3. Kujutavate kunstide koolid — Écoles d'art.	1	45	43	88	6	—	6	88
4. Lavakunstikoolid — Écoles dramatiques	1	7	20	27	10	3	13	27
5. Malistajad — Ateliers de peinture	1	10	15	25	1	—	1	25
e) Mitmesugused muud kutsetehnilised koolid (ei pool nimet.) — Autres écoles professionnelles	6	224	104	328	31	7	38	55
1. Pedagoogium — École pédagogique	1	48	59	107	14	6	20	107
2. Kaubalaeva mehaanikute kool — École des mécaniciens de marine marchande	1	132	—	132	7	—	7	132
3. Politseikool — École de police	1	39	1	40	10	—	10	40
4. Sotsiaal-tervishoiu õdede kool — École des sœurs d'hygiène sociale	1	—	16	16	—	—	—	16
5. Saksa algkooli õpetajate ettevahm. kursused — Cours d'institut. des éc. allemandes	1	5	17	22	—	—	—	22
6. Lastekasvatajate kursused — Cours des bonnes	1	—	11	11	—	1	1	11
IV. Kõrgemad koolid — Écoles supérieures.								
a) Ülikool — Université	1	2 322	1 153	3 474	294	27	321 ³⁾	3 474
b) Tehnikum — École technique supérieure	1	429	10	439	32	—	32	439
Üldkokkuvõte — Total pour la République.								
I. Algkoolid — Écoles primaires	1 332	55 180	52 909	108 089	1 753	2 038	3 791	81
II. Keskkoolid — Écoles secondaires	77	7 091	7 828	14 919	588	363	951	194
III. Kutsekoolid — Écoles spéciales professionnelles	98	3 059	3 121	6 180	358	210	568	63
IV. Kõrgemad koolid — Écoles supérieures	2	2 751	1 162	3 913	326	27	353	1 957
Kokku — Total	1 509	68 081	65 020	133 101	3 025	2 638	5 663	88

¹⁾ Õpetajad, kes mitmes koolis töötavad, on arvestatud ainult ühe kooli juures, kus nad annavad enamiku tunde.
²⁾ Sfin juures ka Käsmu merekooli kalasajanduseklassi 7 õpilast.
³⁾ Õpetavad Tartu ülikooli alalised õppejõud.
⁴⁾ Õpetavad Tallinna keskkoolide õpetajad. ⁵⁾ Õppejõud (188) ühes assistentidega (188).

Oletades, et 1930 a. püsib Eestis elanike rahvuslik vahekord samana nagu 1922 a. rahvalugemisel, oleks meil 31. XII. 1930 a. (1930/31 õ/a.):

	%
eestlasi	87,7
venelasi	8,2
sakslasi	1,7
juute	0,4
rootslasi	0,7
muid	1,3

Kuna õpilaskonna koostise rahvuslik osatähtsus algkoolis, mis maksuta ja sunduslik, peaaegu võrdne elanike rahvusliku üldkoostise osatähtsusele, ei saa seda konstateerida maksulise ja mittesundusliku keskkooli ja veel enam ülikooli kohta. Alg-, kesk- ja ülikooli õpilaskonnas oli rahvuselt 1930/31 õ/a. (%):

	Algkoolis	Keskoolis	Ülikoolis
eestlasi	86,8	83,5	82,0
venelasi	9,8	5,9	4,7
sakslasi	1,5	7,6	7,0
juute	0,4	1,4	3,8
rootslasi	0,7	0,4	0,4
muid rahv.	0,8	1,2	2,1

Iga 1 000 vastavast rahvusest elaniku kohta tuli õpilasi 1930/31 õ/a.:

	Algkoolis	Keskoolis	Ülikoolis
eestlasi	94,0	12,9	2,9
venelasi	112,9	9,8	1,8
sakslasi	81,3	60,5	12,9
juute	106,0	49,2	20,3
rootslasi	98,4	7,2	1,8
muid rahv.	60,7	12,8	5,0

Võttes eeltoodust eesti rahvusest õpilaskonna 100-na, saame järgmise indekseite rea:

	Algkoolis	Keskoolis	Ülikoolis
eestlasi	100	100	100
venelasi	120,1	76,0	62,1
sakslasi	86,5	460,0	444,8
juute	112,8	381,4	1010,3
rootslasi	104,7	55,8	62,1
muid rahv.	64,6	99,2	172,4

Teiste sõnadega: sakslased annavad, võttes aluseks rahvastiku arvu, kesk- ja ülikooli õpilasi 4—5 korda ja juudid keskkooli õpilasi umbes 4 ja üliõpilasi koguni 10 korda rohkem kui enamuse rahvus — eestlased.

P. Semper.

TOODANG JA TÖÖJÕUD SUURTÖÖSTUSES 1931. a.

PRODUCTION et MAIN D'OEUVRE des ENTREPRISES INDUSTRIELLES ayant 20 et plus travailleurs en 1931.

Sisu: 1. Üldarve, lhk. 26. 2. Tööstusettevõtete arv, lhk. 27. 3. Töötanud isikute arv, lhk. 27. 4. Toodangu koguväärtus, lhk. 31. 5. Märkusi üksikute tööstusettevõtete kohta, lhk. 31.

1. Üldarve. Suurtööstuse tegevus kuni *Données sommaires.* 1931 a. näitas võrdlemisi pidevat, kuigi aastate järgi ebaühtlast, kasvu. Tegevus oli eriti kõrge eelkäival kolmel aastal, s. o. 1928, 1929 ja 1930 a. Üleilmliku majanduse kriisi mõju hakkab meie suurtööstuses tulema ilmsiks 1930 a. teisest poolest alates ning eriti aasta lõpu poole, nagu seda näitavad kokkuvõtted töötanud isikute arvu kohta. 1930 a. esimene p./a. esineb veel kõrgete arvudega, kuid aasta teisel poolel arvud vähenevad juba tunduvalt, milline vähenemine umbes samas tempos jätkus läbi terve 1931 a. ning teatavasti kestis ka veel edasi. Vaatluselolev 1931 a. oli seega 1930 a. alanud kriisi süvenemise aastaks. Selle süvenemise kiiruse kohta võime saada kujutluse töötajate isikute arvu vaatlusest poolaastate kaupa:

Töötanud isikute arv 1929—31 a. pool-

	aastate kaupa:	
	I p./a.	II p./a.
1931	27 871	26 757
1930	30 519	29 291
1929	30 699	31 075

Kui 1930 a. I p./a. arvu lugeda sajaks, siis edasi järgnevate p./aastate arvud oleksid järjekorras 96, 91 ja 87, s. o. töötajate arvud vähenesid 4 kuni 5 protsendi võrra poolaastas.

Järgnev tabel toob tähtsamad üldarvud suurtööstuse arengu kohta viimastel aastatel. Sellest nähtub, et vaatluseloleval 1931 a., võrreldes 1930 a., töötanud isikute arv vähenes 9%, tehtud töötundide arv 14%, makstud töötasu kogusumma 15% ja toodangu nettoväärtus 7% võrra. Suur vahe töötanud isikute arvu ja tehtud töötundide arvu tagasiminekus on seletatav ühest küljest sellega, et töötunnid on arvestatud ainult tööliste kohta; töötajate arvu kokkutombamine aga sündis peaaesjalikult just tööliste

Üldarvud suurtööstuse kohta 1926—31 a.

	1931	1930	1929	1928	1927	1926
Ettevõtete arv . . .	261	273	279	266	241	240
Töötanud isikute arv	27 268	29 904	30 885	30 132	28 235	29 542
Töötundide arv tšöl.	51 149	59 658	61 069
Makstud töötasu kogusumma (1000 kr)	20 572	24 162	24 534	23 296	20 482	20 664
Toodangu nettoväärtus (1 000 kr) . .	49 001	52 667	52 017	52 660	44 775	43 572

arvel, puudutades administratiivpersonaali vähem; töliste töötundide arv seega pidi vähenema suuremal määral, kui töötajate isikute üldarv. Teise põhjusena tuleb mainida tööaja lühenemist, mis läbi hoiti ära osa töliste vallandamine. Vastav arvestus näitab, et tööaja lühendamiseiga suurtööstuses umbes 1 000 tölilisele säilitati töötamisvõimalused.

Valmistatud kaupade koguväärtus 1931 a. läks tagasi ümmarguselt 15% ja tarvitatud materjalide väärtus 22% võrra; see ebakooskõla toor- ja valmiskaupade hindade liikumises oli osale ettevõtetest teatud soodustuseks, kuigi mitte sel määral, kui nähtuks neist suhtarvudest, sest materjalide väärtus moodustab valmiskaupade väärtusest ainult osa. Sama nähtust, kuid veidi väiksemal määral, võis panna tähele ka suurtööstuse 1930 a. arvudes. Toodangu nettoväärtus — valmistatud kaupade ja tarvitatud materjalide koguväärtuse vahe — läks vaatlusoleval aastal tagasi eelmise aastaga võrreldes 7% võrra. Tööstuse aktiivsuse tagasiminekuks aga tuleb hinnata viimasest suhtarvust kõrgemaks, võttes arvesse, et eelmainitud ebaühtlus valmiskaupade ja materjalide hindade liikumises mõjutas nettotoodangut selle kasvu suunas. Ka valmistatud kaupade koguväärtuse tagasiminekuks — 15% — ei näita toodangu koguse tõelist vähenemist, sest siin mõjus kaasa ka hindade langus. Suhtarv, mis iseloomustaks toodangu tõelist tagasi-

minekut, jääb teatud kaugusse nii esimesest suhtarvust (7%), kui ka viimasest (15%). Arvatavasti on õige lähedane toodangu tagasiminekuks hinnata 10—12% peale.

Mis puutub töötamistingimustesse, siis viimased 1931 a. üksikute ettevõtete kohta olid suuresti erinevad. On märkimisväärne, et kõrge % ettevõttest teatelehe vastustes olukorra hindas normaalseks, üksikud ka normaalsest soodsamaks. Raskusi oli peaaegu liikult välismaa turgudest olenevatel ettevõtetel; põhjustena näidati ettevõtete poolt turgude vähenemist, kaubahindade allasurumist võistlejate riikide poolt; ehk vajadust täita varemsõimitud lepinguid, millised välisraha langemise tagajärjel olid muutunud kahjulikuks. Ka osa siseturule töötavaist ettevõtetest märgib olukorra ebasoodsamana, tuues ette põhjuseks rahva ostujõu vähenemise ehk välismaa võistluse, kust võimaldatakse pikemaajaline kaubakrediit.

2. Tööstusettevõtete arv. Suurtööstusettevõtete nimekiri 1931 a., võrreldes eelmise aasta omaga, muutus võrdlemisi vähe. Üldarv vähenes 273 ettevõtte pealt 1931 a. 261 peale, milline tagasimekuks tuli peaaegu liikult üksikute saeveskite seismajäämisest 1930 a. ja mõnede metallitehaste ülekandmisest kesktööstusse; väiksemaid muudatusi oli ka teistes rühmades. Arvu poolest suurima rühmana 1931 a. esineb puutööstuse rühm

Suurtööstusettevõtete arv 1920—31 a. — Nombre des grandes entreprises.

	1931													
	Ühise Total	Sellest — Dont		1930	1929	1928	1927	1926	1925	1924	1923	1922	1921	1920
		Rühm A Gr. A	Rühm B Gr. B											
Murrud ja kacyandused — Industries extractives	16	14	2	17	18	16	15	19	14	17	18	18	8	3
Mineraalide ümbertööt. — Industries des pierres et des terres	16	5	11	15	20	20	19	16	21	25	23	10	13	13
Metallitööstus — Ind. des métaux	36	17	19	44	42	33	32	34	40	41	38	28	26	10
Keemiatööstus — Ind. chimique	15	8	7	12	13	13	12	14	13	10	8	8	8	8
Nahatööstus — Ind. de cuirs et peaux	8	8	8	8	9	9	11	11	10	11	14	11	12	8
Tekstiilitööstus — Ind. textile	24	16	8	23	27	27	24	24	22	26	22	22	18	14
Puutööstus — Ind. du bois	60	17	43	66	68	69	57	52	49	59	45	29	29	24
Paberitööstus — Ind. du papier	11	5	6	12	13	13	9	10	13	15	15	14	13	13
Poliigraafiatööstus — Ind. polygraphique	21	8	13	23	20	16	18	18	20	21	17	13	13	7
Toidu- ja maitseainete ümbertööt. — Ind. de l'alimentation	31	11	20	32	39	34	30	29	34	36	33	27	21	5
Kehakatte- ja pudukaupade tööstus — Conf. de vêtements et fab. de mercerie	16	3	13	15	8	9	7	7	7	7	4	4	2	2
Elektri- ja gaasijaamad — Usines électriques et à gaz	7	4	3	7	7	7	7	8	8	8	8	8	7	6
Kokku — Total	261	111	150	273	279	266	241	240	252	279	246	198	163	122

60 ettevõttega, millest enamik saeveskid, selle järele tulevad metallitööstuse rühm 36 ning toit- ja maitseainete rühm 31 ettevõttega. Ettevõttest kuulus rühma A (ettevõtted vähemalt 50 töötajaga) 111 ja rühma B (ettev. 20—49 töötajaga) — 150 ettevõtet. Esimeste arv vaatlusoleval aastal on väiksem kui eelmisel aastal 8 ja viimaste arv 4 võrra.

3. Töötanud isikute arv. Töötajate isikute üldarv senistel aastatel oli võrdlemisi stabiilne. Toodangu igaaastase suurenemisega käsikäes ei käinud kaugeltki sama suur töötajate isikute arvu kasvamine. Toodangu nimiväärtus ajavahemikul 1924—30 a. kasvas 42%,

töötajate arv samal ajal aga ainult 6% võrra. Seetõttu on töötajate arvu 9%-line tagasimekuks 1931 a. võrreldes eelmise aasta arvuga, eriti silmapaistev. Töötajate arv 1931 a. laskus alla umbes 1923 a. tasemele, olles väiksem 1930 a. omast ümmarguselt 2 700 võrra. Maksimaalarvaks 1931 a. oli juulikuu arv — 29 352; seniste aastate suvehooaja maksimaalarvaks oli harilikult 32 000—33 000 töötajat, milline arv kõikus võrdlemisi vähe. Pildiks arvude muutuste kohta üksikutes rühmades avaldame järgneva tabeli, mille kasutamisel aga on vaja teada viimase a. kohta järgmisi arvestuseviisi erinevusi. Kehakatte ja pudukaupade rühmast on kantud üle tekstiilitööstuse rühma a.-s. Rauaniidi, a.-s. Kilgase ja a.-s. Villa arvud,

2. Suurtööstustegevõtted, nende tööstused, maksitud palik ja töötundide arv tööstisel arv 1931 a. — Grandes entreprises industrielles, leur main-d'oeuvre et montant des salaires payés en 1931.

	Ettevõtte arv Nombre des entreprises		Dont		Sellest		Dont		Sellest		Dont		
	Suurtööstus Grands industries	Rühm A (ettevõtted, 50 ja rohkem töötajat) Groupe A (entreprises, 50 employés et plus)	Rühm B (ettevõtted, 20-49 töötajat) Groupe B (entreprises, 20-49 employés)	Suurtööstus Grands industries		Rühm A Groupe A		Rühm B Groupe B		Suurtööstus Grands industries		Rühm A Groupe A	
				Enamasti principalement	Teinud réalisés	Enamasti principalement	Teinud réalisés	Enamasti principalement	Teinud réalisés	Enamasti principalement	Teinud réalisés		
I. Murrud ja kaevandused — Industries extractives	16	14	2	2 586	2 586	2 586	20	2 014 186	2 014 186	2 014 186	2 014 186	5 123 751	
Põlevikukaevandused — Carrières de schiste combustible	5	5	—	1 932	1 932	1 932	—	1 526 915	1 526 915	1 526 915	1 526 915	3 917 635	
Turvetööstused — Tourbières	8	6	2	464	464	464	20	413 032	402 684	402 684	402 684	992 614	
Fosforiidkaevandused — Carrières de phosphate	1	1	—	26	26	26	—	22 496	22 496	22 496	22 496	44 539	
Marmorikaevandused — Carrières de marbre	1	1	—	79	79	79	—	40 388	40 388	40 388	40 388	135 642	
Kiipskaevandused — Carrières de plâtre	1	1	—	35	35	35	—	11 855	11 355	11 355	11 355	60 144	
II. Kiride ja muudade ümbertöötamine — Industries des pierres et des terres	16	15	1	1 139	923	487	216	836 254	705 259	130 965	2 255 094	1 825 229	
Tsementivabrikud — Fab. de ciment	1	1	—	437	457	457	—	340 740	340 740	340 740	340 740	864 613	
Tellisid- ja savitööstus — Fab. de briques	8	1	7	139	56	126	126	125 983	44 321	81 664	379 812	117 124	
Kraasitööstus — Fab. de terre	3	3	—	410	410	410	—	320 210	320 210	320 210	320 210	843 492	
Liivitööstus — Fab. de sable	2	2	—	40	40	40	—	19 368	19 368	19 368	19 368	81 313	
Kiipsööstus — Fab. de plâtre	1	1	—	27	27	27	—	12 894	12 894	12 894	12 894	38 936	
Kiviraamistööstus — Traitement des pierres	1	1	—	23	23	23	—	17 039	17 039	17 039	17 039	46 968	
III. Metalltööstus — Industrie des métaux	36	17	19	3 705	3 147	558	558	3 470 855	3 057 893	412 862	6 812 121	5 702 401	
Laevatehased — Usines de construction navale	3	1	2	521	473	51	51	582 308	488 460	48 818	1 020 131	922 147	
Raudteetööstused — Constr. et réparat. du matériel de chem. de fer	5	5	—	1 234	1 234	1 234	—	1 368 747	1 368 747	1 368 747	2 269 232	2 269 232	
Masinatehased ja metallitehased — Usines de travail de métaux et de constr. mécanique	16	4	10	1 337	1 042	295	295	1 057 724	876 820	180 905	2 403 985	1 818 005	
Elektrimasinate ja -patareide tööstus — Constr. de machines et appar. électr.	1	1	—	148	148	148	—	124 021	124 021	124 021	234 104	234 104	
Telefonivabrikud — Fab. d'appareils téléphoniques	1	1	—	158	158	158	—	138 450	138 450	138 450	278 569	278 569	
Kaalutööstus — Fab. de balances et bascules	1	1	—	37	37	37	—	28 485	28 485	28 485	48 815	48 815	
Vooditööstus — Fab. de lits en fer	1	1	—	25	25	25	—	18 187	18 187	18 187	49 205	49 205	
Naelatööstus — Fab. de boutons	1	1	—	38	38	38	—	40 166	40 330	40 330	60 330	66 830	
Plekitööstus — Fab. de boîtes en fer blanc	2	1	1	75	44	23	23	50 839	34 860	15 970	135 473	73 065	
Kullasepa tööstused — Orfèvrerie	2	1	1	72	48	27	27	49 719	31 492	18 227	168 874	107 279	
Mund — Autres	2	—	—	—	—	—	—	62 254	—	62 254	137 399	137 399	
IV. Keemiatööstus — Industrie chimique	15	8	7	903	727	176	176	746 933	662 362	124 631	1 680 667	1 380 751	
Keemiatehased ja laboratooriumid — Ateliers chimiques	2	2	—	54	—	54	54	35 086	35 086	35 086	86 365	86 365	
Tulekivitehased — Fab. d'allumettes	2	2	—	173	173	173	—	130 106	130 106	130 106	256 113	256 113	
Linnõli- ja kondiitritööstus — Fab. de colle et de produits d'os	3	1	2	32	32	32	—	28 161	28 161	28 161	53 273	53 273	
Linnõli- ja värvimistööstus — Fab. d'huile de lin et de vernis	3	1	2	55	55	55	—	35 526	35 526	35 526	93 852	93 852	
Põlevikuvõlli vabrikud — Fab. d'huile de schiste combustible	4	4	—	412	412	412	—	379 657	379 657	379 657	860 301	860 301	
Tuuletööstus — Fab. de porcelaine	1	1	—	35	35	35	—	25 858	25 858	25 858	66 426	66 426	
Kunnumistööstus — Fab. des articles en caoutchouc	1	1	—	45	45	45	—	30 921	30 921	30 921	93 439	93 439	
Kuuskasvatööstus — Fab. de corne artificielle	1	1	—	97	97	97	—	51 678	51 678	51 678	170 898	170 898	
V. Nahatööstus — Industrie des cuirs et peaux	8	3	5	249	140	109	109	321 042	149 961	74 061	471 037	260 052	
Toornaala ümbertöötamine — Tanneries	7	3	4	227	140	87	87	215 425	146 961	65 467	166 452	166 452	
Nahkemete valmistus — Fab. d'articles en cuir	1	—	—	22	—	22	22	5 614	—	5 614	44 563	44 563	

	24	10	8	8 529	8 300	229	4 745 417	4 578 399	167 018	15 341 106	1 534 396	427 710
VI. Tööstus — <i>Industriae et arte</i>												
Puuviimastööd — <i>Filatura et tissage de coton</i>	2	—	—	3 617	3 617	—	1 030 190	1 030 190	—	6 331 620	6 331 620	—
Puuviimastööd — <i>Apprêt de cotonnades</i>	3	—	—	412	412	—	221 846	221 846	—	812 516	812 516	—
Puuviimastööd — <i>Fab. de draps</i>	3	—	—	1 256	1 256	—	808 782	808 782	—	2 184 677	2 184 677	—
Puuviimastööd — <i>Fab. de cotonnades et de tricotage</i>	4	—	—	905	888	—	504 848	550 000	—	1 682 506	1 540 408	142 100
Villatööd — <i>Cardage et filature de laine</i>	1	—	—	35	—	—	23 210	—	—	65 136	—	65 136
Niidetööd — <i>Fab. de fil à coudre</i>	1	—	—	40	—	—	38 628	—	—	59 004	—	59 004
Tootmine — <i>Tricotage de laina</i>	1	—	—	40	—	—	18 132	—	—	69 155	—	69 155
Linnatööstus — <i>Filatura et tissage de lin</i>	1	—	—	2 081	2 081	—	1 008 053	999 482	—	4 251 008	4 251 008	20 156
Kõue- ja nõuetööstus — <i>Cordages</i>	1	—	—	56	56	—	49 958	—	—	111 170	111 170	—
Kõue- ja nõuetööstus — <i>Ateliers de tannerie</i>	3	—	—	71	—	—	52 275	—	—	182 219	—	182 219
VII. Puitööstus — <i>Industriae du bois</i>	60	17	43	3 190	2 471	719	2 544 245	2 086 487	457 758	6 122 115	4 901 963	1 220 152
Vineeri- ja vineerikaupade tööstus — <i>Fab. de bois de placage</i>	9	1	—	1 708	1 500	208	1 375 040	1 419 285	156 661	3 130 356	2 744 874	385 482
Niidipooli vabrikud — <i>Fab. de meubles et de charp.</i>	40	16	38	1 435	971	461	941 815	667 202	274 613	2 914 827	2 157 089	757 738
Lauavabrikud — <i>Sciages</i>	1	—	—	28	—	—	12 037	—	13 037	57 524	—	57 524
Kõrgvabrikud — <i>Fab. d'articles en liège</i>	1	—	—	19	—	—	11 447	—	14 447	19 408	—	19 408
Linnatööstus — <i>Inject. de traverses de chemins de fer</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII. Paberitööstus — <i>Industriae de papier</i>	11	5	6	2 071	1 926	145	1 945 009	1 948 415	97 194	4 537 087	4 285 051	272 036
Paberivabrikud — <i>Fab. de papier</i>	4	—	—	1 778	1 778	—	1 762 671	1 762 671	12 323	3 959 721	3 959 721	—
Puuepivabrikud — <i>Fab. de pâte de bois</i>	2	—	—	169	148	—	98 067	85 744	—	375 580	325 850	50 280
Paberi- ja pappikaupade tööstus — <i>Fab. d'articles en papier et carton</i>	5	—	—	124	—	—	84 871	—	84 871	221 806	—	221 806
IX. Poltööstus — <i>Industriae polygraphique</i>	21	8	13	1 202	860	342	1 247 750	875 332	272 418	2 264 801	1 550 749	714 658
X. Toidu- ja muusikainete ümbertöötamine — <i>Industriae d'alimentation</i>	31	11	20	2 243	1 696	545	611 952	1 210 696	401 256	3 947 895	3 064 586	883 309
Leiva- ja kondiitritööstus — <i>Industrie d'alimentation</i>	4	2	2	327	201	36	271 979	250 905	21 074	513 300	455 642	57 718
Pagar- ja kondiitritööstus — <i>Boulangeries et pâtisseries</i>	1	—	—	20	—	—	9 857	—	9 857	22 248	—	22 248
Sõhkaadi- ja kondiitritööstus — <i>Fab. de chocolat et de bonbons</i>	3	—	—	719	656	163	389 500	308 619	80 881	1 308 474	1 060 853	247 661
Tänuvoori- ja õlletööstus — <i>Fab. de bière et de vin</i>	1	—	—	37	—	—	41 187	—	41 187	38 392	—	38 392
Tänuvoori- ja õlletööstus — <i>Fab. de sucre et de miel</i>	1	—	—	37	—	—	41 187	—	41 187	38 392	—	38 392
Äraste tööstus — <i>Fab. d'amidon</i>	3	—	—	89	—	—	51 756	—	51 756	122 168	—	122 168
Pärmitööstus — <i>Fab. de sucre</i>	1	—	—	27	—	—	26 156	—	26 156	31 969	—	31 969
Pärmitööstus — <i>Fab. d'alcool</i>	1	—	—	26	—	—	29 722	—	29 722	40 935	—	40 935
Õlle- ja viinavabrikud — <i>Fab. de bière</i>	4	—	—	201	139	62	196 065	145 659	50 406	360 775	295 154	98 621
Karastavate jookide tööstus — <i>Fab. de boissons rafraichiss.</i>	2	—	—	23	—	—	17 771	—	17 771	88 013	—	88 013
Veini- ja kohvitööstus — <i>Fab. de vins et de café</i>	3	—	—	62	—	—	5 3681	—	5 3681	105 566	—	105 566
Tubakavabrikud — <i>Fab. de tabac</i>	4	—	—	732	712	—	524 278	505 513	18 765	1 330 025	1 270 937	50 088
XI. Kõvakarv- ja puidukaup, tööstus — <i>Confect. de vêtements et fab. de mercerie</i>	16	3	13	856	454	404	503 184	223 565	270 679	1 261 387	549 490	711 892
Kõvakarv- ja puidukaupade tööstus — <i>Confect. de vêtements et fab. de mercerie</i>	8	—	—	171	—	—	89 730	—	89 730	287 834	—	287 834
Kõvakarv- ja puidukaupade tööstus — <i>Fab. de chaussures</i>	2	—	—	269	—	—	49 832	—	49 832	5 806	—	5 806
Villatööstus — <i>Fab. de vêtements et fab. de mercerie</i>	7	—	—	398	190	—	353 809	169 720	184 089	717 254	332 269	385 015
Villatööstus — <i>Fab. de laine</i>	1	—	—	22	—	—	9 813	—	9 813	31 403	—	31 403
XII. Elektri- ja gaasjõud — <i>Usines électr. et à gaz</i>	7	4	3	593	426	107	684 038	378 823	105 215	886 646	664 633	221 993
Elektrijaamad — <i>Usines électriques</i>	5	—	—	471	402	69	553 415	482 370	71 045	678 703	318 253	160 550
Gaasivabrikud — <i>Usines à gaz d'éclairage</i>	2	—	—	122	84	38	130 623	96 453	34 170	207 943	146 380	61 543
Ühisk. — Total	261	111	150	21 268	13 698	3 570	20 571 525	19 035 000	2 533 535	51 148 582	44 650 072	6 498 470

Tööstavale isikute arv suurtootmises (kuude järgi) maakstud palk ja töötundide arv (tööhüütel 1931 a. — Numbre des travailleurs dans les entreprises en 1931 (par les mois) et montant des salaires. Tööstundide arv N. des heures ouvrées

Tööstusala	Suurtootmisesettevõtteid (20 ja rohkem töötajaga) — Entreprises ayant 20 et plus travailleurs.												Kokku			
	Januar	Februar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juul	August	Septembris	Oktoober	Novembris	Detsembris				
Murrud ja kaevandused	16	2 254	2 359	2 473	2 248	2 359	3 615	3 751	2 891	2 469	2 356	2 309	2 586	2 014 186	5 159 574	
Ümbertootav tööstus	245	23 116	25 254	25 169	25 282	25 684	25 543	25 601	24 339	24 017	23 717	23 285	24 682	18 537 339	45 997 968	
Mineraalide ümbertootamine	16	909	1 057	1 100	1 165	1 135	1 177	1 315	1 273	1 270	1 120	1 080	1 139	836 554	2 255 094	
Metallitööstus	36	3 830	3 878	3 763	3 805	3 927	3 605	3 698	3 747	3 775	3 628	3 512	3 279	3 470 855	6 812 127	
Keemiatööstus	15	906	854	857	863	840	840	871	889	946	948	979	903	746 983	1 680 687	
Nahatööstus	8	289	260	252	244	245	236	224	222	244	245	261	240	221 087	471 087	
Tekstiilitööstus	24	9 428	9 436	8 926	8 944	8 908	8 503	8 682	7 797	7 691	7 754	7 740	8 520	4 745 417	15 760 106	
Puutööstus	60	2 618	2 832	3 226	3 409	3 607	3 025	3 892	3 664	3 098	2 737	2 562	3 190	2 445 145	6 122 115	
Paberitööstus	11	2 257	2 103	2 044	2 044	2 056	2 021	2 030	2 048	2 046	2 072	2 050	2 071	1 015 696	2 422 115	
Põllugaafiatööstus	31	1 262	1 248	1 256	1 214	1 189	1 171	1 155	1 191	1 176	1 178	1 157	1 206	1 247 746	2 364 807	
Toidu- ja meditsiinainete ümbertootamine	31	2 232	2 232	2 112	2 169	2 215	2 241	2 238	2 190	2 204	2 201	2 273	2 243	1 611 862	3 917 895	
Kehakatte ja pudukaupade tööstus	16	688	721	811	861	908	888	876	680	1 030	1 064	1 022	858	308 184	1 261 387	
Elektri- ja gaasijaamad	7	591	593	560	564	569	536	620	629	687	616	601	598	664 038	886 646	
Kokku	361	27 372	27 563	27 347	27 530	28 013	29 158	29 332	27 230	26 486	26 073	25 576	25 491	27 308	51 148 542	
INDUSTRIES EXTRACTIVE	14	1 238	2 333	2 162	2 235	2 294	2 350	3 718	2 875	2 453	2 342	2 271	2 295	2 003 538	5 123 751	
INDUSTRIES DE TRANSFORMATION	97	21 867	21 818	21 548	21 514	21 826	21 811	21 745	20 829	20 559	20 284	19 941	19 814	16 034 162	39 526 321	
Industrie des pierres et des terres	5	828	928	976	1 006	890	926	982	970	959	863	840	888	923	705 289	1 825 229
Industrie des métaux	7	3 265	3 215	3 243	3 243	3 364	3 077	3 161	3 193	3 210	3 059	2 945	2 724	3 147	3 057 893	5 702 401
Industrie chimique	18	721	669	662	684	687	665	717	745	808	808	795	788	727	622 362	1 380 751
Industrie des cuirs et peaux	3	151	161	148	125	125	122	129	138	151	153	142	140	146 961	260 052	
Industrie textile	16	9 243	9 233	8 955	8 733	8 757	8 560	8 440	7 571	7 350	7 503	7 488	7 753	4 482 152	15 341 306	
Industrie du bois	17	2 072	2 066	2 025	2 054	2 054	1 934	1 940	2 027	2 075	2 272	2 111	2 111	2 068 487	4 901 963	
Industrie du papier	5	908	915	906	885	851	834	835	850	840	839	810	853	1 848 415	4 285 051	
Industrie poligraphique	11	1 673	1 664	1 604	1 640	1 678	1 670	1 626	1 663	1 695	1 771	1 827	1 804	975 332	1 559 749	
Industrie de l'alimentation	8	108	411	415	426	404	484	492	318	576	589	559	301	1 210 836	3 064 586	
Confection de vêtements et fab. de mercerie	4	494	494	468	467	461	445	471	504	510	514	500	496	578 823	604 653	
Usines électriques et à gaz	111	24 105	24 141	23 710	23 749	24 150	25 391	25 463	23 704	23 012	22 636	22 216	23 109	18 038 000	44 650 072	
Total	2	16	3 287	3 445	3 661	3 840	3 779	3 940	3 558	3 515	3 489	3 409	3 433	2 557 470	6 590 576	
Murrud ja kaevandused	148	1 411	1 230	1 24	1 59	259	251	332	303	311	266	181	170	130 965	429 865	
Ümbertootav tööstus	19	565	574	548	563	528	537	537	557	565	569	567	556	412 962	1 109 726	
Mineraalide ümbertootamine	11	185	185	195	179	167	175	154	144	153	165	185	176	124 631	299 916	
Metallitööstus	5	188	99	104	119	104	114	102	104	98	102	108	112	74 081	210 985	
Keemiatööstus	8	185	193	191	211	241	238	232	226	241	251	252	280	167 018	427 710	
Nahatööstus	8	544	746	961	1 001	953	891	952	857	523	485	451	443	457 558	1 220 152	
Tekstiilitööstus	43	6	153	150	147	140	146	142	147	146	149	135	150	97 191	279 056	
Puutööstus	6	354	353	350	320	328	327	320	332	336	349	347	363	272 418	714 068	
Paberitööstus	13	609	568	508	526	527	562	562	509	546	590	546	545	401 256	855 309	
Põllugaafiatööstus	20	280	310	300	435	442	404	354	362	431	475	468	404	276 679	711 897	
Toidu- ja meditsiinainete ümbertootamine	8	97	99	98	97	98	91	149	125	127	102	101	104	105 215	221 993	
Kehakatte ja pudukaupade tööstus	150	3 267	3 422	3 631	3 781	3 863	3 767	3 889	3 526	3 474	3 447	3 358	3 382	2 533 531	6 498 470	
Elektri- ja gaasijaamad	3	591	593	560	564	569	536	620	629	687	616	601	598	664 038	886 646	

A. Üldarvust effectüüd 50 ja rohkem töötajaga — Du nombre total des entreprises ayant 50 et plus travailleurs.

B. Üldarvust effectüüd 20—49 töötajaga — Du nombre total les entreprises ayant 20—49 travailleurs.

Töötanud isikute arv suurtööstuses 1925—31 a. — *Main-d'oeuvre des grandes entreprises de 1925—31.*

	1931	1930	1929	1928	1927	1926	1925
Murrud ja kaevandused — <i>Industries extractives</i>	2 586	2 776	3 031	2 328	2 490	3 130	2 539
Mineraalide ümbertööt. — <i>Industries des pierres et des terres</i>	1 139	1 207	1 553	1 556	1 482	1 467	1 440
Metallitööstus — <i>Ind. des métaux</i>	3 705	4 105	4 064	3 736	3 553	3 829	4 517
Keemiatööstus — <i>Ind. chimique</i>	903	634	770	861	860	864	1 428
Nahatööstus — <i>Ind. de cuirs et peaux</i>	249	359	380	391	402	430	864
Tekstiilitööstus — <i>Ind. textile</i>	8 529	9 137	9 825	9 550	8 983	8 919	8 639
Puutööstus — <i>Ind. du bois</i>	3 190	3 733	3 733	46 25	4 052	4 387	3 998
Paberitööstus — <i>Ind. du papier</i>	2 071	2 337	2 278	2 333	2 036	2 277	2 249
Poligraafiatööstus — <i>Ind. polygraphique</i>	1 202	1 317	1 285	1 073	1 127	1 022	1 078
Toidu- ja maitseainete ümbertööt. — <i>Ind. de l'alimentation</i>	2 243	2 263	2 301	2 182	1 900	1 916	1 975
Kehakatte- ja pudukaupade tööstus — <i>Conf. de vêtements et lab. de mercerie</i>	858	1 342	965	877	803	738	1)
Elektri- ja gaasijaamad — <i>Usines électriques et à gaz</i>	593	694	700	610	544	563	568
Kokku — Total	27 268	29 904	30 885	30 132	28 235	29 542	29 295

kuna nende ettevõtete tegevus ajajooksul oli kujunenud sisuliselt rohkem tekstiilitööstuse rühma kuuluvaks. Seeläbi ümmarguselt 700 töötaja võrra vähenes kehakatte ja pudukaupade rühm ja samapalju suurenes tekstiilitööstuse rühm. Peale selle elektri- ja gaasijaamade rühmas jäeti arvestusest välja umbes 90 töötajat, millised varematal aastatel arvatud ühes,

kuid millised tegelikult töötasid veevärgi alal. Lõpuks põlevkiviõli valmistamise ja ümbertöötamise alal (keemiatööstuse rühm) töötajate arv näitab toodangu mittekooskõlas olevat kasvu, mida seletada tuleb nende ettevõtete ülesehitamis- ja katsetamisajajärgus olekust tingitud põhjustega.

Töötanud isikute arvu liikumise kuu järgi 1924—31 a.

	Januar	Febbruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Aasta keskmine
1931	27 372	27 563	27 347	27 530	28 013	29 158	29 352	27 230	26 486	26 073	25 570	25 491	27 268
1930	28 913	29 058	29 060	30 725	31 786	32 965	32 041	30 498	23 779	28 240	27 894	28 283	29 904
1929	28 981	29 849	30 390	30 392	30 659	33 921	33 930	32 005	30 901	29 835	29 923	29 786	30 885
1928	26 934	27 961	29 039	29 476	30 709	31 323	32 335	32 882	31 586	30 107	29 812	29 410	30 132
1927	26 313	26 232	26 830	27 855	28 906	30 487	31 130	29 476	29 085	27 863	27 581	27 073	28 235
1926	27 517	28 192	28 285	28 334	30 446	31 140	32 167	30 745	30 510	29 846	29 196	28 115	29 542
1925	26 008	26 528	27 505	28 152	31 492	32 014	30 174	29 865	29 788	30 055	29 026	28 944	29 295
1924	28 733	28 985	28 950	27 049	30 859	32 114	29 841	28 181	27 318	27 204	26 274	25 404	28 366

4. Toodangu koguväärtus.
Valeur de la production.

1931 a. valmistatud kaupade koguväärtus suurmüügihindade järgi franko vabrik annab kokku 95 842 tuh. kr suuruse summa (1930 a. — 112 540 tuh. kr). Selle summa hulka on arvatud ka saadud töötasu parandusetööde ja klientide materjalide ümbertöötamise eest. Kokkuvõtte on tehtud nn. bruto-arvestusviisi järgi, s. o. kaubad, mis kusagil vabrikus valmistati, kuid teistes vabrikutes toorainena jälle ära tarvitati, on arvatud ühes. Materjalide tarvituse aasta jooksul, samuti bruto-arvestusviisi järgi, annab kokku 46 841 tuh. kr suuruse summa (1930 a. 59 873 tuh. kr). Materjalide väärtuse juurekasv, ehk nettotoodang, seega 49 001 tuh. kr (1930 a. 52 667 tuh. kr).

Eelmised arvud käivad 94,5% kohta kogu suurtööstusest, kui otsustada töötanud isikute arvu järgi, mille kohta meil olemas ka täielikud andmed. Ka eelmistel aastatel jäi arvestamata umbes sama kõrge protsent, mis pärast üksikute aastate andmed omavahel on küllalt hästi võrreldavad, pealegi oleme teinud ka ligikaudse täieliku arvestuse tööliste arvule vastavalt. Arvestamata osast umbes 80% moodustab raudteetehaste toodang. Üksikutest tööstuserühmadest näitavad suuremat tagasiminekut paberi- ja puutööstuse

rühma arvud. Esimese nettotoodang on läinud tagasi eelmise aastaga võrreldes 2,0 tuh. kr ja viimase oma 1,3 tuh. kr võrra. Tekstiilitööstuse³⁾ rühma nettotoodang vähenes 0,7 milj. kr võrra, seda peamiselt puuvillavabrikutoodangu arvel. Vähenesid peale selle keemia-, poligraafia ja nahatööstuse rühma arvud, 0,3, 0,3 ja 0,5 milj. kr võrra; esimeses peaausjalikult tuletikuvabrikute tegevuse vähenemise tagajärjel. Suurenes toodang mineraalide ümbertöötamise ja metallitööstuse rühmas, kummaski 0,3 milj. kr võrra. Toodangu kasvu näitab peale selle toit- ja maitseainete ja elektri- ja gaasijaamade rühm.

Nettotoodangust ühele töötanud isikule langes 1931 a. 1 900 kr, 1930 a. 1 860 kr, 1929 a. 1 780 kr, 1928 a. 1 850 kr, sellest palkade arvele langes 1931 a. 39,2%, 1930 a. 42,3%, 1929 a. 43,6% ja 1928 a. 40,5%.

5. Märkus üksikute tööstuserühmade kohta.

Observations sur les diverses industries.

Murrud ja kaevandused. Põlevkivikaevandused töötasid normaalselt. Siin on toodang viimastel aastatel olnud õige püsiv — ümmarguselt ½ milj. tn. Õlideks töötati ümber senisega võrreldes umbes pooteisekordne kogus — 107 tuh. tn, millest saadi toorõli 17 053 tn. Töötas neli õlivabrikut. Bensiinivabrikute tegevus oli

1) Arvud on naha- ja tekstiilitööstuse rühma arvude juures.

2) Rühm on siin vaadeldud 1930 a. koosseisus, s. o. ilma a.-s. Rautaniidi, a.-s. Kihase ja a.-s. Villa vabrikuta, millised 1930 a. veel olid kehakatte ja pudukaupade rühmas, kuid 1931 a. tabelis figureerivad tekstiilitööstuse rühmas.

Suurtööstuse toodang väärtuse järgi 1931 a. — Production des industries et la valeur des matières employées en 1931 (grandes entreprises).

	Tootamud isikute arv ettevõtteks, millele kohta andmeid			Väljastatud kaupade väärtus Valeur brute des marchandises fabriquées	Saadud töötasu klientidele Somme tot. gag. p. la transaction des matières employées, non appartenant aux entreprises.	Müüdud elektrivool Vente de l'énergie électrique	Tarvitatud materjalide väärtus — Valeur des matières empl.			Toodangu nettoväärtus Valeur nette de la production	Tootamud isikutele makstud palk Gains de la main d'oeuvre	Töötundide arv tšellistel (tuh.) N. des heures du travail fournies (en milliers)
	Nombre des travailleurs		Üldse — Total				Küttesaad Combustibles	Sellest — Dont	Väljastpoolt saadud elektrivool Énergie électrique reçue ailleurs			
	1	2										
1 000 kroonides — En 1 000 kr.												
I. Murrud ja kaevandused	2 566	3 265	—	290	29	—	—	—	28	2 975	2 004	5 124
II. Määrasidde ümbertöötamine	1 139	3 700	1 073	33	1 359	503	—	—	1	2 374	2 886	2 253
III. Metallitööstus	2 379	6 302	1 394	6	2 403	243	—	—	65	5 239	2 019	4 367
IV. Keemiatööstus	803	3 877	—	2	2 279	59	—	—	30	1 685	721	1 614
V. Nahatööstus	227	2 229	—	—	1 421	39	—	—	7	808	215	426
VI. Tekstiilitööstus	8 489	20 523	—	1 597	10 016	737	—	—	45	12 170	4 927	15 700
VII. Puitööstus	3 171	8 897	220	—	5 999	6	—	—	12	3 122	2 580	6 103
VIII. Paberitööstus	2 071	16 001	—	—	10 553	1 344	—	—	2	5 448	1 946	4 557
IX. Poligraafiatööstus	1 202	—	3 150	—	918	30	—	—	59	2 231	1 248	2 265
X. Toidu- ja maitseainete ümbertöötamine	2 243	18 320	308	—	9 254	284	—	—	65	9 435	1 612	3 918
XI. Kehakatte- ja pudukapade tööstus	817	2 523	121	—	1 401	5	—	—	40	1 183	487	1 205
XIII. Elektri- ja gaasijaamud	593	382	—	2 776	828	818	—	—	3	2 330	084	287
Kokku arvestatud osa ¹⁾	25 765	86 019	6 853	2 970	46 841	4 192	—	—	358	49 001	19 228	48 421
Arvestamata osa	1 503	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 344	2 728
Üldse	27 268	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20 572	51 149
Sellest Dont { ettevõtted 50 ja rohkem töötajaga — du nombre total les entreprises ayant 50 et plus travailleurs.												
I. Industries extractives	2 566	3 265	—	—	290	29	—	—	28	2 975	2 004	5 124
II. Industrie des pierres et des terres	1 139	3 700	1 073	33	1 184	420	—	—	1	1 810	705	1 825
III. des métaux	1 913	5 853	1 201	5	1 909	205	—	—	38	4 650	1 689	3 433
IV. chimique	727	3 079	—	85	1 795	30	—	—	25	1 368	622	1 381
V. des cuirs et peaux	140	1 814	—	—	1 100	24	—	—	5	649	147	260
VI. textile	8 259	19 727	1 412	68	9 555	718	—	—	38	11 650	4 760	15 272
VII. du bois	2 471	7 247	—	85	9 995	5	—	—	1	2 346	2 086	4 902
VIII. du papier	1 926	15 754	—	—	10 444	1 343	—	—	1	5 311	1 848	4 285
IX. polygraphique	860	—	2 546	—	682	31	—	—	47	1 864	975	1 551
X. de l'alimentation	1 698	14 921	148	—	7 398	183	—	—	50	7 671	1 211	3 065
XI. Confection de vêtements et fab. de mercerie	432	1 695	—	—	948	4	—	—	3	748	214	518
XIII. Usines électriques et à gaz	486	283	—	2 318	828	620	—	—	3	1 952	579	665
Total	22 402	76 039	5 393	2 515	40 393	3 611	—	—	268	43 003	16 841	42 280
Renseignements manquant	1 296	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 197	2 370
Grand total	23 698	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 038	44 650

Suurtööstuse toodangu koguväärtus 1922—31 a.
Valeur totale de la production nette de l'industrie de 1922—31 (entreprises ayant 20 et plus travailleurs).

	Väljastatud kaupade väärtus ja klientidele saadud töötasu Valeur brute des marchandises fabriquées et somme totale gagnée pour la transformation des matières premières non appartenantes aux entreprises	Tarvitatud materjalide väärtus Valeur des matières utilisées	Toodangu nettoväärtus Production nette	Arvestatud osa suurus %-des (töötavate isikute arvu alusel) % de la main d'oeuvre des entreprises dont la production est double, au nombre total de la main d'oeuvre dans toutes les entreprises	Toodangu nettoväärtus arvutatav täielik suurus, oletades tootamud proporsionaalsust töötanud isikute arvule null. Kr Production nette appraxim. pour toutes les entreprises calculée proportionnellement, au nombre de la main-d'oeuvre en millions de kr.
	1	2	3		
1 000 kr — 1 000 kr.					
1931	95 842	46 841	49 001	94,5	51,9
1930	112 540	59 373	52 687	94,4	56,0
1929	119 298	67 107	52 017	95,0	54,5
1928	119 833	67 223	52 630	94,4	55,5
1927	102 756	57 981	44 775	94,1	47,6
1926	98 771 ¹⁾	55 199 ²⁾	43 571 ³⁾	92,3	47,3
1925	100 469 ¹⁾	57 668 ²⁾	42 802 ³⁾	92,6	46,2
1924	82 617 ¹⁾	45 860 ²⁾	38 747 ³⁾	92,6	39,6
1923	84 507 ¹⁾	48 276 ²⁾	36 321 ³⁾	91,0	39,7
1922	57 830 ¹⁾	27 573 ²⁾	29 807 ³⁾	91,0	32,7

1) Kokkuvõtted tehtud lühendamata arvude järgi.
2) Arvesse võtmata kütteenete ja elektrivoolu väärtus.
3) Arvutatud lihtsustatud meetodiga.

Põlevkivikaevanduste toodang 1920—31 a. (tonnides).

	Üldse	Sellest	
		Riiklikud	Erakaevand.
1931 . . .	499 495	271 223	228 271
1930 . . .	497 955	206 908	201 047
1929 . . .	517 652	355 658	161 994
1928 . . .	446 118	318 348	127 772
1927 . . .	397 009	255 051	141 058
1926 . . .	431 719	334 130	97 589
1925 . . .	288 104	238 658	49 446
1924 . . .	230 070	227 645	2 425
1923 . . .	209 895	203 295	6 600
1922 . . .	142 132	138 932	3 200
1921 . . .	95 527	95 527	—
1920 . . .	46 125	46 125	—

alles rohkem katselaadiline, kuigi kodumaa bensiini müügil oli juba vähe üle 1 000 tonni.

Turbatööstused valmistasid vaatluseloleval aastal 207 tuh. m^3 pressturvast, millist kogust, olgugi et see jääb veidi maha eelmise aasta toodangust, võib lugeda küllalt kõrgeks. Samuti arenes normaalselt fosforiidi ja muude mineraalloodusvarade tootmine. Fosforiiti kaevati välja 4 580 *tn* (1930 a. 4 851 *tn*); sellest saadi 1 571 *tn* fosforiiti — põllurammu. Tulekindlat savi toodeti (klambrites eelmise a. arvud) 329 *tn* (434 *tn*), marmorit (kaltsiiti) 37 942 *tn* (49 627 *tn*) ja kipsikivi 7 851 *tn*.

Toodetud loodusvarade koguväärtus võrdub 3 265 tuh. *kr* (1930 a. 3 440 tuh. *kr*), sellest langeb makstud palkade arvele 2 003 tuh. *kr* ehk 67%, milline protsent täpsalt eelmise aasta kõrgune.

Mineraalide ümbertöötamine. Tsemenditoodang, samuti tsemendi väljavedu, oli veidi väiksem senisest. Tegevus oli väike ka telliskivitehastel nagu nähtub lisatud tabelist. Klaasitööstus seevastu näitas kõrget toodangut, kuigi aasta teisest pooldest tahvelklaasi müük oli raskendatud turu puuduse tõttu ning aasta lõpupoole müük muutus kahjulikuks Ing-

Tsemendivabrikute toodang, sisse- ja väljavedu 1924—31 a. (tonnides br).

	Toodang	Sissevedu	Väljavedu	1+2+3
	1	2	3	
1931 . . .	41 263	1 282	13 930	28 615
1930 . . .	47 295	477	14 203	33 569
1929 . . .	61 859	98	23 627	39 212
1928 . . .	63 540	0	25 050	38 490
1927 . . .	52 200	58	38 791	13 467
1926 . . .	80 406	2 008	51 267	31 147
1925 . . .	68 360	209	41 205	27 364
1924 . . .	60 790	221	46 253	15 767

lise ja Skandinaavia riikide rahaväärtuse languse tagajärjel. Aasta jooksul valmistati 580 tuh. m^2 tahvelklaasi (1930 a. 474 tuh. m^2) ja 3,2 milj. *tk* pudeleid ja muud (1930 a. 2,7 milj. *tk*). Töötasid kogu aasta üks tahvelklaasi ja kaks õnesklaasivabrikut.

	Savitelliskivid	Sillikaatkivid	Põlevkivituhtakivid	Kokku
	(milj. <i>tk</i>)			
1931 . . .	2,0	3,8	2,4	8,6
1930 . . .	2,5	4,4	3,5	10,4
1929 . . .	8,4	4,2	1,2	13,8
1928 . . .	17,8	4,0	—	21,8
1927 . . .	13,0	2,5	—	15,5

Lubja- ja kipsivabrikute toodang oli harilikul kõrgusel. Suurtööstusse kuuluvad lubjavabrikud valmistasid 8 848 *tn* kustutamata lupja (1930 a. 9 699 *tn*) ja gipsivabrik — 6 137 *tn* (1930 a. 2 166; selle a. toodang oli harilikust madalam).

Metallitööstus. Kuigi osa väiksemaid ettevõtteid tegevuse tagasiminekut märkis rahva ostujõu vähenemise tagajärjel, töötas enamik ettevõtteid normaalselt. Kokkuvõttes oli metallitehaste toodang senisest veidi suurem, mida osalt põhjustas täidetud suurem tellimine põlevkiviõli vabriku sisseseadet peale. Aasta keskel likvideerus rahaliste raskuste tagajärjel suurem põllutöömasinate ja -riistade tehas Tegur. Tegevusetult seisis ka Dvigatel'i tehas. 1931 a. jooksul valmistati mitmesuguseid kaupu kokku 6 302 tuh. *kr* väärtuses ja tehti parandustöid 1 394 tuh. *kr* väärtuses.

Keemiatööstuse rühma kohta tuleb märkida eriti suurt tagasiminekut tuletikuvabrikute toodangus, peamiselt väljaveetava osa arvel. Ka vähenes tunduvalt sisemaa tuletikutarvitus. 1931 a. müüdi siseturul vaevalt 50% endistel aastatel väljakujunenud kogusest. Kummi- ja kunstsarvetehaste toodang

Tükuvabrikute tegevus 1924—31 a.

	Töötanud isikute arv	Toodang	Väljavedu	Müüdi sisemaale
	milj. toosi			
1931 . . .	173	69,2	44,3	24,9
1930 . . .	244	119,5	90,1	37,7
1929 . . .	295	132,3	112,5	29,9
1928 . . .	361	131,0	89,3	20,2
1927 . . .	579	176,0	121,1	54,5
1926 . . .	631	160,7	119,0	53,1
1925 . . .	1 050	207,0	113,4	83,6
1924 . . .	753	122,9	55,4	60,5

näitab väikest kasvu. Kummitööstuses on kummijalanõude ja kalosside valmistus tõusnud kõrge arvuni — 40 tuh. paarini 1931 a. Kunstsarve valmistati 389 tuh. *kg*, 236 tuh. *kg* vastu eelmisel aastal. Tegevuses oli kummitööstuses läbistikku 45 ja kunstsarvetööstuses 97 isikut.

Tunduvat tagasiminekut näitab nahatööstuse rühm. Ümbertöötatud nahkade arv vähenes ligikaudse hinnangu järgi umbes ühe kolmandiku võrra. Viimastel aastatel on lõpetanud tegevuse 4 suuremat nahavabrikut, nimelt „I Eesti kroonaha vabrik“, „Viro“, „Sakala“ ja „Eestimaa“. 1931 a. valmistati seitsmes nahavabrikus mitmesuguseid nahku koguväärtuses 2 229 tuh. *kr*.

Jalanõude valmistamise alal tegutses seni kaks suuremat saapavabrikut ümmarguselt 200 töötajaga kummaski. Kuna teine neist 1930 a. sattus raskustesse ja tegevuse oli sunnitud lõpetama, laienes selle arvel üksikute väiksemate ettevõtete tegevus ning tekkisid juure mõned uued ettevõtted. 1931 a. oli tegevuses peale „Unioni“ saapavabriku 6 väiksemat jalanõude valmistamise ja parandamise ettevõtet. Suurtööstuse saapavabrikutes valmistati 1931 a. kokku 190 tuh. paari jalanõusid, mis seniste aastate toodangule — ümmarguselt 220 tuh. paari — lähedane.

Tekstiiltööstuse areng üksikutes rühmades oli erisugune.

Kalevivabrikute ja linaketruce- ja kudumisvabrikute toodang oli suuruse poolest harilikul kõrgusel. Ankeetlehel tehtud märkustest sel-

Linaketruce- ja kudumisvabrikute ning kalevivabrikute toodang 1926—31 a.

	Kalev (tuh. m)	Linane riie (tuh. m)	Džaut riie (tuh. m)	Džaudist kotid
1931	494	1 350	4 746	990
1930	442	1 462	4 804	635
1929	329	1 920	4 911	737
1928	448	1 114	1 369	613
1927	370	1 480	1 686	587
1926	364	1 347	1 476	335

gub, et esimestel tegevus mөөdus normaalselt, ekspordiks töötajatel linavabrikutel aga oli raskusi rahaväärtuse langemise tagajärjel Skandinaavia riikides ja sulutollide sisseseadmise tagajärjel Inglises.

Puuvillavabrikute tegevus läks ekspordi vähendamise tagajärjel märgatavalt tagasi. Töötajate läbistikune arv vähenes 4 803 pealt 1930 a. 3 617 peale vaatluseloleval aastal. Puuvillariiet valmistati 17 883 tuh. m, 22 260 tuh. m vastu 1930 a. ja lõnga (müügiks minev osa) — 909 tn 2 075 tn vastu 1930 a. Välisurgudele müüdi viimastel aastatel: riiet —

Puuvillavabrikute toodang 1925—31 a.

	Puuvillavabrikute ketruce- osakondade toodang (tn)	Sellest müügiks (tn)	Kudumisosakondade toodang (1000 m)
1931	2 897	900	17 883
1930	4 823	2 075	22 260
1929	5 124	2 007	22 762
1928	4 630	1 437	27 600
1927	5 273	1 637	26 329
1926	3 936	1 223	25 252
1925	4 893	1 208	25 110

1931 a. 7 541 tuh. m, 1930 a. 12 166 tuh. m, 1929 a. 16 808 tuh. m, lõnga — 1931 a. 473 tn, 1930 a. 1 640 tn, 1929 a. 1 635 tn. Siseturule müüdi puuvillariiet: 1931 a. 12 130 tuh. m, 1930 a. 10 061 tuh. m ja 1929 a. 8 558 tuh. m; puuvillalõnga siseturule müüdi harilikul määral — 450 tn ümmarguselt. Puuvillariide müügi suurenemist siseturule tuleb seletada sisseveo vähenemisega kõrgendatud sisseveotollide tagajärjel. Vaatluseloleval a. kogu müüdnud riidest ümmarguselt 60% läks sise- ja 40% välisurule, kuna varematal aastatel see oli vastupidi.

Puuvilla- ja kunstiidiikaupade valmistamise alal tegutsesid 1931 a. järgmised suurtööstusettevõtted — a.-s. Rananiit, a.-s. O. Kilgas, a.-s. Vill, k.-m. Tekla, a.-s. Eestisiid, a.-s. Kangur ja Sindi kalevivabriku puuvillariide kudumise osakond. Nimeetatud ettevõtteis oli tegevuses 1931 a. läbistikku 905 isikut¹⁾. Valmistatud kaupade — puuvilla- ja kunstiidiide, paelte, pesu- ja pudukaupade — väärtus

1931 a. andis kõrge arvu — 4 457 tuh. kr. Sellest siid- ja kunstiidiide arvele langeb 1 406 tuh. kr, puuvillariide arvele 1 100 tuh. kr. Siid- ja kunstiidiidilõnga tarvitus suurenes 698 tuh. kr pealt 1930 a. 752 tuh. kr peale 1931 a.

Puuvillariide ümbertöötamise alal (appreterimine, trükkinine, merceriseerimine j.n.e.) Sindi kalevivabriku vastav osakond töötas ümber 5 446 tuh. m puuvillariiet (1930 a. 6 100 tuh. m, 1929 a. 3 676 tuh. m), selle hulgas vähesel määral ka Riia vabrikute riiet.

Puutööstus. Suurtööstuse saeveskite toodang oli seniste aastate jooksul kujunenud välja normaalselt 45 tuh. standardi peale, 1931 a. toodang vähenes 34 tuh. std peale, ehk ümmarguselt 25% võrra. Sellest väiksemal määral koguse järgi võttes läks tagasi vineeri- ja mööblivabrikute toodang, kuid väärtuse järgi võttes umbes samapalju. Tunduvalt suurendas tegevust a.-s. Johanson'i võitünni ja vaadivabrik. Puutööstuse rühma nettotoodang 1931 a. võrdus 3 122 tuh. kr, eelmise a. 4 393 tuh. kr vastu.

Paberitööstuse rühmas paberitoodang vähenes ümmarguselt 11 tuh. tn võrra ning pea täpsalt samapalju suurenes tselluloositoodang. Viimast valmistati üldse 67,7 tuh. tn, millest kodumaa paberi-

Paberivabrikute toodang kuni 1931 a. (Tonnides)

	Paber	Tselluloos	Putmass *)
1931	23 622	67 660	15 264
1930	34 996	56 253	17 682
1929	33 683	50 205	17 626
1928	35 735	40 310	21 570
1927	34 712	25 832	19 553
1926	37 950	14 100	18 322
1925	38 370	16 283	18 920
1924	29 805	13 339	15 865
1923	25 984	9 625	9 362
1922	25 557	7 281	11 097
1921	16 951	5 274	5 855
1920	12 344	3 215	5 183
Enne sõda	35 500	11 100	7 700

vabrikutes tarvitati ära 10,4 tuh. tn ning veeti välja 59,7 tuh. tn. Paberit valmistati aasta jooksul 23,6 tuh. tn, sellest 13,8 tuh. tn rotatsioonipaberit, 2,7 tuh. tn trükipaberit, 2,9 tuh. tn sulfiitpaberit ja 4,3 tuh. tn muid paberisorte. Toodangu vähenemine 1931 a. sündis peaaesjalikult trüki- ja rotatsioonipaberi arvel: esimene toodang vähenes eelmise a. võrreldes 7,2 tuh. tn ja viimase oma 2,1 tuh. tn võrra. Paberitööstuse rühma nettotoodang on 7 427 tuh. kr pealt 1930 a. tulnud alla 5 447 tuh. kr peale 1931 a., ehk vähenenud 27% võrra.

Toit- ja maitseainete rühm oma tegevuselt on võrdlemisi stabiilne. 1931 a. tuli üksikute selle rühma alla kuuluvate tööstuseharude tegevuse juures ette muudatusi nii suurenemise kui ka vähenemise suunas. Vähenes peaaesjalikult jahuveskite, samuti taimevõi ja õllevabrikute toodang; suurenes, seevastu, šokolaadi- ja kompvektivabrikute, piirituse-

¹⁾ Ilma Sindi kalevivabriku osakonnata.

²⁾ Arvatud ühes ka kesktööstus.

Tubakavabrikute toodang 1923—31 a.

	Tubak (kg)	Paberossid 1000 tk	Sigarid (1000 tk)
1931 . . .	198 011	1 077 013	121
1930 . . .	222 404	1 118 536	75
1929 . . .	259 562	1 109 950	145
1928 . . .	238 931	1 093 545	228
1927 . . .	250 570	1 025 524	—
1926 . . .	293 887	832 429	—
1925 . . .	299 989	973 689	—
1924 . . .	420 392	667 910	—
1923 . . .	444 241	665 217	12

puhastamise ja tärglisevabrikute toodang. Rühma nettotoodang on eelmise a. omast mõne protsendi võrra suurem.

Õlevabrikute toodang 1922—31 a.

1931	—	57 800 hl
1930	—	69 000 „
1929	—	85 968 „
1928	—	93 000 „
1927	—	88 553 „
1926	—	87 938 „
1925	—	123 051 „
1924	—	118 285 „
1923	—	105 414 „
1922	—	69 700 „

Elektrijaamade toodang 1923—31 a. (tuh. kilovatt-tundides).

	1931	1930	1929	1928	1927	1926	1925	1924	1923
Tallinna linna elektrijaam	12 604	12 301	11 987	11 165	9 415	8 658	7 078	6 210	5 361
Tartu „ „	4 768	4 751	4 673	4 010	3 374	1 329	1 800	1 720	1 480
„Ulila“ „ „						1 470	—	98	—
Pärnu „ „	840	907	870	805	725	716	645	579	578
Ellamaa „ „	5 237	5 261	4 726	4 262	3 806	2 813	2 840	1 475	250
Kokku	23 458	23 219	22 255	20 242	17 320	14 886	12 363	10 082	7 669

Gaasijaamade toodang vaatluseloleval aastal oli senisest vähe suurem. Valmistati 1 642 tuh. m^3 valgustusegaasi (1930 a. 1 477 tuh. m^3 , 1929 a. 1 487 tuh. m^3), peale selle kõrvalsaadustena 2 821 *tn* koksi

ja 210 *tn* tõrva; gaasi- ja kõrvalprodukte ühtekokku 382 tuh. *kr* väärtuses. Gaasivalmistamisel tarvitati 4 278 *tn* kivistütt, 98 tuh. *kr* väärtuses ja 436 *tn* põlevkivi, 5 tuh. *kr* väärtuses.

Tööjõu ja toodangu kohta suurtööstuses Keskkütuse väljaandeks varem ilmunud ülevaated ja andmed:

Toodang ja tööjõud suurtööstuses 1930 a. — P. Semper, Eesti Statistika nr. 121(12) 1931 a., lhk. 721—738.
 Sama 1929 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1931 a. nr. 111(2), lhk. 97—111.
 Sama 1928 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1930 a., nr. 100(3), lhk. 129—148.
 Sama 1927 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1929 a., nr. 87(2), lhk. 84—100 ja nr. 91(6), lhk. 336—338.
 Sama 1926 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1928 a., lhk. 110—125.
 Sama 1925 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1927 a., lhk. 37—56.
 Eriülevaanne: Tööstus Eestis 1924 (Seeria „Eesti Majandus“ v. V).
 Kütteainete tarvitatus tööstuses 1928 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1930 a. nr. 104/105 (7—8), lhk. 411—414.
 Jõumasinate ja mehaanilise jõu tarvitatus suurtööstuses 1928 a. — P. Semper, Eesti Statistika 1930 a. nr. 108(11), lhk. 605—608.

Tähtsamad valmistaatud kaubad ja tarvitatud materjalid (jätk) — Principaux produits fabriqués et matières premières employées (suite).

	1931	1930	Mõõtmiseühik Unité de mesure	1931	1930
Suurtööstus — Grandes entreprises	871 956	1 207 702	kg	23 600	15 800
Kesk- ja väike- tööstus — Moyennes entreprises	1 044 166	1 703 755	"	1 180	4 706
Plektööstus (suurtööstus) — Fabrication de boîtes en fer-blanc (gr. entreprises)	260	289	1000 kr	550	1 957
Plekt-karbid j.n.e. — Boîtes en fer-blanc				1 285	1 142
				1 275	2 329
				1 260	1 870
				13 715	10 550
				295	477
				1 064	1 064
				750	680
				25 528	26 360
	68 823	119 497	1000 toosi	388 975	235 741
	3 400	5 500	bolides	219 214	950 733
	63 500	112 600	kg	354 786	42 782
	2 000	4 200	"	42 644	47 005
	3 200	6 000	"		
	41 560	70 000	"		
	1 800	2 800	"		
	1 000	1 800	"		
	2 820	4 500	"		
	1 725	3 400	"		
	5 100	9 000	"		
	36 700	67 000	"		
	30 400	46 000	"		
	500	1 600	"		
	9 500	...	"		
Linaõli ja värnitsatööstus — Fab. de vernis et d'huile de lin.	612	626	tn	19 890	13 800
Suurtööstus — Gr. entreprises:	1 435	1 837	"	41 650	42 231
Valmistaatud — Produits fabriqués:	2 081	2 246	"	38 245	37 919
Linaõli ja värnits — Vernis et huile de lin					
Olkkoogid — Tourteaux					
Linaõli — Huile de lin					
Liim- ja kondijahu tööstus — Fabric. de colle et de poudre d'os.	90 287	125 031	kg	62 000	16 800
Suurtööstus — Gr. entreprises:	27 533	31 533	"	48 448	34 000
Valmistaatud — Produits fabriqués:	955 481	394 470	"	17 598	14 049
Kondijahu — Colle d'os	77 950	47 950	"	240 102	199 602
Liim — Colle de peau	133 575	147 734	krandid		
Osad — Osseilles	57 001	83 847	grades		
Kondiraas — Graines d'os	1 078 869	303 620	"	12 423	14 005
Naljarasv — Graisses de peau	747 284	9 381	"	103 600	114 250
Kondid — Os bruts	7 031	6 281	kg		
Linnalinnad — Découles de peau	7 563	6 281	krandid		
Bensil — Benzine	1 110	1 015	"		
Värvetöö — Teintures	308	349	tn		
Värvetöö — Teintures					
Kummistööstus — Fabrication de caoutchouc:	40 400	19 759	paari-paaris	2 807	4 395
Valmistaatud — Produits fabriqués:	4 010	7 011	m	17 863	23 260
Kummijahvat ja kaussid — Chacousses en caoutchouc	25 200	19 272	kg	149	446
Yoolid — Peignes	54 900	61 728	kr	3 096	4 917
Talukummid, kausseksid ja taluul. — Caoutchouc pour les senelles, talons etc.					

IV. Keemiatööstus — Industrie chimique.

	1931	1930	Mõõtmiseühik Unité de mesure	1931	1930
Tuletööstus — Fab. d'allumettes:	871 956	1 207 702	kg	23 600	15 800
Valmistaatud — Produits fabriqués:	1 044 166	1 703 755	"	1 180	4 706
Tuletööstus — Produits fabriqués:	260	289	1000 kr	550	1 957
Reagensid — Produits chimiques:				1 285	1 142
Reagensid — Produits chimiques:				1 275	2 329
Reagensid — Produits chimiques:				1 260	1 870
Reagensid — Produits chimiques:				13 715	10 550
Reagensid — Produits chimiques:				295	477
Reagensid — Produits chimiques:				1 064	1 064
Reagensid — Produits chimiques:				750	680
Reagensid — Produits chimiques:				25 528	26 360
Reagensid — Produits chimiques:	68 823	119 497	1000 toosi	388 975	235 741
Reagensid — Produits chimiques:	3 400	5 500	bolides	219 214	950 733
Reagensid — Produits chimiques:	63 500	112 600	kg	354 786	42 782
Reagensid — Produits chimiques:	2 000	4 200	"	42 644	47 005
Reagensid — Produits chimiques:	3 200	6 000	"		
Reagensid — Produits chimiques:	41 560	70 000	"		
Reagensid — Produits chimiques:	1 800	2 800	"		
Reagensid — Produits chimiques:	1 000	1 800	"		
Reagensid — Produits chimiques:	2 820	4 500	"		
Reagensid — Produits chimiques:	1 725	3 400	"		
Reagensid — Produits chimiques:	5 100	9 000	"		
Reagensid — Produits chimiques:	36 700	67 000	"		
Reagensid — Produits chimiques:	30 400	46 000	"		
Reagensid — Produits chimiques:	500	1 600	"		
Reagensid — Produits chimiques:	9 500	...	"		
Reagensid — Produits chimiques:	612	626	tn	19 890	13 800
Reagensid — Produits chimiques:	1 435	1 837	"	41 650	42 231
Reagensid — Produits chimiques:	2 081	2 246	"	38 245	37 919
Reagensid — Produits chimiques:	90 287	125 031	kg	62 000	16 800
Reagensid — Produits chimiques:	27 533	31 533	"	48 448	34 000
Reagensid — Produits chimiques:	955 481	394 470	"	17 598	14 049
Reagensid — Produits chimiques:	77 950	47 950	"	240 102	199 602
Reagensid — Produits chimiques:	133 575	147 734	krandid		
Reagensid — Produits chimiques:	57 001	83 847	grades		
Reagensid — Produits chimiques:	1 078 869	303 620	"	12 423	14 005
Reagensid — Produits chimiques:	747 284	9 381	"	103 600	114 250
Reagensid — Produits chimiques:	7 031	6 281	kg		
Reagensid — Produits chimiques:	7 563	6 281	krandid		
Reagensid — Produits chimiques:	1 110	1 015	"		
Reagensid — Produits chimiques:	308	349	tn		
Reagensid — Produits chimiques:	40 400	19 759	paari-paaris	2 807	4 395
Reagensid — Produits chimiques:	4 010	7 011	m	17 863	23 260
Reagensid — Produits chimiques:	25 200	19 272	kg	149	446
Reagensid — Produits chimiques:	54 900	61 728	kr	3 096	4 917

Tähtsamad valmistatud kaubad ja tarvitatud materjalid (jätk) — Principaux produits fabriqués et matières premières employées (suite)

	1931		1930		Mõõtmise ühikud		1931		1930	
	Mõõtmise ühikud		Mõõtmise ühikud		Mõõtmise ühikud		Mõõtmise ühikud		Mõõtmise ühikud	
Kalvivateabrikud — Fabrication de draps:										
Valmistatud — Produits fabriqués:										
Kalev — Drap		494	442		m ²					1 061
Tekid — Couvertures		8 652	6 952		tk					
Baskid — Fichus		3 465	3 409		pièces					37 435
Väti — Ovale		23 494	21 505		kg					
Puvilliarie — Tissus de soie		583	577		1000 m					
Puvilliarie — Tissus de coton		5 446	6 100		1000 m					10 500
Puvilliarie — Tissus de laine					1000 m					510
Tarvitatud — Matières employées:										
Yli, kumpp VIII ja kantsud — Laine, laine arvil, et chif-		254	466		tn					
Värvid ja keemilained — Colorants et abn. produits chim-		408	391		1000 kr					
miqués										
Lina- ja kuduimivateabrikud — Filature et tissage de lin:										
Valmistatud — Produits fabriqués:										
Linaane lõng — Fil de lin		570	381		tn					46 000
Linaane riie — Tissus de lin		1 850	1 462		1000 m					12 020
Džauriõng — Fil de jute		73	15		tn					...
Džauriõng — Tissus de jute		4 749 ¹⁾	4 804 ¹⁾		1000 m					...
Kofid džaurid — Sacs en jute		990	635		1000 tk					...
Tarvitatud — Matières employées:										
Lina — Lin		1 657	1 361		tn					34 096
Džaurid — Jute		2 818	2 855		tn					15 869
Masinaarimade ja veevoolukite vabrikud — Fab. de courroies										9 945
pour machines et à vapeur et d'arrosage.										1 207
Masinaarimad — Courroies pour machines		7 837	1 627		m					2 868
Elevaatorriimad — Courroies à élévateur		1 840	2 963		tn					887
Mitmes. Riisad riimad — Courroies abn.		4 156	10 261		tn					657
Veevoolukud — Tuyaux d'arrosage		13 678	12 956		1000 pooli					2 986
Nõudevabrikud — Fab. de fil à coudre:										67 060
Omblesonit		2 158	2 556		tk — pièces					17 883
Trasagelait		10 014	23 505		kg					15 914
Kõelõng — Fil à coudre		373 548	240 027		tn					1 768
Sukalõng		422	688		tn					14 714
Kõie- ja nõudevabrikud — Cordes:										20 647
Kõieid ja nõudeid — Cordes		240 718	315 049		kg					594
Suurtõöstus — Grandes entreprises		...	47 300		tn					4 464
Kesktõöstus — Moyennes entreprises			tn					121
Väiketõöstus — Petites entreprises			tn					5 713
VII. Puittõustus — Industrie du bois.										687
Vineeri- ja vineerkaupade tööstus — Fab. de bois de placage:										392
Toolpõhjad ja seltsasused — Fonds et tissages de chaises.										40 126
Vineer — Bois de placage		5 012	5 616		1000 tk					436 109
Vineerkaastid — Boîtes en placage		8 497	8 424		m ³					430 124
Vineerkaastid ja -plaadid — Articles en bois de placage		1 055	1 537		1000 tk					5 985
Võitkinnid ja vaadavabrikud (suurtõöstus) — Ateliers de tonnelle-rie (gr. entrepr.)		51 071	43 307		tn					342 288
Võitkinnid, ankrud, aamid — Div. ouvrages de tonnelle-rie					kr					
Kõrgid — Bancobois		116 132	85 053		1000 tk					
Nõudevabrikud — Fab. de bobines:										
Nõudevabrikud — Tubes et fil à coudre		21 300	20 250		pièces					
Valmistatud — Produits fabriqués:										
Tükurast — Bois à allumettes		...	16 028		tn					
Tükurast — Bois à allumettes			tn					

1) 1 972 tn. 2) 1 058 tn.

VIII. Paberitõustus — Industrie du papier.

Paberi- ja puupapervabrikud — Fab. de papier et de pâte de bois.

Valmistatud — Produits fabriqués:										
Paber, ärasugune — Papier de toutes sortes		23 932	23 932		tn					34 096
Sellest — Dont:										
Koktsioonpaber — Papier roulé		13 751	15 869		tn					15 869
Trüki- ja kopeeripaber — Papier d'imprimerie		2 670	2 670		tn					9 945
Kriitusepaber — Papier à écrire		2 870	2 870		tn					1 207
Sulfiitpaber — Papier parchemin		972	972		tn					2 868
Pakkimispaber — Papier d'emballage		649	649		tn					887
Mundstükipaber — Papier pour cartouche		695	695		tn					657
Kotipaber — Papier pour sacs		695	695		tn					574
Muud paber ja papir — Papier n.d.sp.		1 107	2 986		tn					2 986
Tselluloos — Cellulose		67 060	67 060		tn					66 253
Puumass — Pâte de bois mécanique		15 264	15 264		tn					17 883
Sellest — Dont:										
Suurtõöstus — Grandes entreprises		14 141	15 914		tn					15 914
Kesktõöstus — Moyennes entreprises		1 123	1 768		tn					1 768
Tarvitatud — Matières premières employées:										
Tselluloos — Cellulose		10 376	10 376		tn					14 714
Puumass — Pâte de bois mécanique		12 189	12 189		tn					20 647
Paberitruud ja vana-paber — Roquettes de papier		494	494		tn					594
Kalkuliin — Chiffons		2 765	2 765		tn					4 464
Kaolin — Kaolin		231	231		tn					121
Värvud ja liimid — Résines et colles		7 103	7 103		tn					5 713
Värvud — Souffre		76	76		tn					687
Värvilõhustavimid — Sulfonates d'albumine		82	82		tn					26
Sooda — Carbonate de soude		92	92		tn					392
Klooritud — Chlorure de chaux		19 337	19 337		tn					40 126
Värvud — Colorants		507 836	507 836		m ³					436 109
Puud (puumassid) — Bois (saekandades) — Bois.										
Sellest — Dont:										
Suurtõöstus — Grandes entreprises		503 020	503 020		tn					430 124
Kesktõöstus — Moyennes entreprises		4 216	4 216		tn					5 985
Hülsivabrikud — Fab. de tubes à cigarettes:										
Hülsid — Tubes à cigarettes		336 744	336 744		1000 tk					342 288

Tõhtsamad valmistatud kaupad ja tarvitatud materjalid (jätk) — Principaux produits fabriqués et matières premières employées (suite).

	Mõõtühik Unité de mesure	1931	1930		Mõõtühik Unité de mesure	1931	1930
X. Toidu- ja maitseainete ümbertöötamine — Industrie de l'alimentation.							
Jahveskid (suurtõustus) — Fab. de farine (gr. entreprises);							
Jahvatatud — Produits de la meunerie;							
Sellest Dont:							
Rüüts — Seigle	tn	40 880	56 896	Sellest — Dont:	tn	14 603	13 940
Risu — Froment	"	19 758	33 567	Ühisprintimattused — Cooperatives	"	1 537	1 609
Oder — Orge	"	17 828	20 671	Era — Privées	"	139 786	94 656
Kaer — Avoine	"	501	276	Juust — Fromage	kg	29 235	9 580
Teadmata — Inconnu	"	700		Sellest — Dont: Ühisprintimattused — Cooperatives	"	110 551	85 067
Teadmata — Inconnu	"	1 972	2 358	Era — Privées	"		
Leivatõustus (suurtõustus) — Fab. de pain (gr. entreprises);							
Rukkileib } Pain de seigle	"	4 074	3 096	XI. Kellakate- ja pudrukampade tööstus — Confection de vêtements et fab. de mercerie.			
Peenleib } Pain de froment	"	319	319	Saapavabrikud — Fab. de savons			
Sai — Pain blanc	"	143	179	Jalanõud jäänusenaud — Chaussures			
Sai — Pain blanc	"	1 345	1 816	Pest-, trikotaži- ja paelavabrikud — Fab. de passement, tricoteage etc.			
Makaroniid- ja nuudlitõustus — Fab. de macaronis et de nouilles;				Suurtõustus — Grandes entreprises			
Makaroniid- ja nuudlitõustus — Macaronis et nouilles	kg	194 120	314 057	Vahmistatud — Produits fabriqués	paari-paaris	190 000	216 932
Taimevõitõustus — Fab. de beurre végétal;				Paelad ja nõbrüd mitmesugused — Diverses bandeaux et cordes pour habillement et passementerie	kr	298 863	420 537
Tähtsise- ja kartulisuripõustus — Fab. d'amidon et de sirop de féculé;				Sõlud ja kneelaidemud — Châles et cravates	"	17 473	49 321
Vahmistatud — Produits fabriqués:				Triikõõpsed — Tricotages	"	666 807	713 575
Tärklis — Féculé de pommes de terre	tn	2 928	2 751	Süüd- ja kunstidöörid — Soieries et s. artifi.	"	355 640	287 447
Kartulisurip — Sirop de féculé	"	—	253	Süüd — Dentelles	"	110 401	147 405
Tarvitatud — Matières premières employées:				Süüd- ja kunstidöörid — Soieries et s. artifi.	"	1 408 945	1 556 889
Kartulid — Pommes de terre	"	14 573	14 887	Tarvitatud — Matières premières employées:			
Siguriid ja kohvi — Fab. de chicorée et de café;				Puuviliane lõng — Filature de coton	"	753 192	445 614
Siguriid ja kohvi — Chicorée et café	kg	15 000	43 695	Süüd- ja kunstidöörid — Fils de soie artificielle	"	148 318	66 840
Suurtõustus — Grandes entreprises	"	—	29 800	Villiane lõng — Fils de laine	"	16 326	19 526
Väiketõustus — Petites entreprises	"	—	—	Kummilõng — Fils de caoutchouc	"		
Pärmivabrikud — Fab. de levure;							
Pärm — Levure	"	188 399	199 076	XIII. Elektri- ja gaasiainemad — Usines électriques et à gaz.			
Õllevabrikud — Fab. de bière;				Elektrijaamade (vahistatud) — Usines électriques (princip);			
Virre — Mout	kl	72 065	86 194	Elektrivoolu produkt-seeritud — Energie électrique produite:	1000 kWh	13 604	12 301
Sellest saanud õlut — Bière	"	58 000	69 000	Tallinna linna elektrijaam	"	5 237	5 261
Tarvitatud — Matières premières employées;				Ehimaas	"	4 768	4 751
Linnaused — Mail	tn	1 043	1 223	Tartu	"	849	907
Hunnasad — Houdons	kg	14 803	17 118	Pärnu	"	451	462
Hunnasad — Houdons	kl	2 196	2 320	Valga	"		
Lakõrvivabrikud — Fab. de liqueurs;				Gaasivabrikud — Usines à gaz d'éclairage			
Jooke valmistatud — Boissons fabriquées	"	1 581	1 621	Vahmistatud — Produits fabriqués:			
Maxia- ja puuvilja veiniviljelused — Fab. de vins;				Vahistatud — Produits fabriqués:	1000 m³	1 642	1 477
Veine valmistatud — Boissons fabriquées	"	198 911	222 404	Sellest — Dont:			
Tubakavabrikud — Fab. de tabac;	kg	1 077 019	1 113 536	Tallinna linna gaasivabrik	"	1 236	1 060
Pakitrühk — Tabac en paquets	"	121	75	Tartu linna gaasivabrik	"	401	417
Pabaretsid — Cigarettes	1000 tk	1931—32	1630—31	Kohs — Coke	tn	2 962	2 962
Sigarid — Cigares	pièces	32 082	35 566	Sellest — Dont: Tallinna linna gaasivabrik	"	1 903	1 973
Piritussavabrikud — Distilleries d'alcool;				Tartu linna gaasivabrik	"	920	989
Hooaeg — Période				Tõrv — Goudron	"	210	222
Vahmistatud — Produits fabriqués:	1000 ^p	16 140	15 549	Sellest — Dont: Tallinna linna gaasivabrik	"	149	156
Piritussav	"	31 254	34 075	Tartu linna gaasivabrik	"	451	462
Tarvitatud — Matières premières employées:	tn	2 156	2 156		"		
Kartulid — Pommes de terre	"	537	537		"		
Linnaused — Mail	"				"		
Mund — Autres	"				"		
Pimslalitõustus — Laiteries;	"				"		
Või — Beurre	tn				"		

1) Lõigitudune arv

SURMAPÕHJUSED 1931 a.
CAUSES de DÉCÈS en 1931.

Sisu: 1. Üldine surevus ja tähtsamad surmapõhjused, lk. 42. 2. Tähtsamad surmapõhjused linnades ja maades, lk. 43.
3. Mõned täiendavad andmed, lk. 46.

1931 a. surmapõhjused on rühmitatud uute rahvusvaheliste surmapõhjuste nomenklatuuride kohaselt, millised Eestis võeti tarvitusele alates 1930 a.

1931 a. ettetölnud 18 077 surmajuhtu registreeriti 7 217 ehk 39,9% arstitunnistuse põhjal, 9 046 ehk 53% surnu omaste arvamise järgi, 88 ehk 0,5% politsei teadaandel, kuna 828 juhul ehk 4,6% surmajuhtude üldarvust osutus teadmatuks, mil alusel surmapõhjus teatud kindlaks. Maades esitati arstilikke surmatunnistusi surmajuhtude registreerimisel 2 637 ehk 19,7% üldarvust; linnades 4 580 ehk 97,8%. Omaste arvamise järgi ülestähendatud surmapõhjusi leidis linnades 54, ehk 1,1%, maal 9 892 ehk 73,9%.

Kuna 1930 a. esitati arstilikke surmatunnistusi üle riigi 42,1%

ulatuses teadustatud surmajuhtude üldarvust, siin hulgas linnades 98,3%, maades 22%, seigub mõlema aasta vastavate andmete võrdlusele väike tagastamine surmatunnistuse nõutamises 1931 a.

1. Üldine surevus ja tähtsamad surmapõhjused. 1931 a. registreeriti perekonnaseisu ametnikkude poolt 18077 surmajuhtu, mis annab surevuse koefitsiendi 10 000 elaniku kohta 162. Andmed surmapõhjuse üle puuduvad 59 juhul ehk 0,3% surmajuhtude üldarvust (1930 a. oli vastav arv 76 ehk 0,5%).

Surmapõhjused 1931 ja 1930 a. — Causes de décès pendant les années 1931 et 1930.

1.	10 000 elaniku kohta — Pour 10 000 habitants											
	Üldarv Nombre total	% üldarvust % au total	Üldase Total	Linnades ¹⁾ — Villes			Sellest Tallinnas Dont à Tallinn			Maal Arrondissements		
				M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.
1931												
Morbi infectiosi et parasitarii	3 220	17,9	29	38	26	32	44	26	34	34	23	28
Seltest — Dont: tuberculosis	2 250	12,6	20	28	18	22	34	17	25	25	15	20
Cancer et alia neoplasmata	1 090	6,0	10	15	14	15	16	15	15	8	8	8
Seltest — Dont: cancer et ceteri tumores maligni	949	5,2	8	14	13	13	15	13	14	6	7	7
Morbi rheumaticae, nutritionis, secretiois internae et alii morbi universales	109	0,9	2	1	2	2	0	1	1	1	2	2
Morbi sanguinis et organorum haematopoëticorum	50	0,3	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0
Intoxicaciones chronicae et acutae	20	0,1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Morbi systematis nervosi et sensuum	1 761	9,7	16	11	16	14	10	16	13	17	16	16
Morbi organorum circulationis	2 009	11,1	18	27	24	25	26	24	25	18	13	15
Morbi organorum respirationis	1 472	8,1	13	18	13	15	15	12	13	14	11	13
Morbi organorum digestionis	1 079	6,0	10	9	5	7	7	5	6	14	8	11
Morbi organorum uropoëticorum	372	2,1	3	3	3	3	5	3	3	4	3	3
Morbi graviditatis partus et morbi puerperales	83	0,5	1	—	2	1	—	2	1	—	1	1
Morbi cutis et subcutis	35	0,2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Morbi ossium et articulationum	43	0,2	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0
Anomaliae congenitae	21	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Morbi neonatorum	336	1,9	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3
Senilitas	3 470	19,2	31	7	14	11	3	8	6	34	43	39
Mors violenta et accidentalis	875	4,8	8	17	5	10	20	5	12	11	3	7
Causae mortis incertae	1 963	10,9	18	5	3	4	5	4	4	27	19	23
Kokku — Total	18 077	100,0	162	157	130	142	137	123	138	186	153	169
1930												
Morbi infectiosi et parasitarii	3 047	18,3	27	41	26	32	44	26	34	30	21	26
Seltest: — Dont: tuberculosis	2 061	12,6	18	30	16	22	32	16	23	22	13	17
Cancer et alia neoplasmata	1 089	6,5	10	15	15	15	14	14	14	8	8	8
Seltest: — Dont: cancer et ceteri tumores maligni	958	5,8	9	14	14	14	13	12	13	6	7	7
Morbi rheumaticae, nutritionis, secretiois internae et alii morbi universales	138	0,8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Morbi sanguinis et organorum haematopoëticorum	46	0,3	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
Intoxicaciones chronicae et acutae	17	0,1	0	1	0	0	1	0	1	0	—	0
Morbi systematis nervosi et sensuum	1 637	9,9	15	13	13	13	13	13	13	16	15	16
Morbi organorum circulationis	1 725	10,4	15	26	23	24	26	23	25	14	11	12
Morbi organorum respirationis	1 292	7,8	12	16	10	12	14	9	11	13	10	11
Morbi organorum digestionis	1 184	7,1	11	10	6	8	11	5	8	14	9	12
Morbi organorum uropoëticorum	425	2,5	4	4	3	4	5	5	5	5	3	4
Morbi graviditatis, partus et morbi puerperales	96	0,6	1	—	1	1	—	1	0	—	2	1
Morbi cutis et subcutis	46	0,3	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0
Morbi ossium et articulationum	29	0,2	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0
Anomaliae congenitae	16	0,1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Morbi neonatorum	311	1,9	3	3	2	3	4	3	3	3	3	3
Senilitas	2 868	17,3	26	5	10	8	2	7	5	29	36	32
Mors violenta et accidentalis	847	5,1	7	15	5	9	15	6	10	11	3	7
Causae mortis incertae	1 797	10,8	16	5	2	3	5	2	3	25	17	21
Kokku — Total	16 610	100,0	149	156	118	134	157	116	134	169	140	154

¹⁾ Ilma uute linnadeta.

Võrreldes eelmise — 1930 a. surevus on tõusnud 1467 juhu ehk suhteliselt rahvastiku arvule 13 punkti võrra (162⁰/₀₀₀ : 149⁰/₀₀₀). Mis on põhjustanud konstateeritud surevuse tõusu, seda näeme surmapõhjuste lähemal vaatlusel. 1931 a. surmapõhjuste hulgas on esimesel kohal raukusnõtrusest põhjustatud surmapõhjuste rühm (19,2% üldarvust ehk 31⁰/₀₀₀); teisel kohal seisab surevus nakkuse- ja parasitaarsete haiguste läbi, tuberkuloos arvatud hulka (17,9% üldarvust ehk 29⁰/₀₀₀; kolmandal kohal — surevus vereringe-elundite haigustesse (11,1% ehk 18⁰/₀₀₀); neljandal — surevus teadmata põhjusil (10,9% ehk 18⁰/₀₀₀); ning viiendal kohal — erkkonna ja meelte-elundite haigustest põhjustatud surmajuhud (9,7% ehk 16⁰/₀₀₀).

Võrreldes eelmise — 1930 a. leiame erinevusi nii tähtsamate surmapõhjuste järjestuses kui ka üksikute surmapõhjuste rühmade arvulises suuruses. Esiteks paistab silma, et surevus raukusnõtrusesse on suurenenud 602 juhu võrra, millest oleneb omakord surevuse koeffitsiendi suurenemine selle surmapõhjuste läbi 5 punkti võrra (31⁰/₀₀₀ : 26⁰/₀₀₀). Edasi näeme, et surevus ägedatesse nakkusehaigustesse on vähenenud 37 juhu võrra (949:986), kuna surevus tuberkuloosi selle vastu on tõusnud 219 juhu võrra (2280 : 2061). Samuti on tõusnud surevus vereringe-elundite hai-

gustesse — 284 juhu võrra (2 009 : 1 725); surevus teadmata põhjusil — 171 juhu võrra (1 968 : 1 797) ja erkkonna- ning meelteorganite haigustest põhjustatud surmajuhude arv — 124 juhu võrra (1 761 : 1 637).

Surevus hingamisorganite haigustesse 1931 a. ületab eelmise aasta surevuse 180 juhuga (1 472 : 1 292). Järgnevatest — üldises surevuses väiksema osatähtsusega — surmapõhjuste rühmitustest on 1931 a. võrreldes eelmisega väiksemal arvul surmajuhute põhjustanud: seedimiselundkonna haigused 105 juhu võrra (1 079 : 1 184); kuse- ja suguelundkonna haigused 53 juhu võrra (372 : 425); raseduse, sünnituse ja lapsevoodihaigused 13 juhu võrra (83 : 96); naha ja rakuskoote haigused 11 juhu võrra (35 : 46).

Kuna kõigi muude väiksemas ulatuses esinevate surmapõhjuste rühmades leidub vaid väikseid erinevusi võrreldes eelmise aastaga, võib järeldada, et 1931 a. surevuse tõusu on põhjustanud surevuse suuremine kõikide tähtsamate surmapõhjuste läbi, eriti aga raukusnõtrusse, mille tõttu see rühm 1931 a. surmapõhjuste hulgas ka esikohale on kerkinud.

2. Tähtsamad surmapõhjustused linnades ja maades.

Causes principales de décès dans les villes et arrondissements.

Linnades on surmapõhjuste hulgas tähtsamal kohal nakkuse- ja parasitaarsete haiguste rühm koos tuberkuloosiga (32⁰/₀₀₀). Selle järele on põh-

Tähtsamad nakkusehaigused surmapõhjustena 1930 ja 1931 a. — *Décès causés par les principales maladies contagieuses en 1930 et 1931.*

2.	Kõhutiibi ja paratüfus	Kõnged	Leetrid	Sarlakid	Läkakõha	Diftääria	Influennts	100 000 elaniku kohta — <i>Pour 100 000 habit.</i>						
								Typhus abdomi- nalis et paratyph.	Variola	Morbilli	Scarlati- na	Fertus- sts	Diph- therie	Gripp
1931.														
Linnad ¹⁾ — <i>Villes</i>	21	—	3	12	6	00	76	7	—	1	4	2	20	25
Sellest: Tallinn — <i>Dont: Tal- linn</i>	4	—	—	1	2	39	26	3	—	—	1	2	30	20
Maad — <i>Arrondissements</i>	24	6	25	91	105	100	144	3	1	3	11	13	12	18
Üldse — <i>Grand total</i>	45	6	28	103	111	160	220	4	1	3	9	16	14	20
1930.														
Linnad ¹⁾ — <i>Villes</i>	23	1	32	25	13	69	41	3	0	11	8	4	23	14
Sellest: Tallinn — <i>Dont: Tal- linn</i>	5	—	15	6	3	51	17	4	—	12	5	2	40	13
Maad — <i>Arrondissements</i>	35	9	129	76	33	102	42	4	1	16	9	10	13	5
Üldse — <i>Grand total</i>	58	10	161	101	96	171	83	5	1	14	9	9	15	7

Tuberkuloos ja vähk surmapõhjustena 10 000 elan. kohta 1930 ja 1931 a. — *Décès causés par tuberculose et cancer pour 10 000 habitants en 1930 et 1931.*

3.	1931						1930					
	Tuberkuloos			Vähk			Tuberculosis			Cancer		
	M.	N.	K.	M.	N.	K.	H.	F.	T.	H.	F.	T.
Linnades — <i>Villes</i>												
Tallinn	34	17	25	15	13	14	32	16	23	13	12	13
Tartu	19	15	17	14	12	13	24	13	18	15	14	14
Narva	50	21	34	15	15	15	28	27	28	19	9	14
Pärnu	24	13	18	13	11	12	40	18	28	16	20	18
Viljandi	28	21	24	9	18	14	30	26	28	18	15	16
Valga	18	18	18	13	6	9	35	13	23	5	17	12
Rakvere	6	22	15	10	11	11	21	8	14	6	12	10
Võru	11	18	15	19	11	15	14	33	24	11	7	9
Kuressaare	20	29	25	10	20	16	26	8	18	21	16	18
Haapsalu	34	31	32	11	23	13	33	15	25	11	31	22
Paide	20	11	15	—	43	24	21	16	18	7	16	12
Petseri	43	13	28	5	4	5	39	9	24	5	23	14
Paldiski	19	—	9	—	18	9	37	17	27	—	17	9
Kokku — <i>Total</i>	28	18	22	14	13	13	30	16	22	14	14	14
Maal²⁾ — <i>Arrondissements</i>	25	15	20	6	7	7	22	13	17	6	7	7
Üldse — <i>Gr. total</i>	28	16	20	9	9	8	24	14	19	8	9	9

¹⁾ Ilma uute linnadeta.
²⁾ Ühes uute linnadega.

justanud suuremal arvul surmajuhete: vereringe-elundite haigused ($25^0/000$); vähk ja teised kasvajaad ($15^0/000$); hingamis-elundkonna haigused ($15^0/000$); erkkonna- ja meelte-elundite haigused ($14^0/000$).

Maades on surmapõhjuste hulgas esikohal raukusnõtrus ($39^0/000$), millele järgnevad: nakkuse- ja parasitaarsed haigused ($28^0/000$); surmajuhud teadmata põhjusil ($23^0/000$); erkkonna- ja meelte-elundite haigused ($16^0/000$); vereringe-elundite haigused ($15^0/000$) ning hingamis-elundkonna haigused ($13^0/000$).

Võrreldes eelmise 1930 a., püsib linnades surevus nakkuse- ja parasitaarsetesse haigustesse ning vähi ja teiste kasvajate läbi eelmise aasta tasemel (vastavalt $32^0/000$: $32^0/000$; $15^0/000$: $15^0/000$), kuna vereringe-, erkkonna ja meelte-elundite ning hingamis-elundkonna haigustest põhjustatud surevuses leiame väikest tõusu ($25^0/000$: $24^0/000$; $14^0/000$: $13^0/000$; $15^0/000$: $12^0/000$). Maades on tõusnud surevus raukusnõtrusse ($39^0/000$: $32^0/000$) ning samuti teistesse tähtsamate surmapõhjuste hulka kuuluvatesse haigustesse.

3. Mõned täiendavad andmed.

Quelques données supplémentaires.

Vaadeldes üksikasjalisemalt surevust nakkusehaigustesse 1930 ja 1931 a., näeme, et 1931 a. on langenud surevus kõhusoojatõppe 58 juhu pealt 45 juhu peale, leetritesse 161 juhu pealt 28 juhu peale ja difteeriasse 171 juhult 160 juhule. Suurenenud on vaid surevus lakkakõhase 96 juhult 111 juhule ja grippi 83 juhult 220 juhule. Surevus sarlakisse püsib pea samal tasemel (103:101).

Surevus tuberkuloosi on tõusnud 1931 a., nagu eelpool tähendatud, 219 juhu võrra, ehk arvestatult 10 000 elaniku kohta 2 punkti võrra ($20^0/000$: $18^0/000$). Linnades püsib surevus tuberkuloosi suhteliselt rahvastikule endisel tasemel ($22^0/000$: $22^0/000$), kuna maades 1931 a. surevus 3 punkti võrra ületab eelmise aasta surevust ($20^0/000$: $17^0/000$). Linnades on suurenenud surevus tuberkuloosi: Tallimas, Narvas, Rakveres, Kuressaares, Haapsalus ja Petseris, kuna kõikides teistes linnades võib leida surevuse langust võrreldes eelmise aastaga. Üldiselt aga surevuse tõus ühelt poolt

Surmapõhjuste enesetapmiste, tapmiste ja õnnetusjuhtude läbi 1930 ja 1931 a. — *Suicides, homicides et décès causés par accidents en 1930 et 1931.*

4.	1931									1930								
	Enesetapmised			Tapmised			Õnnetusjuhud			Suicides			Homicides			Accidents		
	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	H.	F.	T.	H.	F.	T.	H.	F.	T.
Linnad ¹⁾ — <i>Villes</i>	100	29	138	9	4	13	112	44	156	95	36	131	10	3	13	89	42	131
S. Tallinn — D. Tallinn	53	11	64	3	1	4	59	23	82	41	21	62	5	1	6	40	20	60
Maad — <i>Arrondissements</i>	150	37	187	46	13	59	230	92	322	145	45	190	41	3	44	249	89	388
Üldse — <i>Gr. total</i>	250	66	325	55	17	72	342	136	478	240	81	321	51	6	57	338	131	469
100 000 elaniku kohta — <i>Pour 100 000 habitants.</i>																		
Linnad ¹⁾ — <i>Villes</i>	81	17	45	7	2	4	83	26	51	71	21	43	2	4	67	25	43	43
S. Tallinn — D. Tallinn	02	15	49	5	1	3	102	31	63	73	29	48	9	1	5	71	28	47
Maad — <i>Arrondissements</i>	38	9	23	12	3	7	59	22	40	37	11	23	10	1	5	64	21	42
Üldse — <i>Gr. total</i>	49	11	29	10	3	6	65	23	43	46	14	29	10	1	5	64	22	42

ja langus teiselt poolt tasakaalustuvad vastastikku nõnda, et üldist surevuse tõusu tuberkuloosi linnades ei leidu. Surevus vähktõppe koos teiste pahaloomuste kasvajatega, olles füüsiliselt $8^0/000$, võrdub linnades $13^0/000$, maades $7^0/000$.

Väliseil põhjusil tekkinud surmajuhud ehk õnnetusjuhuslik ja vägivaldne surm ületab 1931 a. veidi eelmise aasta taseme ($8^0/000$: $7^0/000$). Sellest surma-

põhjuste rühmast langeb suurim osa — 478 õnnetusjuhtude, 325 enesetapmiste ja 72 tapmiste arvele. Võrreldes 1930 a. andmetega on suurenenud kõik vägivaldse surma liigid: enesetapmised 4, tapmised 15 ja õnnetusjuhud 9 juhu võrra. Territoriaalse jaotuse järgi on, nagu eelmiselgi aastal, enesetapmised ja õnnetusjuhud sagedamad linnades, tapmised — maades.

¹⁾ Ilma uute linnadeta.

Surmapõhjuste kohta enne Keskbüroo väljandeis muundud artiklid ja andmed:

Surmapõhjuste 1930 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 123(2) lk. 94—103.
 Eriväljaanne: Surmapõhjuste reg-streerimiskord ja rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur 1931 a.
 Surmapõhjuste 1929 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 109(12) lk. 687—693.
 Surmapõhjuste 1928 a., E. Lasberg, Eriväljaanne, Seeria Eesti Demograafia v. IV. Rahvastik ja Tervishoid Eestis, lk. 45—60.
 Surmapõhjuste 1927 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 87(2), lk. 101—112.
 Surmapõhjuste 1926 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 77(4), lk. 236—247.
 Surmapõhjuste 1925 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 64(3), lk. 102—104 ja 126—133.
 Sündivus, surevus ja abieluvus 1924 a., Eesti Statistika nr. 47(2) lisa, 1926 a.
 Surevus 1922 a., Eesti Statistika nr. 20(9) 1923 a., lk. 61—76.
 Sündivus, surevus ja abieluvus Eestis 1921 ja 1922 a., Eesti Statistika nr. 18(7), 1923 a., lk. 51—80.
 Eriväljaanded: Seeria Eesti Demograafia v. II. Sündivus, surevus, abieluvus ja rahvalikumine 1921—23, v. III. Tervishoid Eestis.

Surmapõhused 1931 a. rahvusvahelise surmapõhuste täieliku nomenklatuuri kohaselt (järg).
Causes de décès en 1931 classées d'après la nomenclature internationale détaillée (suite).

Table with columns for 'Linnades Villes', 'Maal Arrondissements', and 'Üldse Total' for both sides. Rows include various medical conditions such as Anemia, Leucemia, Morbi cordis, and Morbi organorum respiratorum.

Surmapõhjused 1931 a. rahvusvahelise surmapõhjuste täieliku nomenkl. kohaselt (järg).
 Causes de décès en 1931 classées d'après la nomenclature internationale détaillée (suite).

Täiel. nomen. jär. nr. Numér. de la nom. dét.	Surmapõhjused Causes de décès			Linnades Villes		Maal Arrondissements		Üldse Total			Täiel. nomen. jär. nr. Numér. de la nom. dét.	Surmapõhjused Causes de décès			Linnades Villes		Maal Arrondissements		Üldse Total		
	M.	N.	K.	M.	N.	H.	F.	M.	N.	K.		M.	N.	H.	F.	M.	N.	K.			
	178	Õnnetusjuhuslik mürgaaside loamine . . .	5	5	6	1	11	6	17	191		Kunustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
179	Muud ägedad õnnetusjuhusl. mürgist. arvamatagaasi mürgistus . . .	6	3	3	4	9	7	16	192	Valk	—	—	2	1	2	1	3	1	3		
180	Tulekahjude tagajärjed . . .	—	—	0	13	6	13	19	193	Õnnetusjuhuslikud elektrivigastused	1	—	2	—	3	—	—	—	—		
181	Muud õnnetusjuhusl. põletised (kaasa arvamata tulekahju tagajärjed) . . .	2	3	11	12	13	15	28	194	Muud õnnetusjuhusl. a) võõrkehad	—	4	3	5	2	9	6	15			
182	Õnnetusjuhuslik lambumine mehaanilise vahendi toimet	4	—	7	2	11	2	13	195	b) muud	4	2	2	1	6	3	6				
183	Õnnetusjuhuslik uppumine	39	10	86	21	125	31	150	196	c) non specifica	—	—	—	—	—	—	—	—			
184	Õnnetusjuhuslikud laskevigastused (maha arv. vigastused saanud sojas) . . .	3	—	8	2	11	2	13	197	Teadmata iseloom. vägivaldne surm	8	9	16	4	24	13	37				
185	Õnnetusjuhusl. haavamilised teraristitaga (arvamatat sojavigastused)	1	—	1	—	2	—	2	198	Sõjavigastused	—	—	—	—	—	—	—				
186	Vigastused kukkumisel, muljumisel, sisselangem.	43	13	57	18	100	31	131	199	Vigastused sõjavägede p.	—	—	—	—	—	—	—				
187	Loodusõnnetusjuhusl.	—	—	—	—	—	—	—	200	Kohtulik karistus	—	—	—	—	—	—	—				
188	Vägivallatoim. loomade poolt	—	—	5	1	5	1	6	XVIII Causeae mortis incertae—												
189	Nälg, janu	—	2	1	—	1	—	2	190	Surm teadmata põhjusl.	70	46	1 039	808	1 109	854	1 963				
190	Külm	2	1	3	2	5	2	8	191	Äkiline surm	—	—	—	—	—	—	—				
									200	Määramata või puudul. põhjus	70	46	1 039	808	1 109	854	1 963				
										a) kopsuhaigus	2	3	210	114	212	117	329				
										b) rinnahaigus	—	1	98	78	98	70	177				
										c) südamerahandus ja halvatus	55	35	149	86	204	121	225				
										d) sisemine haigus	1	1	241	186	242	187	429				
										e) muud	8	5	310	921	316	326	644				
										f) märkimata	4	1	81	29	85	24	59				
										Kokku	2 277	2 407	7 100	6 293	9 377	8 700	18 077				

Tab. 2. Surmapõhjused 1931 a. lühendatud nomenklatuuri kohaselt — Causes de décès d'après la nomenclature abrégée en 1931.

Lühendatud nomenklatuuri numeratsioon Num. d'ord. de la nomencl. abrégée	Surmapõhjused Causes de décès	Täieliku nomenklatuuri numeratsioon Numéros d'ordre de la nomenclature détaillée	Arv Nombre	100 000 elan. kohta—Pour 100 000 habit.	Lühendatud nomenklatuuri numeratsioon Num. d'ord. de la nomencl. abrégée	Surmapõhjused Causes de décès	Täieliku nomenklatuuri numeratsioon Numéros d'ordre de la nomenclature détaillée	Arv Nombre	100 000 elan. kohta—Pour 100 000 habit.				
										I	II	III, IV, V	VI
1	Typus abdominalis et paratyphus	1,2	45	4	26	Bronchitis	106	63					
2	Typus exanthematicus	3	—	—	27	Pneumoniae	107—109	1 177					
3	Variola	6	2	1	28	Ceteri morbi tracti respiratorii, exclusive tuberculosis	104, 105, 110—114	232					
4	Morbilli	7	26	3									
5	Scarlatina	8	103	9									
6	Perthusis	9	111	10	29	Diarrhoea et enteritis	119, 120	291					
7	Diphtheria	10	160	14	30	Appendicitis	121	52					
8	Gripp s. influenza	11	220	20	31	Morbi hepatis et duct. biliifer.	124—127	189					
9	Pestis	14	—	—	32	Ceteri morbi tracti digest.	115—118, 122, 123, 128 ja 129	547					
10	Tuberculosis tracti respirat.	23	2 121	190									
11	Tuberculosis aliorum organorum	24—32	150	14	33	Nephritis	130—132	120					
12	Lues	34	37	3	34	Ceteri morbi organ. uropoietie.	133—139	252					
13	Malaria	38	—	—									
14	Ceteri morbi infect. et parasit.	4, 5, 12, 13, 15—22, 33, 35—37, 39—44	230	21	35	Septicaemia et infectiones puerperales	140 ja 145	26					
15	Cancer et cet. tumores maligni	45—53	949	85	36	Alii morbi gravidit. partuum et puerperal.	141—144, 146—150	57					
16	Tumores benigni	54 ja 55	141	12									
17	Rheumatismus chron. et arthritus urica chron.	57, 58	95	0	37	Morbi cutis, subcutis et organ. locomot.	151—156	78					
18	Diabetes mellitus	59	48	4									
19	Alcoholismus chron. s. acut.	75	18	1	38	Debilitas congenita	157—161	357					
20	Ceteri morbi et intoxicat. chronicae	56, 60—74, 76 ja 77	78	7									
21	Tabes dorsalis et paralysis progressiva	80 ja 83	18	1	39	Senilitas	162	3 470					
22	Haemorrhagia cerebri, embolia s. thrombosis cerebri	82	836	75	40	Suicidium	163—171	875					
23	Ceteri morbi system. nerv.	78, 79, 81, 84—89	907	81	41	Homicidium	172—175	29					
24	Morbi cordis	90—95	1 716	154	42	Mors violenta s. accidentalis (excl. suicidium et homic.)	176—198	478					
25	Ceteri morbi tracti circulatorii	98—108	293	26	43	Causae non definitae s. defectivae definitione	199, 200	1 983					
						Kokku — Total		18 077					

1) Arvutamise aluseks võetud rahvastiku arv 1 118 392. — Nombre de la population pour calcul 1 118 392.

Tab. 6. Riigiraudteed oktoobris 1932 — Chemins de fer en octobre 1932.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

	Tuluvõrre arv rong-km arv (1000) Trains-km des tr. (1000)	Reisija-km (1000) Voyageurs-km (1000)		Tähtsimate kasutajate % des ple-ces occupées	Tühjade vankrite % vankr km üldarv.	Laaditud kauba-vag. keskmine telje koorem* Poids moyens par essieu d'un wagon chargé			Keskmine netto-kaal kõigil kaubarongel (üks.-ved. ton) — Poids moy. net de train pour march.	Keskmine kaubarongi bruttokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)	Keskmine kaubarongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.		
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üldveost Traf. total	Maksul. veost Trafic payé	Erakau-padel March. privées			Amet-veol Transp. de service	Tallinna-suunana Vers Tallinn	Tallin-na-st-Au dep. de Tallinn
Auru- ja mootorronges	216	10 298	9 611	32,1		a) Laiarööpmelised teed — Voie large							
Sel.: Paldiski—Kella	6	93	93	23,1	25,0	3,53	2,85						
Haapsalu—Kella	12	499	487	33,3	25,7	3,66	3,42	76	5				26
Kella—Tallinn	12	546	541	42,0	27,1	4,42	4,12	160	12			83	37
Tallinn—Tapa	37	2 497	2 275	36,2	37,9	6,33	5,86	262	21	648		517	68
Tapa—Kohtla	23	1 016	963	36,1	36,3	6,47	5,17	205	52	601		463	63
Kohtla—Narva	15	695	567	27,7	23,1	3,33	2,04	39	6	179		141	32
Tapa—Tartu	38	2 342	2 113	33,6	23,9	5,00	4,42	225	29	580		581	73
Tartu—Petersi	16	718	697	29,4	20,9	5,00	4,82	229	9				
Tartu—Valga	33	1 474	1 303	30,7	34,3	4,57	3,68	128	31	377			48
Valga—Petersi	19	458	452	17,3	47,0	4,18	3,80	48	5				
Petersi—Irboska	3	48	48	25,0	33,3	3,02	2,69						
Tähtajalisi kogu raudteel	12	12	12										
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	29	2 991	2 991	50,5									
Kokku — Total	245	13 239	12 602	35,0	32,6	5,58	4,93	194	25	552		481	64
September — en septembre 1932 a.	252	13 730	13 210	35,1	28,4	5,95	5,13	217	35	601		537	67
Oktoober — en octobre 1931 a.	262	13 664	12 745	31,7	31,0	5,81	4,77						102
1. IV — 31. X 1932	1 179	108 759	104 819	38,0	30,3	5,82	5,06	210	32	583		508	67
1. IV — 31. X 1931	1 841	121 934	115 304	36,1	29,3	6,04	5,34						100
1. I — 31. X 1932	2 534	145 572	130 471	34,0	31,5	6,91	5,16	207	30				
Sel.: Tallinn-Sad.—Türi	32	1 233	1 160	37,0	23,0	4,36	4,12	137	11	314		352	96
Türi—Mõisaküla	18	463	422	23,9	24,0	2,98	2,70	45	5	115		80	44
Mõisaküla—Pärnu	11	233	220	20,4	25,6	4,90	3,98	99	23	162		256	33
Liiva—Väana	9	42	42	34,1	16,7	3,12	2,59	54	11	180			40
Rapla—Virtsu	12	103	174	24,7	24,3	2,60	1,48						
Lelle—Papihidu	15	228	192	23,8	23,4	3,30	3,24	138	25	304		189	101
Türi—Tamsalu	12	214	204	30,7	23,2	2,62	1,76	50	25	160		130	65
Ika—Riisela	3	17	17	16,7	35,7	5,40	3,38	65	25	247			67
Mõisaküla—Valga	5	80	82	25,6	13,4	4,42	2,70	77	49	212		226	71
Valga—Moniste	6	73	73	28,5	42,8	6,72	4,38	33	18	145			31
Sonda—Mustvee	5	95	93	38,3	44,4	2,70	2,32	44	7	178		136	69
Kokku — Total	122	2 930	2 679	31,5	23,2	3,36	3,36	121	18	269		192	90
September — en septembre 1932 a.	121	3 353	3 104	35,7	31,7	3,94	3,30	116	20	271		174	92
Oktoober — en octobre 1931 a.	117	3 230	2 942	33,0	30,1	3,72	3,20						78
1. IV — 31. X 1932	878	26 823	24 843	36,5	31,0	3,78	3,28	93	15	247		194	87
1. IV — 31. X 1931	842	29 315	26 614	33,3	32,3	3,00	3,58						
1. I — 31. X 1932	1 250	37 405	34 613	36,0	31,4	3,76	3,26	87	13				

b) Kitsarööpmelised teed — Voie étroite.

	Laiarööpmelised teed — Voie large				Kitsarööpmelised teed — Voie étroite			
	Oktoobris	1/IV— 31/X	1/IV— 31/X	1/— 31/X	Oktoobris	1/IV— 31/X	1/IV— 31/X	1/— 31/X
	1932	1931	1932	1932	1932	1931	1932	1931
Kõigi saadetiste kaal — poids: Ton	107	123	784	982	59	54	388	474
Tn.-km	11 955	13 904	91 410	117 995	134 790	4 222	3 001	28 347
Sell: maksulised saadet. — Dont les march. payables: Ton	96	104	865	861	96	50	46	332
Tn.-km	10 575	11 424	79 543	104 305	117 639	3 687	3 091	24 482
Sellest erakaubad — Dont marchand. privées: Ton	92	88	626	730	803	50	44	324
Tn.-km	10 055	8 900	63 305	78 960	93 673	3 628	3 023	24 036
Kaal — poids (tuh. tn)	0,4	0,7	3,0	4,4	3,9	0,2	0,2	1,4
tn.-km (tuh.)	40	79	291	437	397	13	18	109
3. Pagsivedu — Transport des bagages.								
Kaal — poids (tuh. tn)	0,4	0,7	3,0	4,4	3,9	0,2	0,2	1,4
tn.-km (tuh.)	40	79	291	437	397	13	18	109
4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000).								
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	580	574	4 393	4 610	5 986	68	74	589
Sellest I välisühendus — Commun. avec l'étranger	3	5	22	33	30	0,4	4	7
Dont Kohalik liikumine — Mouvement local	577	569	4 371	4 477	5 956	68	71	582
Sellest III klassis	576	568	4 363	4 465	5 944	66	71	566
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	19 289	13 664	108 759	121 934	145 572	2 930	3 220	26 822
Sellest Dont: Elektrirongid — Trains électriq.	2 991	2 131	21 850	19 010	30 050			
Reisijald tee-km peale	17	20	143	181	191	4	6	39
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	22,9	23,8	24,3	27,0	24,3	43,1	43,6	45,8
Maganiskaartide üldarv — Cart. pour wag.-lets vend.	2	2	16	21	22	0,4	0,4	2,4
Perronipiletid — Tickets d'entrée vendus	5	10	88	88	89	0,1	0,1	0,8
5. Veerukoosseisu kasutamine (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000).								
Rong-km üldarv — Trains-km	246	264	1 823	1 886	2 622	126	121	952
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	192	196	1 418	1 325	1 904	109	99	773
kaubaronges — „ trains de marchand.	26	36	170	296	268	12	18	105
kiirkaubaronges — „ trains de marchand. rapide.	27	31	190	211	272			
tõbronges — „ trains ouvriers	1	1	45	44	58			
Teig-km üldarv — Essieux-km	6 638	7 265	51 245	58 648	71 890	5 508	5 030	42 906
Sellest Vaguntelg-km — Voitures à voyageurs	2 541	3 252	20 612	25 202	28 973	1 825	1 849	14 028
Dont Vankriteig-km — Wagons à marchand.	4 097	4 013	30 633	33 346	42 917	3 683	3 281	28 878
Kesk. kl. arv rong — Moyen. des essieux par train	26,98	27,52	28,11	31,04	27,73	43,37	41,98	45,02
Sellest Aurureisironges — Trains de voyageurs	23,98	22,07	23,18	25,76	22,38	39,15	34,24	38,25
Elektrironges — Trains électriques	8,19	8,76	8,28	8,75	8,31			
Dont Bensini-moot. ronges — Trains à moteur (benz)	3,66	3,49	3,46	3,74	3,46			
Kaubaronges — Trains de marchand.	69,23	59,15	69,89	60,48	68,14	87,27	78,38	93,18
Tõbronges — Trains ouvriers	47,06	51,41	62,69	57,74	54,51	82,82	61,84	72,99
Kesk. kaubar. brutto-kaal üldveost	473	415	494	445	483	249	193	228

*) Kitsarööpmelisel teljekoorem arvastatud ilhe teljegaari peale.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega novembris 1932 a.
Commerce extérieur avec les autres pays en novembre 1932.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
77. Abessiinia— <i>Abysinie</i>	0,1	102	—	—	126. Liibia — <i>Libye</i>	1,5	560	—	—
168. Argentiina — <i>Argentine</i>	29,3	5 574	10,4	950	34. Lõuna-Slaavia — <i>Yugoslavie</i>	2,0	937	0,2	1 471
182. Austraalia — <i>Australie</i>	1,2	5 040	86,5	5 173	146. Mehhiko — <i>Mexique</i>	0,5	302	—	—
6. Austria — <i>Autriche</i>	2,5	6 967	10,1	1 344	147. Nicaragua — <i>Nicaragua</i>	0,0	78	—	—
7. Belgia-Luksemb. m. l. — <i>Belgo-luxembourgeoise, Union econom.</i>	682,0	71 688	—	*)	29. Norra — <i>Norvege</i>	1,9	1 949	10,5	19 186
170. Brasiilia — <i>Bresil</i>	14,6	7 048	274,3	11 249	51. Palestiina — <i>Palestine</i>	—	—	23,7	6 982
82. Briti-Egiptuse-Sudaan — <i>Soudan anglo-egyptien</i>	4,2	4 810	—	—	143. Panama — <i>Panama</i>	—	—	0,9	195
178. Briti Guajaana — <i>Guyane britannique</i>	0,0	53	—	—	174. Paragvai — <i>Paraguay</i>	10,1	1 715	—	—
98-104. Briti-Ida-Aafrika — <i>Afrique d'Est britannique</i>	1,0	1 174	—	—	26. Poola-Danzig — <i>Pologne-Danzig</i>	*)	*)	338,2	41 087
65. Briti-India — <i>Inde britannique</i>	245,5	52 877	98,1	9 034	162. Porto-Rico — <i>Porto-Rico</i>	0,1	120	—	—
154. Briti-Jamaika — <i>Jamaïque-brit.</i>	1,5	1 120	—	—	27. Portugal — <i>Portugal</i>	0,0	15	8,2	12 018
90. Briti Kamerun — <i>Cameroun britannique</i>	0,2	110	—	—	109. Prantsuse-Aljeeria — <i>Algérie française</i>	13,0	1 396	0,0	30
98. Briti Lõuna-Aafrika üh. r. — <i>Union Sud Africaine</i>	10,1	9 409	60,1	4 863	71. Prantsuse-Indo-Hiina — <i>Indo-Chine française</i>	0,0	30	—	—
85-88. Briti-Lääne-Aafrika — <i>Afrique d'Ouest britannique</i>	4,9	2 690	—	—	80. Prantsuse-Maroko — <i>Maroc française</i>	1,0	311	0,6	600
68. Briti-Malaja — <i>Malaisie britann.</i>	0,7	385	—	—	122. Prantsuse Somaali — <i>Somalie française</i>	0,6	1 800	—	—
8. Bulgaaria — <i>Bulgarie</i>	2,0	3 002	—	—	28. Rumeenia — <i>Roumanie</i>	127,1	7 056	4,5	8 732
178. Ecuador — <i>Equateur</i>	0,4	387	10,4	941	149. Salvador — <i>Salvador</i>	—	—	60,2	6 841
76. Egiptus — <i>Egypte</i>	—	—	18,8	2 448	13. Soome — <i>Finlande</i>	511,0	193 586	*)	*)
40. Hiina — <i>Chine</i>	3,0	1 405	121,4	17 775	86. Šveits — <i>Suisse</i>	5,8	44 991	0,4	240
11. Hispaania — <i>Espagne</i>	0,2	601	15,3	1 500	9. Taani — <i>Danemark</i>	420,1	28 834	*)	*)
25. Hollandi — <i>Pays-Bas</i>	102,7	62 728	1 576,7	29 660	62. Tseilon — <i>Ceylan</i>	34,5	12 769	—	—
167. Hollandi-Curaçao-Curaçao-P.-Bas	47,9	3 100	—	—	110. Tunesia — <i>Tunisie</i>	—	—	0,1	160
72. Hollandi-India — <i>Indes néerland.</i>	8,5	10 112	—	—	37. Tšehhoslovakkia — <i>Tchécoslovaquie</i>	—	—	10,8	17 200
19. Itaalia — <i>Italie</i>	15,1	44 679	32,1	13 470	171. Tšiihi — <i>Chili</i>	—	—	4,9	450
45. Jaapan — <i>Japon</i>	0,7	1 827	—	—	56. Türgi — <i>Turquie</i>	17,3	17 503	11,5	1 583
107. Kanaari saared — <i>Iles Canaries</i>	—	—	9,4	438	18. Ungari — <i>Hongrie</i>	0,4	507	0,0	100
172. Kolumbia — <i>Colombie</i>	—	—	1,0	140	185. Uus Meremaa — <i>Nouvelle Zélande</i>	0,4	486	—	—
15. Kreeka — <i>Grèce</i>	10,0	12 608	—	—	177. Venezuela — <i>Venezuela</i>	0,2	110	—	—
141. Kuuba — <i>Cuba</i>	—	—	7,7	700	134. Ühendriigid — <i>Etats-Unis</i>	*)	*)	228,5	40 430
					Puudulikult märgitud riigid — <i>Pays non indiqués</i>	—	—	0,6	440

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1932 a.
Commerce extérieur des principaux articles en novembre 1932.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—crownne d'Estonie, égale 100/228 grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU—IMPORTATION							
II. Toidu- ja maitseained, joogid		4 778,3	289 242	236	Muu loomatoit ern.	—	—
2. Tera- ja jahvatatud vili		48,6	7 400	III. Toor- ja poolvalmisained		14 416,2	905 436
11 Rukis		—	—	8. Loomariigilained, peale rasvade		47,9	51 888
12 Nisu		—	—	237—241 Toored loomanihad ern.		47,0	26 600
13 Oder		2,5	394	Sel.: Rootsi		18,7	10 498
14 Kaer		—	—	Brasiilia		14,5	6 911
18 Mais		—	—	Poola-Danzig		9,8	6 571
21 Nisujahu		—	—	243—257 Karusnahad		0,8	25 123
26 Manna		—	—	9. Seemned, taimed ja nende osad		121,5	83 865
27 Herkulo ehk kaeratangud		—	—	274-275 Linnaseemned		0,3	79
20 Riis		38,6	5 441	278 Päevalillesemned		—	—
Sel.: India		38,6	5 441	281 Kopro		31,4	6 603
3. Aia- ja juurvili		21,5	13 548	285 Ristikheinaseemned		—	—
35 Herned		—	—	305, 306 Tubak lehtedes, kasvudes		40,9	58 406
59 Apelsinid ja mandariinid		4,2	1 053	Sel.: Türgi		11,3	14 466
60 Sidrunid		5,6	2 228	Kreeka		7,4	9 431
62 Banaanid		1,2	912	Belgia-Luksemb. m. l.		9,2	7 413
69—75 Puuvilli ja marjad kuivatatud		9,5	7 958	Humalad		5,6	10 352
5. Kala, kalasaadused ja viliid		52,2	5 855	11. Paberitoorained		164,8	18 765
112 Heeringad		15,0	3 305	346 Paberimass kuiv.		—	—
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		4 621,5	258 400	347 Paberimass märg		—	—
187 Kohv toores, ubades		4,0	7 490	349 Tselluloos kuiv		164,8	18 765
172, 176 Kakao ubades ja puubris		6,0	3 350	349 Tselluloos märg		—	—
176 Tee igasugune		4,5	9 924	12. Tekstiiltoorained		448,4	265 550
178, 179 Suhkur peenike ja rafinaad		1 579,4	161 520	352 Puuvill toores		187,7	145 725
Sel.: Briti		1 565,3	159 860	Sel.: Ühendriigid		172,0	129 891
S.N.V.L.		7,7	779	Briti		11,3	10 818
204—206 Sool		3 003,3	56 377	357 Kanep		2,2	1 015
207 Kunstvõi		—	—	Sel.: Lõuna-Slaavia		1,0	559
213—217, 221—224 Viinad ja veinid		8,7	6 828	India		1,2	456
7. Loomasööd		35,0	4 039	359 Džunt		201,2	41 551
231 Kihid igasugused (loomatoit)		—	—	368 Vill värvimata		23,9	33 696
Sel.: —		—	—	Sel.: Briti		14,3	24 068
232 Ohukoogid		—	—	Br. Lõuna-Aafrika üh. r.		4,1	4 230
233 Sojakoogid		10,0	1 112	Austraalia		0,8	3 727
				13. Ärsid ja metallid töötlemata (metallid mured)		192,5	20 823
				376 Malm toores		40,0	2 348
				14. Määrasid peale ärsid		5 743,6	63 548
				397—399 Vabrik. ja ehit. tarvitatav savi		81,2	1 972

*) V. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1932 a. (järg).
Commercé extérieur des principaux articles en novembre 1932 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonis et Lettonis	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/1000 grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU—IMPORTATION.							
447	Kivisüsi	5 532,7	55 604,1	21. Põllumajandusemasinad ja -riistad (sita ka piimatall, sisseseaded)		5,9	6 936
	Sel.: Briti	3 236,3	37 234,1	809 Traktorid			
	Poola-Danzig	2 296,3	18 370	810, 811 Viijapeksugarnituurid jõumasina- ga ja ilma			
15. Keemiainetööstuse toorained		5 446,1	376 147	817, 818 Niidumasinad			
a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		1 088,6	134 221	820 Adrad			
402 Loomarasv tehniliseks tarbeks		2,0	567	825 Vikatid			
473 Palmiteraõli		2,5	806	830—833 Separatuurid ja m. piimanduse masinad		2,3	2 068
474 Kookosõli		1,3	400	835 Põllutöömasinate osad		1,0	1 145
Sel.: Hollandi		1,0	315				
Taani		15,1	15 300	22. Jõu- ja töomasinad		32,9	55 698
481 Kakaoõli		279,6	14 906	836 Aurumasinad ja lokomobiilid			
483, 490-a Nafta ja gaasõli		114,2	8 340	837 Plahvatusjõumasinad			
Sel.: S. N. V. L.		165,3	6 560	841 Vesikite sisseseaded			
Poola-Danzig		27,3	2 480	849 Kudumismasinad		11,5	10 403
484 Masuut		383,3	20 241	850 Õmblus- ja pilitusmasinad ja nende osad		0,2	761
485 Petrooleum		208,2	10 085	842—848, 851—864 Igasugused töomasinad ja abi- nõud rauast, malmist, terasest Masinate ja aparaatide osad		10,7	15 050
Sel.: Poola-Danzig		127,1	7 056	865		10,5	27 597
Rumeenia		15,0	1 620	23. Metallikaup		222,6	194 205
487 Bensiin		10,0	1 200	872 Rauast ja terasest taotud, pressit. ja valatud kaup ern.		8,1	3 611
Sel.: S. N. V. L.		5,0	420	876 Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod		40,4	9 051
Ühendriigid		34,9	7 806	881, 885 Raudtraatnaelad ja -needid		3,6	2 230
493 Paraffin		224,4	36 686	875, 877—880, 886 Muu treltud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune		40,6	50 786
495 Määrdeõli ern.		92,1	17 930	887, 889 Raudplekk-kaup ern. lihtne		27,0	25 307
Sel.: Ühendriigid		91,4	0 546	892 (Kaasstraat		27,0	5 094
Poola-Danzig		28,5	6 673	895 Raud- ja terastraatkaup ern.		5,7	4 186
Läti		41,5	6 799	901—903 Noakaup igasugune		1,5	6 021
498 Kivisöetõrv		20,0	5 090	906-908, 911 Ern. käsitööriistad		11,5	11 835
513 Kampil		3 337,3	148 374	912 Vaskkaup igasugune		6,8	28 548
Sel.: S. N. V. L.		1 007,7	7 371	920 Aluminiiumkaup ern.		3,7	10 516
b) Väetisained		1 020,3	93 552	24. Elektrimasinad—aparaadid ja tarbeasjad		44,4	116 494
535 Tõhvilisalpeter		1 016,0	90 000	924, 925 El.-dünamod, -mootorid, transfor- maatorid		2,6	4 206
537 Väävelhappu ammoniak		180,0	18 867	932 Elektri hõõglambid		1,8	18 454
541 Superfosfaat		2 707,9	80 767	934 El.-kaablid metallpantseriga		14,1	8 312
542 Toomasslakk jahvatatud		100,7	7 371	935 El.-juhed isoleeritud		11,9	12 846
546, 547 Kaalisoolead		1 016,0	90 000	943 Raadioaparadid, -osad ja -torb.		1,3	14 077
c) Muud keemilistöööstuse toorained		4 314,3	1 954 948	25. Instrumendid, aparaadid (peale elektriapar.) ja laskeriistad		2,7	35 521
IV. Valmissaadused		26 666	26 666	953 Arstiriistad, -aparaadid ja -tarbed		0,2	4 218
16. Nahad töödeldud ja nahakaup		2,2	26 666	958—966 Kellad		0,1	4 073
566—568 Suured parknahad		0,4	1 840	973—980 Muusikariistad		1,2	9 234
569—576 Töödeldud peeneseord, nahad		1,4	22 806	981—984 Laskeriistad		0,0	150
580 Masinarihmad		0,2	750	26. Transportabimõnd		6,6	24 929
17. Puutööstusesaadused		59,4	22 774	986—992 Veesõiduriistad		4 tk. 12,5 rgt.	4 700
600—604 Aami- ja puusepatöö		39,5	7 540	999 Sõiduaudod		1 tk.	2 500
609—612 Tisleri- ja trelalitöö		1,2	1 696	1002 Veeantode raamid ühes moo- tori ja ratastega		1 "	1 245
18. Paberitööstusesaadused		234,5	95 674	1008 Jalgrattad		30 "	1 900
624 Puupapp, värvimata		114,1	12 665	27. Keraamika ja muud mineraalikaubad		111,3	81 271
Sel.: Soome		114,1	12 665	1025 Kivid, tahud loomullid		0,0	18
638 Paberrossipaber		1,7	1 548	1038 Tulekindlad kivid ja tahvlid (samottkivid)		3,1	318
636, 637, 650 Kirjutuse- ja trükipaber		17,1	12 449	1051—1053 Fajanskaup		36,4	16 607
643 Tapetid ja borditürid		25,7	10 620	1054, 1055 Portselankaup		5,3	3 374
19. Tekstiilitööstusesaadused ¹⁾		90,1	504 975	1056—1073 Tahvelkaas ja klaaskaup		50,2	47 061
667—670 Puuvillaniid ja -lõng		9,6	46 235	28. Keemiainetööstusesaadused		1 484,8	541 005
671—676 Puuvillali ¹⁾		12,7	106 723	1103 (Albumiin		2,8	1 600
Sel.: Saksa		3,9	55 107	1105—1109 Pehmet kummiist teosed		15,7	43 522
Läti		7,8	44 392	1110 Veeantode massiiv-kummiistlind			
686, 750 Sulkad, sokid		0,3	5 826	1113, 1114 Kummiist jalanõud		27,2	120 103
687, 708, 751 Muud kujutatud tööd ern.		0,5	12 835	1148 Väävelhappu alumiinium		139,5	9 545
699—701 Villane lõng		36,3	172 642	1165 Pesusooda		133,3	14 167
702, 703 Villane rle kangas		0,3	2 812	1168 Kaustiksooda puhastamata		149,7	32 724
Sel.: Saksa		0,2	1 972	1231 Soehape (vedel)		0,4	18 159
Šveits		0,0	351	1303—1311 Lõhna- ja kosmeetikaained		27,2	8 617
713, 715 Sild ja kunstsiidniid ja -lõng		18,2	103 249	1323—1328			
716—719 Siidriie		0,0	720	1336—1344 Mineraalvärvid		48,7	9 293
721, 731 Kõled ja nõõrid		0,0	174	1348 Altsariinvärvid ern.		8,8	64 546
747, 748 Kalavõrgud		0,5	3 510	1355 Saapamääre		0,5	619
749 Peakatted igasugused		0,7	9 327	1366 Trükivärvi		0,4	1 436
762—767		2 015,9	226 331	1360 Pronkspulber		0,8	1 555
20. Metallid		1 148,8	95 521	1368 Linoleum		2,2	1 589
768—772 Raud- ja terasvita., latt., sordi		445,8	44 625	29. Muud eraldi nimetatud kaubad		2,9	23 869
775—778 Sel.: Saksa		240,7	23 620	1394—1396 Kirjutusmaterjal ern.		1,8	12 181
Rootsi		226,9	13 668				
Belgia-Luksemb. m. l.		607,2	76 848				
773, 774 Raud- ja terasplekk		176,6	33 965				
779—783 Sel.: Briti		312,2	28 333				
Belgia-Luksemb. m. l.		66,7	9 612				
784, 785 Raud- ja terastraat Ø1,5—5 mm		7,7	5 442				
789—790 Vask		3,5	2 316				
Sel.: Saksa		4,1	3 126				
Rootsi		5,1	4 041				
792 Vasktraat isoleer-ta Ø0,5—13 mm							
794, 795 Ingliseina							

¹⁾ Sellest: Eesti kauba tagasivedu välismaalt 8 083 kg. 47 149 kr. Välismaa kauba sissevedu täiendavaks ümbertöötlamiseks 7 889 kg 45 445 kr.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1932 a. (järg).
Commerçe extérieur des principaux articles en novembre 1932. (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100 ¹⁰⁰ grammes de l'or pur	ton	kr
1		2	3	4		5	6
VÄLJAVEDU—EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		975 tk	2 364	13. Äristid ja metallid töötlemata (metallimurd)		277,5	5 427
1	Hobused (arv)	13	1 545	380	Vanaraud	271,9	4 200
2	Vesked (väljaarvatud vaskad) (arv)	—	—		Sel.: Soome	172,2	2 850
5	Sead, põrsad (arv)	—	—	385, 386	Vanavask	99,7	1 350
II. Toidu- ja maitseained, joogid		2 700,8	1 527 312		Sel.: Saksa	4,5	803
3. Ala- ja juurvil		856,9	64 075	14. Mineraalid peate irtsid		4 147,6	7 870
38	Kartul, toorus	620,8	10 267	408, 407	Kips	—	—
47	Sigur, värsked ja kuivad	46,4	7 042	408	Lubi kasutamata	—	—
67	Üunad	165,6	45 403	417	Kaltsiitkivi (Besti marmor)	3 435,0	6 180
4. Karjasaadused		1 200,6	1 290 113	15. Keemiatööstuse toorained		106,0	50 010
76	Peekon	398,4	233 784	a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		85,3	19 068
	Sel.: Briti	398,4	233 784	487	Besti Bensiin	83,0	18 926
77	Sealiha värsked ja soolatud	—	—	497	Põlevkivõli	1,5	110
78	Sealiha suitsutat. (singid, kiljed)	0,1	73	c) Keemiatööstuse punkid a^a ja b^b nimetatamata		19,5	30 608
79	Loomaliha	—	—	565-a	Kunstsaarv töötlemata	19,5	30 608
	Sel.:	—	—	IV. Valmisraudused.			
81	Lambaliha	61,0	21 115	16. Nahad töötletud ja nahkkaup		1,0	5 236
	Sel.: Rootsi	61,0	21 115	566, 567	Suured parknahad	—	—
95	Kohupiim	—	—	17. Puutööstusesaadused		745,5	129 345
96	Või	640,0	926 624	593	Vineer	610,5	89 655
	Sel.: Saksa	481,9	688 830		Sel.: Briti	498,8	65 310
	Briti	64,1	90 752	594	Vineerist tootl põhjad	128,8	36 965
99	Munad	1 229 040 tk.	103 586		Sel.: Saksa	40,7	12 845
5. Kala, kalasaadused ja vähid		116,2	32 962		Belgia Luksemb. m. l.	1 712	4 400
100—105	Värsked kalad	13,6	6 453	593	Tikutraat	14,0	4 000
116—120	Kalakonservid	10,8	7 270	603	Üksed	—	—
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		423,0	132 647	607	Niidirullid	0,6	170
127	Kartulijahu	189,8	30 640		Sel.: Saksa	0,6	170
187	Sokolad	14,1	10 734	609, 610	Mööbel	4,7	1 070
210	Teraleib, pain normal	1,4	418	18. Paberitööstusesaadused		785,5	119 328
III. Toor- ja poolvalmisained		18 018,2	677 057	634	Pakkimispaaber	150,1	25 020
8. Loomariistained, peate rasvade		28,3	12 292	635	Rotatsioonipaaber	121,3	17 037
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	1,5	2 295	636, 637	Kirjutuse- ja trükipaaber	493,0	66 111
	Sel.: Saksa	1,5	2 295	19. Tekstiilitööstusesaadused¹⁾		282,1	423 512
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	—	—	667-670	Puuvilanid ja -lõng	29,0	55 216
	Sel.:	—	—		Sel.: Saksa	11,0	24 930
243—267	Karusnahad	—	—		Leedu	12,2	19 194
260	Jõhvid	—	—	671-676	Puurvilanid ²⁾	47,0	201 782
270	Sooled	22,3	0 624		Sel.: Läti	13,8	107 910
9. Seemned, taimed ja nende osad		—	—		Rootsi	14,9	32 331
274, 275	Linnaseemned	—	—		Saksa	6,5	29 460
10. Metsamaterjal		6 148,1	132 555	696	Pakkimis- ja kotiriie džundist	152,1	90 631
310-319, 325	Palgid, prussid, paksud, latid	272,6 thm.	7 923		Sel.: Saksa	78,8	47 205
321	Läiprid	—	—		Taani	73,3	43 426
322	Propsid	4 895,7 thm.	21 207	702, 708	Villane riie	0,3	2 081
320, 326-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	5 306,1 "	97 500		Sel.: Lõuna-Slaavia	0,2	1 471
	Sel.: Briti	4 363,1 "	73 804	22. Jõu- ja mootorained		60,2	13 601
	Prantsuse	747,4 "	13 698	859	Kõlmetusmaja sisseseaded	0,4	661
333	Krohvimispeerud	—	—	24. Elektrimasinad- aparaadid ja tarbeesjad		2,6	7 609
11. Paberitööstused		7 258,1	451 063	927	El. patareid, elemendid	—	—
349	Tselluloos	4 872,9	401 395	942	Telefoni apar. ja n. osad	0,1	1 363
	Sel.: Briti	3 427,4	280 458	1016	Tsement	32,8	43 683
	Prantsuse	867,4	81 097		Sel.: Läti	32,8	956
12. Tekstiilitööstused		52,7	17 820	1066	Tahvelklaas lihvimata	204,8	42 546
354	Lina	31,9	15 273		Sel.: Kasellin	60,4	16 321
	Sel.: Prantsuse	10,0	5 467	1818	Tuletikud	55,0	15 547
355	Takud	11,8	5 125	29. Muud ern. kaubad		0,8	5 648
		—	—	1392	Kunstsaarvkaunid	0,7	5 447

Tab. 4. Tolliametite läbikäik novembris 1932 a. — Activité des bureaux douaniers en novembre 1932.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haapsalu	Kuresaare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Ton.</i>										
Sissevedu — Importation	10 571	187	2 717	605	0,0	—	417	13	—	23 510
Väljavedu — Exportation	13 391	227	5 108	83	—	228	3 517	381	88	22 923
Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	32 962	414	7 825	688	—	228	3 934	394	388	46 433
<i>1 000 kr.</i>										
Sissevedu — Importation	2 915	45	155	42	5	—	8	2	—	3 172
Väljavedu — Exportation	2 745	49	176	3	—	2	9	6	1	2 991
Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	5 660	94	331	45	5	2	17	8	1	6 163

¹⁾ Sellest ümbertöötatud välismaa kauba tagasivedu 13 328 kg 107 910 kr väärtuses.

Tab. 27—28. ELUMAKSUMUS- ja SUURMÜÜGIINDEKSID (geom. kesk., 1913 = 100).
Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyenn. géom., 1913 = 100).

	Keskmine aastane Moyenne annuelle				1932								
	1929			1930	1931	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932
	1929	1930	1931	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932
ELUMAKSUMUSINDEKSID — N.-indices du coût de la vie.													
1. Toitus — Alimentation	126	103	90	80	83	80	79	77	76	75			
2. Korter — Logement	52 ¹⁾	52 ¹⁾	103	144	144	139	139	139	139	139			
3. Käte ja valgustus — Chauffage et éclair.	95	97	80	65	66	70	70	68	68	64			
Puud — Bois	103	102	80	60	60	67	67	65	65	62			
Elekter — Électricité	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43			
Petroleum — Pétrole	88	93	83	58	60	64	64	71	71	64			
Tuletikud — Allumettes	109	130	120	122	122	122	122	122	122	122			
4. Riietus — Habillement	150	149	147	141	141	141	141	141	140	136			
Riie — Étoffs	120	120	120	120	120	120	120	120	120	114			
Õmbeline — Couture	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150			
Pesn — Linge	155	150	133	121	121	121	121	121	121	121			
Jalatsid — Chaussures	137	137	137	173	173	173	173	173	169	163			
5. Puhastus — Hygiène et nettoyage	100	100	100	100	100	99	99	99	96	96			
Seep — Savon	111	109	109	109	109	103	103	103	93	93			
Saun — Bain	71	73	73	73	73	73	73	73	73	73			
Habemejamine — Barbe	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105			
Juukselõikus — Coupe de cheveux	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121			
6. Reisid, liikumine, post — Voyages etc.	76	82	83	83	83	83	83	79	79	79			
Tall. Nõmme pil. hind — Chem. de fer	79	90	94	94	94	94	94	94	94	94			
Tram — Tramway	70	70	70	70	70	70	70	62	62	62			
Postitariif — Tarif postal	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86			
7. Haridus — Instruction	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94			
8. Lõustus — Divertissements	143	143	143	159	159	159	159	159	159	159			
Toater — Théâtre	68	68	50	50	50	50	50	50	50	50			
Kino — Cinéma	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46			
Tubak — Tabac	174	174	174	200	200	200	200	200	200	200			
Alkohol — Alcool	151	153	153	153	153	153	153	153	153	153			
Müüd kulud — Autres dépenses	100	98	102	103	104	103	103	102	101	...			
Üldindeks — N.-ind. général du coût de la vie	117	104	100	95	96	94	93	91	90	...			

SUURMÜÜGIINDEKSID (võrdkaalustamata keskm.) — Nombres-indices des prix de gros (moyennes non pondérées).

	1929	1930	1931	1932	1932	1932	1932	1932	1932	1932
Sisseveetavad ained — Articles d'importation										
Toitained — Denrées alimentaires	102	91	95	101	106	106	103	103	103	102
Sellest koloniaalkaubad — Dont denrées coloniales	81	75	73	81	88	89	85	85	85	84
Sõdaained — Denrées courragères	162	123	116	106	107	102	98	101	97	95
Tõstusesaadused — Matières premières et produits industriels										
Kokku sisseveetav. ained — Gr. total	104	93	89	87	88	87	85	86	86	85
Sisseveetavad ained ilma rukki, rukkijahu ja nisupüülitä	97	88	81	78	80	79	77	78	78	77
Väljaveetavad ained — Articles d'exportation										
Toitained — Denrées alimentaires	129	102	84	62	64	61	61	63	66	61
Tõstusesaadused — Matières premières et produits industriels										
Lina — Lin	133	126	110	94	94	94	93	92	91	91
Kokku väljaveetav. ained — Gr. total	135	114	94	76	76	75	76	76	78	75
Üldindeks — Nombre-indices général	117	102	91	81	83	81	81	81	82	81
Sellest toitained — Dont denrées alim.	113	96	90	81	85	83	82	83	84	81
„ Tõstusesaadused — Dont matières prem. et prod. industr.	110	104	91	81	80	79	79	78	79	79

Tab. 8. Eesti Panga äriseis 31. detsembril 1932 a. (1000 kr).
Bilans de la Banque d'Estonie le 31 décembre 1932 (1000 kr).

	1000 kr		%			1000 kr		%	
	31. XII	30. XI	31. XII	30. XI		31. XII	30. XI	31. XII	30. XI
Aktiva — Actifs					Passiva — Passifs				
Kattevara — Réserve	19 710	10 068	35,9	35,4	Põhikapital — Capital	5 000	5 000	9,1	9,3
a) kuldraha ja -kangides — Or monnayé et or non monnayé	16 220	18 721	27,8	25,5	Tagavarakapital — Fonds de réserve	1 107	1 107	2,0	2,1
b) välisraha — devis. étrang. nettes	4 481	5 342	8,1	9,9	Jooksvad kohustused — Exigibilités courantes	44 456	43 737	81,1	81,3
Vahetusraha — Pièces de mon. d'ap. est.	1 566	1 476	2,9	2,7	A. Pangatähed liikvel — Billets en circulation	31 217	31 881	56,9	59,2
Sisseveelid — Effets intér. escompt.	8 647	8 749	15,7	16,3	B. Jooksvad arved — Dépôts à vue et comptes cour.	13 238	11 906	24,2	22,1
a) kaubaveekalid — commerciaux	6 981	7 056	12,7	13,1	a) valitsuse — État	3 852	3 281	6,1	6,1
b) põllumajandusl. — agricoles	1 657	1 685	3,0	3,2	b) pankade — banques	6 821	5 950	12,5	11,0
c) metsatõstusl. — rel. au com. de bois	9	8	0,0	0,0	c) teised — divers	3 065	2 675	5,6	5,0
Laenuid — Prêts et avances					Muud passivad — Passifs divers	4 266	3 936	7,8	7,3
valitsusele — à l'État	4 800	5 000	8,3	9,3					
teistele — divers	18 598	28 042	15,7	14,9					
Kinnis- ja vallasvara — Propr. im. et mat.	2 078	2 078	3,8	3,9					
Muud aktiivid — Autres actifs	9 429	9 422	17,2	17,5					
Kokku — Total	54 828	53 830	100	100	Kokku — Total	54 828	53 830	100	100
Kattevara vahetoru jooksvate kohustustega 31. XII 32 a. 44,34%. — Proportion de la réserve par rapport aux exigibilités courantes: 44,34					30. XI 32 a. 48,54% —				

¹⁾ Oll arvatud üüriseaduse normi kohaselt korterite kohta põrandapinnaga kuni 12 m².

²⁾ Andmed üürihindade kohta Tallinna linnavalitsuselt puuduvad.

³⁾ Sellest summast Vab. Val. poolt garanteeritud laene (tuh. kr.) 3 722.

⁴⁾ 5 635.

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis 1. detsembril 1932 a.

Situation financière des banques privées et des principales banques
coopératives au 1. décembre 1932.

	15	26	15	26
	arpanka 15 bang. privées	ühispanka 26 bang. coopér.	arpanka 15 bang. privées	ühispanka 26 bang. coopér.
	1. dets.	1. dets.	1. dets.	1. dets.
	1 000 kr.		%	
Aktiva — Actif				
1. Kassa — Caisse	847	325	1,1	0,8
2. Jooksvad arved teists rahasaat. — Comptes courants	1 575	1 896	2,0	4,9
a) Sellest Eesti pangas — Dont à la Banque d'Estonie	817	...	1,0	...
3. Pt. 1 ja 2 kokku — Total p. 1 et 2	2 422	2 221	3,1	5,7
4. Panga püralt olevad väärtused — Ef- fets en portefeuille	1 295	648	1,7	1,0
a) Väärtpaperid — Effets	1 258	638	1,6	1,6
1) Sellest börsil kotocritavad — Dont effets cotés à la Bourse	628	...	0,7	...
b, d) Välismaa rahad, kallismetallid, tšekid ja maksukäs. välisvaluutas — Métaux précieux et effets en valeurs étrangères	37	10	0,1	0,0
5. Laenuud — Prêts	55 117	23 939	69,9	61,2
a) Disk. vekslid — Escomptes	18 896	13 300	24,0	34,3
1) Sellest sisemaa vekslid — Dont du pays	15 806	...	20,0	...
b) Tähtajal. laenuud — Prêts termin.	1 325	4 316	1,7	11,0
d) Kto krt. laenuud — Autres prêts	34 896	6 224	44,2	15,9
6. Garantide äsbitorid — Garanties	4 702	588	6,0	1,5
7. Korrespondendid — Correspondants	1 758	840	2,2	2,2
a) Sisemaa — en Estonie { Loro	677	682	0,8	1,6
{ Nostro	284	184	0,4	0,5
b) Välismaa — à l'étranger { Loro	6	-	0,0	-
{ Nostro	791	24	1,0	0,1
8. Protestitud vekslid — Effets pro- testés	380	460	0,5	1,2
9. Osakondade arved — Succursales	2 304	5	2,9	0,0
10. Kinnisvara — Immeubles	5 302	1 022	6,8	4,1
11. Vallasvara — Mobiliers	430	234	0,5	0,6
12, 13. Jooksvad kulud, makstud % ja komsj. — Frais courants, intérêts et com- missions payés	3 020	1 103	3,8	2,8
14. Üleminevad summad — Actifs tran- sitoires	705	110	1,0	0,3
15. Muud aktivad — Actifs divers	1 232	7 340	1,6	18,8
a) Liikmete kohustused ¹⁾	-	6 060	-	15,5
Kokku — Total	78 855	39 110	100	100
Passiva — Passif				
1. Panga kapitalid — Capitaux et réserves	7 592	2 943	9,6	7,5
a) Sisemakstud aktsiakapital — Ca- pital versé	5 779	2 104	7,3	5,4
b) Tagavarakapital — Réserves	1 526	624	1,9	1,6
d) Muu erikapital — Réserves spéciales	287	215	0,4	0,5
2. Hoigusummad — Dépôts	29 714	21 117	37,7	54,0
a) Tähtajal. hoigusummad — Dépôts termin.	6 617	8 275	8,4	21,1
b) Jooksvad arved — Comptes courants	21 905	12 573	27,8	32,2
d) Kto-krt. arv. kred. saldod — Autres dépôts	1 192	264	1,5	0,7
3. Rediskont — Réescomptes	6 102	1 277	7,8	3,3
a) Sellest maksukohaga sisemaal — Dont payables à l'intérieur du pays	3 119	...	3,0	...
4. Võlaarved teist. asut. — Crédoiteurs	5 231	2 562	6,8	6,5
a) Sellest sisemaa kreditaasutisid — Dont établissements du pays	5 120	...	6,5	...
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3, 4	11 333	3 830	14,4	9,8
6. Korrespondendid — Correspondants	16 085	627	20,4	1,6
a) Sisemaa — en Estonie { Loro	432	146	0,6	0,4
{ Nostro	8 401	467	10,7	1,2
b) Välismaa — à l'étranger { Loro	166	13	0,2	0,0
{ Nostro	7 046	1	8,9	0,0
7, 8. Maksukäusud ja aktsepid — Accep- tations	77	6	0,1	0,0
9. Väljamaksmata % — % restant à payer	400	96	0,6	0,3
10. Väljamaksmata osakasu — Dividen- des restant à payer	18	168	0,0	0,4
11. Garantide kreditorid — Garanties	4 702	588	6,0	1,5
12. Osakondade arved — Succursales	2 345	5	3,0	0,0
13, 14. Saadud prots. ja muud tulud — In- térêts et commissions reçus	3 413	2 243	4,3	5,7
16. Jagamata puhaskasu — Bénéfice net.	-	-	-	-
17. Üleminevad summad — Transitoires	853	131	1,1	0,4
18. Muud passivad — Passifs divers	2 263	7 347	2,8	18,8
a) Amortisatsioon kapital ²⁾	1 139	263	1,4	0,7
b) Liikmete lisavastutus ³⁾	-	6 060	-	15,5
Kokku — Total	78 855	39 110	100	100

Tab. 11. Üksikute pankade äriseisu summad

1. detsembril 1932 a.
Montant de bilans des banques
au 1 décembre 1932.

	1. XII. 1932 1000 kr
Erapangad — Banques privées.	
1. Krediidipank a.-s.	30 723
2. G. Scheel ja Ko	18 947
3. Tartu pank	7 849
4. Tallinna hinnapank	5 920
5. Eesti laenu-pank a.-s.	2 616
6. Sakala pank	2 226
7. Tartu linnapank	2 303
8. Kaubapank a.-s.	2 196
9. Pärnu krediidipank	1 206
10. Tallinna aktsiapank	1 360
11. Valga pank	1 196
12. Tartu tööstuspank	860
13. Viru pank	844
14. Rosen ja Ko	445
15. Võru pank	164
Kokku — Total	78 855
Tähtsamad ühispannad — Principales ban- ques coopératives	
1. Eesti Rahvapank	3 595
2. Tallinna majaomanikkude p.	7 229
3. Eesti laenu- ja hoiuühis. Tartus	6 287
4. Tartu majaomanikkude pank	2 025
5. Viljandi ühispank	2 114
6. Tallinna laenu ja hojuakassa	1 225
7. Pärnu Eesti laenu- ja hojuüh.	1 146
8. Rakvere ühispank	1 330
9. Põllumeeste Keskpank	1 290
10. Võru ühispank	1 158
11. Põllupidajate ühispank	1 099
12. Tallinna juudi ühispank	835
13. Põltsamaa ühispank	960
14. Narva ühispank	967
15. Jõgeva ühispank	925
16. Lääne-Eesti Ühispank	854
17. Paide ühispank	394
18. Tõrva Ühispank	752
19. Tartu Juudi Ühispank	695
20. Pärnumaa põllumeeste ühis- pank	578
21. Saarde laenu-hoiu ühisus	524
22. Võhma ühispank	469
23. Kinnisvara omanikkude pank	467
24. Saarte ühispank	431
25. Petseri laenu- ja hoiu ühisus	332
26. Põllumajanduse pank	1 420
Kokku — Total	39 110

¹⁾ Responsabilité des membres.

²⁾ Capital d'amortissement.

³⁾ Responsabilité supplémentaire des
membres.

Tab. 12. Riigi sissetulekud novembris ja 1. IV.—30. XI. (1 000 kr). RECETTES DE L'ÉTAT en NOVEMBRE et 1. IV.—30. XI. (1 000 kr). Kr=couronne d'Estonie, égale 100/248 gr. de l'or pur (100 mk antér.).

Table with columns for months (November 1932, 1931, 1. IV.—30. XI. 1932, 1931) and rows for various revenue categories like 'Korralised tulud', 'OTSEKOHESED MAKSUD', 'LÕIVUD JA TASUMAKSUD', etc.

Méthodes de calcul des nombres indices.

Les nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn sont établis conformément aux résultats de l'enquête budgétaire parmi les ménages ouvriers à Tallinn en octobre 1925 (V. Recueil Nr. 48/3). Le nombre-indice pour l'alimentation comprend le coût d'un panier de provision de 51 produits différents dont la valeur nutritive égale 3 820 calories. Les nombres-indices du loyer sont calculés d'après les renseignements recueillis par l'inspecteur de l'habitation et concernant plus que 1 000 logements. L'indice est sujet à la révision chaque semestre. Poids des groupes sont suivants: Alimentation 58,5%, Loyer 7,6%, Chauffage et éclairage 5,8%, Habillement 15,7%, Hygiène du corps et nettoyage 2,7%, Voyages, circulation, poste 0,7%, Frais d'instruction (fournaux) 2,7%, Cinéma, théâtre, tabac, boissons 2,8%, Autres dépenses 3,6%. Comme prix sont appliqués: les prix de produits d'alimentation au marché de Tallinn de même que dépenses pour l'électricité et chauffage; prix des vêtements et chaussures dans les magasins de confection, les salaires dans les ateliers des tailleurs etc. Les nombres-indices des prix de gros sont les moyennes géométriques non pondérées. Le nombre-indice général comprend 42 articles. Liste des marchandises, le groupement ainsi que les données de 1913—28 v. Recueil 77 (4) pp 266—267.

Tab. 15. Linnade rahvastik novembris 1932 a. Mouvement de la population dans les villes en novembre 1932.

Large table with columns for 'Sisseregistreeritud Enregistrés' and 'Väljaregistreeritud—Rayés des listes'. Rows list cities like Tallinn, Haapsalu, Kuressaare, Narva, Nõmme, Paide, Paldiski, Põltsamaa, Rakvere, Tapa, Tartu, Tõrva, Türi, Valga, Viljandi, Võru, and a 'Kokku—Total' row. Sub-columns show population counts for 1. XI 1932 and 1. XII 1932.

Tab. 24. Suurmüügihinnad detsembris ja novembris 1932 a. Prix de gros en décembre et novembre 1932.

Main table with columns for 'Detsem.' and 'Nov.' and sub-columns '1' and '2'. It lists various goods like 'Toitained ja loomatoit', 'Ehitusmaterjalid', 'Metallid', 'Kütetained', and 'Väetisained' with their corresponding prices.

Hinnad on antud ühe kvintali (100 kg) kohta peale märgitute - Les prix sont indiqués par 100 kg etc. les cas marqués ci-après: 1) kg, 2) kast 360 tk., 3) botta à 360 oeufs, 4) tünn - baril, 5) meetertonn (1000 kg), 6) meester - mètre, 7) tünn - baril (170 kg), 8) tuhat - mille 9) 5000 toost - 5000 boîtes.

Tab. 29. Tööturg novembris 1932 a. — Marché du travail en novembre 1932.

Tööajaluse arv				Tööajalusekontingent			
M. N. N.		F. F.		M. N. N.		M. N. N.	
Belmises kuu		Deregistred arv		Kuu jooksul		Deregistred arv	
Belmises kuu		Deregistred arv		Kuu jooksul		Deregistred arv	
Belmises kuu		Deregistred arv		Kuu jooksul		Deregistred arv	

A. Tööalade (ametite) järgi — D'après les occupations (métiers).	
M. N. N.	M. N. N.
134	82
113	15
36	55
491	235
29	124
24	703
830	571
66	118
52	104
52	35
244	416
1	160
2 206	1 977
363	154

B. Tööalusearu järgi — D'après les industries.	
M. N. N.	M. N. N.
600	880
114	78
123	21
21	48
226	59
8	2
36	226
992	59
95	421
439	34
356	469
1 742	1 172

C. Üksikute börside järgi — D'après les bourses de travail.	
M. N. N.	M. N. N.
1 700	1 261
636	741
62	105
536	487
51	236
558	431
50	50
34	44
105	202
39	10
244	254
55	7
51	63
160	164
85	42
4 794	4 107

1) 1. jaanuariks 1932 a. 2) Ühend. Kuude 1 kuupäevaks jäänud töötute ja vahakohvide keskm. arv. 3) Vahemärksel tööl olnud. 4) Tööajaluse hulgist väljaarvanud arv arvand maha. 5) Oueriers des industries extractives, des produits d'extraction et ouvrieres verriers. 6) Oueriers des transports et des communications. 7) Employés de magasins (aussi garçons d'épicerie). 8) Industries extractives et transformation de leurs produits. 9) Narva-Jõesuu ja Võru tööstarside arvud. tabel A ja B osades puuduvad.

1. Põllu- ja aiandus — Oueriers agric. et horticult. 2. Metsandus — Foresters 3. Ja 4. Kaev. ja mürdule ning nende saad. tööl. 5. Metalltööstus — Oueriers dans l'industrie textile 6. Tekstiiltööstus — Oueriers dans l'industrie textile 7. Tööstustööstus — Oueriers de la confection de vêtements 8. Ehitustööstus — Oueriers dans la construction 9. Puittööstus — Oueriers dans l'industrie du bois 10. Transport- ja sidetööstus (ka kaainerid) 11. Kauplus- ja kontoriametkond — Empl. de bureau 12. Meistertööstus — Services domestiques 13. Ühiskondlik — Journaliers 14. Muud tööstused — Autres ouvrieres

1. Põllumajandus ja aiandus — Agricul. et horticult. 2. Metsandus — Exploitation des forêts 3. Ja 4. Murrud ja kaevand. ning nende saad. t.) 5. Metalltööstus — Industrie des métaux 6. Tekstiiltööstus — Industrie textile 7. Puittööstus — Industrie du bois 8. Ehitustööstus — Industrie des vêtements 9. Kauplus- ja sidetööstus — Confections 10. Kauband. iseloomuga ettevõtteid — Commerces 11. Transport ja side — Transp. et communication 12. Isikuteenistus — Service domestique 13. Muud — Autres industries

1. Tallinna linna 2. Tartu linna 3. Valga linna 4. Pärnu linna 5. Viljandi linna 6. Narva linna 7. Rakvere linna 8. Võrra linna 9. Saaremaa 10. Võrumaa ja linna 11. Põlvamaa 12. Antsla 13. Nõmme 14. Põltsamaa 15. Haapsalu 16. Narva-Jõesuu 17. Paide linna

Kokku 1/1 — 30/XI 1932 a. — Total
 September 1932 a. — Septembre 1932
 Oktober 1931 a. — Octobre 1931

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks detsembriks 1932 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. décembre 1932.

	Ettevõtte arv Nombre d'entreprises		Töötajate hüdory Nombre général des travailleurs		Neist töötisid — Dont ouvriers					Tööstis ja teenistis Alcoolist (alla 18 a.) Mõnetes parmis les ouvriers et services		
	Töötisid 1. detsembril 1932 — Au 1. décembre 1932	Töötisid 1. detsembril 1932 — Au 1. décembre 1932	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre	Novembrist teinud Novembre
I. Murrud ja kaevandused	13	2 062	46	218	1 890	45	214	1 717	91,0	—	—	6
II. Metallitööstus	16	963	18	41	980	17	34	817	17	—	—	23
III. Keraamitööstus	28	3 900	44	104	3 240	40	100	2 793	97,9	—	—	48
IV. Nahatööstus	12	777	60	87	600	60	86	692	103,6	—	—	5
V. Tekstiilistööstus	6	275	31	21	259	26	18	241	103,4	—	—	5
VI. Puittööstus	22	7 190	306	51	7 445	302	46	6 774	256	—	—	34
VII. Pabritööstus	25	1 988	52	267	1 771	50	248	1 498	88,9	—	—	8
VIII. Põllimahtööstus	10	1 860	53	49	1 864	46	45	1 602	100,1	—	—	16
IX. Põllimahtööstus	20	1 093	42	57	1 088	41	27	970	101,5	—	—	19
X. Toidu-, maiteinid, ja jookide t.	38	2 465	106	101	2 465	100	98	1 995	100,1	—	—	17
XI. Kohakate- ja pudukapade tööstus	19	1 619	46	43	1 622	43	38	1 468	99,7	—	—	12
XII. Ehitistööstus	13	7 862	433	313	7 072	302	831	422	114,4	—	—	17
XIII. Elektrijaam. ning gaasi- ja veear.	7	786	9	56	789	8	56	491	91,8	—	—	2
XIV. Puhastustööstus	2	57	—	1	56	—	1	52	98,1	—	—	—
Kokku suuritööstus — Total	241	237 25 870	1 246	1 329 25 287	83 99,7	1 193	1 264	22 054	99,7	—	—	207
Sellest { ettevõtted 50 ja üle töötajaga — les entreprises de plus de 50 travailleurs	102	102 21 710	867	1 007 21 570	-140 99,4	826	963	18 934	99,8	—	—	122
Dont: { ettevõtted 20—49 töötajaga — les entreprises de 20 à 49 travailleurs	139	135 8 660	379	322 8 717	+57 101,6	307	301	3 120	102,2	—	—	85
Kokku suurtööstus — Total	246	241 25 479	1 213	1 329 25 870	-109 99,6	1 168	1 263	23 125	99,6	—	—	231
I. Industrie extractives	2	171	4	21	1 233 51	4	16	20	125,0	—	—	4
II. Industrie minérale	25	230	16	69	177 77,0	16	19	151	75,9	—	—	4
III. » chimie	52	488	17	33	452	17	42	411	97,6	—	—	46
IV. » textiles	23	244	46	27	268	40	25	187	108,7	—	—	1
V. » des cuir et peaux	17	202	3	203	+19 107,8	172	40	180	100,6	—	—	5
VI. » de bois	30	433	37	13	502	30	16	440	104,7	—	—	8
VII. » du papier	10	549	27	163	473	23	99	424	84,8	—	—	11
VIII. » polygraphique	70	104	1	8	67	8	8	85	92,5	—	—	2
IX. » des vêtements et fab. de mercerie	41	404	10	9	405	10	9	375	100,3	—	—	32
X. Confédération de vêtements et fab. de mercerie	166	1 357	81	102	1 318	81	63	1 088	98,1	—	—	10
XI. Constructions	48	509	23	52	480	22	52	450	93,0	—	—	11
XII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	6	110	10	26	94	10	10	87	84,5	—	—	4
XIII. Industrie du nettoyage	7	57	—	2	55	—	—	42	95,5	—	—	—
Kokku keskistööstus — Total	516	509 4 384	283	459 4 644	-176 96,3	4 174	237	4 066	96,6	—	—	146
Uldse suur- ja keskistööstus — Grand total	757	746 30 190	1 529	1 788 29 931	-259 99,1	26 239	1 459	26 060	99,1	—	—	353
1932 a. novembril arvuud — Chiffres de novembre 1932:	521	510 4 876	300	356 4 820	-50 98,4	4 243	275	4 174	98,4	—	—	143
Kokku keskistööstus — Total (entreprises moyennes)	767	757 30 355	1 513	1 678 30 190	-165 99,5	26 468	1 438	26 290	99,4	—	—	374

PÖLLUMAJANDUS.	
Talundite hooned	Nr. 108(9), lhk. 409—478
Väikemajapidamised (kuni 10 ha)	116(7)-117(8), 421—433
Masinakasutamine Eesti põllumajanduses	116(7)-117(8), 434—439
Eilgimaa suurus ja kruntide arv l. i 29 a.	89(4), „ 220—224
Kanapidamise tasuvus 1921 a.	123(2), „ 113—118
Kunsviavististe tarvitamine 1928/29 a.	90(2), „ 100—103
Põllumajanduse erakorraline krediteerimine 1928 ja 1929 a.	97(12), „ 727—731
Maaparanduse seisukord	96(11), „ 665—666
Riigi metsamajandus 1930/31 m.-a.	125(4), „ 212—218
Põllumajanduse tasuvus 1931/32 m.-a.	133(12), „ 734—742
Põllumajandustoodangu väärtus 1922—26 a.	67(6), „ 310—321
Põllumajandus- ja tööstusainete väliskaubandus 1923—26	67(6), „ 322—330
Põllumajandussaaduste hindade indeksid	65(4), „ 219—220
Kalandus 1923—31 a.	124(3), „ 137—147

Maakorraldus 1927 ja 1928 a.	Nr. 94(9), lhk. 522—524
Maareformi teostamine 1919—26 a.	76(3), „ 171—175
VARIA.	
Kultuurkapitali tegevus	Nr. 124(3), lhk. 161—168
Rahalised loteriid 1924—30 a.	115(6), „ 388—392
Kirikutele 1922—29 a.	109(12), „ 721—729
Pandimajad 1931 a.	130(9), „ 486—489
Kinnisvara oksjonid 1927—29 a.	102(5), „ 286—288
Suvised ja suvituskohad 1931 a.	127(6), „ 385—397
Sportistatistika 1920—30 a.	101(4), „ 221—235
Korterite üürilinnad Tallinnas 1912 kuni 1931 a.	121(12), „ 709—716
Üürilinnad ja elumaksumus	121(12), „ 717—720
Ehitustegevus linnades ja alev. 1930—31 a.	132(11), „ 666—669
Leitud 1922—28 a.	94(9), „ 492—494
Riigiteenijate palgaolud 1927/28 a.	84(11), „ 633—649
Turism Eestis 1927—30 a.	112(3), „ 174—176

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LÜHK A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I.	Lhk. 288+186, 1924	Kr. 6.—
II. Sündivus, surevus, abielluv. ja rahvalikum. 1921—1923 a.	52+54, 1925.	3.—
III. Tervishoid Eestis	182+80, 1925.	5.—
IV. Rahvastik ja tervishoid	306, 1930.	8.—
Surma põhjuste registreerimiskord ja rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur	4+128, 1931.	1.30

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevaeõit	102, 1925.	2.50
III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	64, 1925.	2.—
IV. Väliskaubandus 1924 a.	22+92, 1925.	3.—
V. Tööstus Eestis	80, 1928.	2.50
VI. Riigiraudteed 1924 a.	88, 1929.	2.—
VII. Väliskaubandus 1925 a.	109, 1926.	3.25
VIII. Väliskaubandus 1926 a.	IV+106, 1927.	3.25
IX. Aktsiaseltside, osaliskuste ja ühisteg. asut. äriksusid l. i. 1926	32+84, 1927.	2.—
X. Väliskaubandus 1927 a.	106, 1928.	3.25
XI. Eesti väliskaubandus 1928 a.	120, 1929.	3.50
XII. Väliskaubandus 1929 a.	152, 1930.	5.—
XIII. Väliskaubandus 1930 a.	144, 1931.	5.—
XIV. Väliskaubandus 1931 a.	140, 1932.	4.—

EESTI PÖLLUMAJANDUS

Vihk II. Eesti põllumajandus II.	132, 1924.	3.25
III. Loomapidamine Eestis 1924	17+105, 1925.	1.50
IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	3+201, 1926.	3.—
V. Eesti põllumajandus 1926 a.	VIII+254, 1927.	3.—
VI. Eesti põllumajandus 1927 a.	VIII+207, 1928.	2.75
VII. Eesti põllumajandus 1928 a.	VIII+218, 1929.	2.75
VIII. Eesti põllumajandus 1929 a.	VIII+204, 1930.	3.50
IX. Eesti põllumajandus 1930 a.	VIII+239, 1931.	3.50
X. Eesti põllumajandus 1931 a.	VIII+222, 1932.	3.50

- LÜHK B. 1. Üldrahvalugemise eelkõrvõtted
 2. Sugemed vigaste laste kohta Eestis
 3. II. Riigikogu valimised
 4. Eesti väliskaubandus 1921—1922

78, 1923.	Kr. 2.—
164, 1923.	3.75
78, 1923.	3.—
60+88, 1923.	2.50

5. 1922 a. Üldrahvalugemise andmed

Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lhk. 88, 1926.	Kr. 2.—
II. Üleriikiline kokkuvõte (tab.)	8+188, 1924.	4.—
III. Rahva tööala ja ühiskondlik ühendus	88+84, 1925.	3.—
IV. Virumaakond	24+52, 1924.	2.—
V. Järvamaakond	52+60, 1923.	3.—
VI. Harjumaakond ja Tallinn	40+56, 1924.	3.—
VII. a) Läänemaakond	20+56, 1924.	2.—
b) Saaremaakond	20+56, 1924.	2.—
VIII. Pärnumaakond	40+84, 1924.	3.50
IX. Viljandimaakond	36+84, 1924.	3.50
X. Tartu- ja Valgamaakond	40+92, 1924.	3.—
XI. Võru- ja Põlva maakond	30+46, 1927.	3.—
6. 1922 a. Üldrahvalugemise andmete läbitöötam. plaan ja tabelite sisu	48, 1923.	3.—
7. Asumea majapidamised Eestis 1919—23 a.	46+60, 1924.	3.50
8. 1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	4+219, 1926.	3.75
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (28 dia- ja kart. värv.)	1925.	6.—
Statistiline album, v. II. Majandus (24 dia- ja kart. värv.)	1926.	6.—
Statistiline album, v. III. Põllumajandus. 112 lhk. (joonised, fotod ja tekst)	1928.	7.50
10. III Riigikogu valimised	48, 1927.	1.75
11. Karjajamajandus ja karjasaaduste turg välismaal ja Eestis	72, 1928.	1.75
12. IV Riigikogu valimised	62, 1929.	1.75
13. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	XI+295, 1930.	7.50
14. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	IV+95+44, 1932.	3.—
15. Eesti 1930—1930. Arvuline ülevaade (Hukdites)	XV+405, 1931.	7.—

LÜHK E. EESTI STATISTIKA KUUMIRI:

1922 a. Nr. 1—11 hind kokku Kr. 10.—	1926 a. Nr. 46—61 hind kokku Kr. 15.—	1930 a. Nr. 98—109 hind kokku Kr. 15.—
1923 „ „ 12—21 „ „ 15.—	1927 „ „ 62—78 „ „ 15.—	1931 „ „ 110—121 „ „ 15.—
1924 „ „ 22—33 „ „ 15.—	1928 „ „ 74—85 „ „ 15.—	1932 „ „ 122—133 „ „ 15.—
1925 „ „ 34—45 „ „ 15.—	1929 „ „ 86—97 „ „ 15.—	

Hind Kr. 1.50.

EESTI
RAHVUSLIK AKADEEMIA